

De gemeenteraad van de
gemeente Gemert-Bakel
T.a.v. de heer B. Dekker
Postbus 10000
5420 DA GEMERT

Eindhoven, 4 juni 2015

9X5HZU/BS/kys/32028132

Behandeld door:
drs. B. Smeenk RA

Geachte leden van de raad,

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de hierna volgende controleverklaring wordt opgenomen in de bij de jaarstukken behorende *Overige gegevens*. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef rekening houdend met de aangegeven wijzigingen) waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd.

De hiervoor vermelde tekst van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u deze tekst van de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief.

Tevens bevestigen wij u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u de jaarstukken en de verklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Een exemplaar van de jaarstukken dient te worden ondertekend door het college van burgemeester en wethouders en te worden aangeboden aan de gemeenteraad. Deze jaarstukken dienen te worden vastgesteld in een raadsvergadering en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de raadsvergadering omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de raadsvergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming en is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Dit geldt uitdrukkelijk ook voor de situatie waarbij de definitieve jaarrekening afwijkingen vertoont ten opzichte van de aan ons voorgelegde drukproef.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. N.A.J. Silverentand RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlagen: voor identificatie jaarrekening, overzicht van baten en lasten en SiSa-bijlage
ondertekende controleverklaring ten behoeve van archief
"was getekend" controleverklaring behorende bij openbaar te maken stukken
informatieblad *Openbaarmaking van controleverklaringen*

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeente Gemert-Bakel

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de programmaverantwoording en programmarekening 2014 opgenomen jaarrekening 2014 van de gemeente Gemert-Bakel gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden*, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT en het controleprotocol dat vastgesteld is op 21 november 2013 door de gemeenteraad van de gemeente Gemert-Bakel. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 21 november 2013 vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Gemert-Bakel een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Benadrukking van een onzekerheid met betrekking tot de financiële positie

Wij vestigen de aandacht op de toelichting op de vermogenspositie in de jaarrekening (pagina 138). In deze toelichting is de onzekerheid ten aanzien van de financiële positie van de gemeente Gemert-Bakel, als gevolg van de tekorten in het weerstandsvermogen, nader uiteengezet.

Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 4 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP

drs. N.A.J. Silverentand RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeente Gemert-Bakel

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de programmaverantwoording en programmarekening 2014 opgenomen jaarrekening 2014 van de gemeente Gemert-Bakel gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden*, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT en het controleprotocol dat vastgesteld is op 21 november 2013 door de gemeenteraad van de gemeente Gemert-Bakel. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 21 november 2013 vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Gemert-Bakel een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Benadrukking van een onzekerheid met betrekking tot de financiële positie

Wij vestigen de aandacht op de toelichting op de vermogenspositie in de jaarrekening (pagina 138). In deze toelichting is de onzekerheid ten aanzien van de financiële positie van de gemeente Gemert-Bakel, als gevolg van de tekorten in het weerstandsvermogen, nader uiteengezet.

Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 4 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Openbaarmaking van controleverklaringen

1 Conditie

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities.

- Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de Gemeenteraad uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in de aan het College van Gedeputeerde Staten te zenden jaarrekening, mits de behandeling van de jaarrekening in de raadsvergadering niet tot aanpassing leidt.
- De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op Internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders

De accountant zendt ingevolge artikel 213, vijfde lid van de Gemeentewet zijn controleverklaring aan de Gemeenteraad en een afschrift daarvan aan het College van Burgemeester en Wethouders. Dit als gevolg van het gestelde in art. 213, tweede lid, van de Gemeentewet dat onder meer zegt: 'de aanwijzing van een of meer accountants als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen'.

2.2 Raadsvergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder gemeenteraadsleden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in de jaarstukken die aan de Gemeenteraad worden uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in de jaarstukken waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft.

De accountant zal ook altijd de overige inhoud van de jaarstukken willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en raadsvergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de raadsvergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn signaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met het college en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Openbaarmaking

De jaarrekening wordt samen met het jaarverslag en de overige gegevens overlegd aan de Gemeenteraad. De Gemeenteraad legt de jaarrekening en het jaarverslag, wanneer de bespreking daarvan geagendeerd is op de in artikel 19, tweede lid, Gemeentewet, bedoelde wijze, voor een ieder ter inzage en stelt ze algemeen verkrijgbaar. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling wordt openbaar kennis gegeven. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. De Gemeenteraad beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Aan de vastgestelde jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vastgestelde jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens aan het College van Gedeputeerde Staten wordt toegezonden. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening in de raadsvergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de Gemeenteraad vastgestelde jaarrekening en bij toezending aan het College van Gedeputeerde Staten van de jaarrekening als onderdeel hiervan worden openbaar gemaakt.

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan hiervoor beschreven. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is, of
- b op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op Internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de Internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.6 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.7 Gebeurtenissen na de raadsvergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de aan het college van gedeputeerde staten toegezonden controleverklaring. In deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Samen verantwoordelijk

Inhoudsopgave

Inleiding jaarstukken 2014 en analyse resultaat	1
Kerngegevens	5
Algemeen beeld van de rekening 2014	6
Programmaverantwoording	9
Programma 1 Algemeen	27
Programma 2 Mensen	31
Programma 3 Ruimte	51
Programma 4 Economie	57
Paragrafen	66
\$ 1 Lokale heffingen	67
\$ 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	72
\$ 3 Onderhoud kapitaalgoederen	80
\$ 4 Financiering (treasury)	86
\$ 5 Bedrijfsvoering	87
\$ 6 Verbonden partijen	92
\$ 7 Grondbeleid	102
\$ 8 Handhaving	106
\$ 9 Grootschalige projecten, stand van zaken projecten en kredieten	108
Overzicht van baten en lasten 2014	118
Toelichting op de baten en lasten Programma 1 Algemeen	122
Toelichting op de baten en lasten Programma 2 Mensen	123
Toelichting op de baten en lasten Programma 3 Ruimte	124
Toelichting op de baten en lasten Programma 4 Economie	125
Balans per 31 december 2014	128
Grondslagen voor waardering	131
Grondslagen voor resultaatbepaling	133
Toelichting op de balans	135
Sisa-verantwoording	144

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP
EY building a better
working world

Inleiding jaarstukken 2014 en analyse resultaat

Jaarstukken 2014

Net als vorige jaren zijn de jaarstukken opgemaakt conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In artikel 24 van het BBV wordt aangegeven hoe de jaarstukken en de toelichting dienen te worden verantwoord.

Opzet programmarekening 2014

De opzet van de programma's is op dezelfde wijze samengesteld als in de begroting 2014. De indeling van de programma's is daarom nog ongewijzigd ten opzichte van de vorige gemeenteraadsperiode.

1. De jaarstukken bestaan uit:
 - A: het jaarverslag;
 - B: het overzicht van baten en lasten.
2. Het jaarverslag bestaat uit:
 - A. de programmaverantwoording met de 4 programma's:
 - programma 1: Algemeen
 - programma 2: Mensen
 - programma 3: Ruimte
 - programma 4: Economie.
 - B. de paragrafen.
3. De jaarrekening bestaat uit:
 - A. het overzicht van baten en lasten met een toelichting per programma;
 - B. de balans en de toelichting.

Algemene financiële beschouwingen

A. Financieel beeld

Deze jaarrekening sluit met een batig saldo € 1.262.000. De algemene reserve van de gemeente is eind 2014 negatief en de financiële positie is daarmee kwetsbaar vanwege het ontbreken van een vangnet voor risico's.

Op 5 april 2012 zijn de kaders van het herstelplan eigen vermogen 2012-2025 door de raad vastgesteld. Dit heeft een vervolg gekregen met concrete voorstellen vanuit de werkgroep financiën in de raadsvergadering van 14 juni 2012 en 5 juli 2012. Er zijn 31 uitgangspunten geformuleerd. Het herstelplan is aangemerkt als dominant kader. Dit houdt in dat alle besluitvorming van de gemeente getoetst wordt aan deze 31 uitgangspunten.

De noodzakelijke afwaardering van gronden en verhogen voorziening in 2012 met ruim € 11 miljoen kon niet worden gedekt door vrije algemene reserves. Na overleg met de provincie, in haar rol als toezichthouder, is besloten de verliezen uit de grondexploitatie voor een bedrag van € 11.693.765 als een negatieve 'reserve afwaardering gronden' te verantwoorden. Deze negatieve reserve moet binnen een termijn van 10 jaar weer worden aangezuiverd naar € 0. Daarvoor is in de begroting jaarlijks € 1,1 miljoen vrijgemaakt.

De gemeente valt vanaf 2013 onder preventief toezicht. Dit houdt in dat vanaf 2013 voor de begroting en alle begrotingswijzigingen de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig is en uitgaven pas na de ontvangen goedkeuring mogen worden gedaan. De toezichthouder bepaalt jaarlijks of dit preventieve toezicht gehandhaafd blijft.

Resultaat op normale bedrijfsvoering (geheel 2014)

Tussentijds is € 2.830.000 positief bijgesteld in 2014 (exclusief jaarrekeningresultaat 2013). Hiervan betrof € 995.000 de besparing via de regeling vervroegd uittreden. Daarnaast is in 2014 de reguliere € 1.100.000 gestort in de algemene reserve. Tenslotte het eerder vermelde overschot van de jaarrekening voor een bedrag van € 1.262.000 waarvan de gemeenteraad de bestemming nog moet bepalen.

Resultaat op bouwgrondexploitatie

Tegenover dit voordeel staat een nadeel vanwege het treffen van extra voorziening bouwgrondexploitatie met een bedrag van ruim € 1,6 miljoen in 2014. Dit betreft grotendeels negatieve bijstellingen voor de exploitatieplannen De Bloemerd en Nazareth. Normaliter wordt dit verlies uit de reserve bouwgrond gedekt, maar omdat die nihil bedraagt is de onttrekking uit de algemene reserve gedaan.

Ter identificatie

Algemene reserve

De algemene reserve op de balans in deze jaarrekening bedraagt ruim € 9 miljoen negatief. Dit is de stand voor resultaatbestemming 2014. Via resultaatbestemming bepaald de gemeenteraad vervolgens welk deel van het voordeel in de jaarrekening van € 1.262.000 in de algemene reserve wordt gestort. De stand per eind 31-12-2014 van de algemene reserve had volgens het met de provincie afgesproken schema € 8,8 miljoen moeten bedragen. Na bestemming van het jaarrekeningsaldo loopt de gemeente voor op dit schema.

De **balans 2014** geeft in grote lijnen een toename aan van investeringen in vaste activa met netto bijna € 1,2 miljoen.

De geïnvesteerde waarde in (bouw-)grond daalde in de balans met ruim € 3,9 miljoen.

De risicovoorziening moest verder worden aangevuld met € 1,6 miljoen. De waarde van de gronden worden in de balans opgenomen minus de getroffen risicovoorziening. Het totaal van reserves en voorzieningen (inclusief het resultaat van de jaarrekening) is in 2014 toegenomen met ruim € 2,6 miljoen.

De vaste schulden zijn afgenomen met ruim € 9,1 miljoen. Met een nieuwe geldlening van € 8.650.000 is er in de loop van 2014 geconsolideerd (o.a. herfinanciering golfbaan). De aflossingen op vaste geldleningen bedroegen bijna € 17,4 miljoen. Per balansdatum is er voor ruim € 5,3 miljoen meer gefinancierd met kort geld.

b. Realisatie 2014

De primitieve begroting 2014 is vastgesteld in de raadsvergadering van december 2013. Daarnaast is de begroting 2014 driemaal algemeen bijgesteld middels de 1^e, 2^e en 3^e financiële rapportage. Het jaarrekeningresultaat is ten opzichte van de laatste bijstelling van de begroting.

Analyse van het gerealiseerde resultaat 2014.

Voordelen in jaarrekening 2014

Zerobudgetting	€ 128.000	Restant van het 'zerobudget' dat in het jaar aangesproken is.
Resultaat loonbudget	€ 260.000	Positief effecten van de organisatieontwikkeling, samenwerkingsverbanden, kritisch volgen van de benodigde formatie.
Voorziening Golfbaan	€ 600.000	Vrijval gedeelte voorziening debiteuren m.b.t. golfbaan n.a.v. maatregelen raadsbesluit 2-12-2014 is debiteurenrisico afgenomen.
Voorziening juridische procedures	€ 111.000	Vrijval voorziening omdat het risico waarvoor dit saldo in de voorziening was opgenomen, in 2014 is afgewikkeld.
Vrijval groot onderhoud schoolgebouwen (dekking de Eendracht)	€ 171.000	Per 1-1-2015 is de gemeente niet langer verantwoordelijk voor het onderhoud aan schoolgebouwen. De reserve kan daardoor vrijvallen in de algemene reserve. € 171.000 is dekking (via de algemene reserve) voor De Eendracht.
Onroerende zaakbelastingen (OZB)	€ 216.000	Meeropbrengst als gevolg van nieuwbouw en verbouw.
Handhaving bezwaar en beroep	€ 85.000	Restant budget intensivering handhaving m.b.t. uitvoeringskosten project Rooye Asch (uitvoering in 2015).
Algemene uitkering	€ 539.000	Extra middelen decembercirculaire. Gezien het tijdstip van publicatie decembercirculaire en datum raadsvergadering in december heeft er geen begrotingswijziging kunnen plaatsvinden.
Winstuitkering Atlant	€ 306.000	Het algemeen bestuur van de Atlantgroep heeft medio maart 2015 besloten de winst uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
Vrijval voorziening combinatiefuncties	€ 51.000	In 2009 is via een integratie-uitkering aan de gemeente Gemert-Bakel een bedrag beschikbaar

baar gesteld t.b.v. het uitvoeren van de combinatiefunctie. Besluitvorming over de invulling heeft op zich laten wachten. Het bedrag moet wel beschikbaar blijven en via de resultaatbestemming in 2015 weer opgevoerd worden.

Gedeeltelijke vrijval voorziening wachtgeld wethouders	€ 40.500	Het bedrag in de voorziening is gezien de wachtgeldverplichtingen € 40.000 te hoog.
Gedeeltelijke vrijval voorziening WW verplichtingen	€ 183.000	Er zijn verplichtingen weggevallen en daarnaast wordt deze voorziening ieder jaar beoordeeld op de benodigde stand op dat moment.
Gedeeltelijke vrijval voorziening onderhoud speeltoestellen	€ 219.000	Voor de voorziening onderhoud speeltoestellen is een beheerplan ter onderbouwing aanwezig maar betreft vervanging. Het mag dan geen voorziening zijn. Daarom valt het bedrag in de voorziening vrij bij de jaarrekening 2014. Via de resultaatbestemming wordt voor gesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor de vervanging van speeltoestellen.
Gedeeltelijke vrijval voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 496.000	De voorziening is, gezien de verplichtingen uit het beheerplan over toereikend. De stand was € 545.838 waar een stand van € 50.000 per 31-12-2014 voldoende is. Vrijval € 495.838 ten gunste van de jaarrekening.
Totaal voordelen	€ 3.405.500	

Nadelen in jaarrekening 2014

Totaal Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

	€ 207.000-	Dit nadeel wordt door verschillende redenen veroorzaakt: Inhuur van een handavings-regisseur bij de ODZOB. Deze kosten zijn verrekend in de eindafrekening 2013 die pas in 2014 gefactureerd is. Inhuur van bouwplan toetsers bij de ODZOB vanwege het vertrek van een eigen bouwplantoetser. Tenslotte opdrachten voor nog niet opgepakte of afgehandelde milieutaken die we wettelijk moesten afhandelen en niet uitgesteld konden worden.
Totaal inkomensdeel WWB	€ 244.000-	Met dit tekort zijn we uitgekomen op het verwacht bedrag. Hierover is steeds gerapporteerd in de financiële rapportages, waarbij ervoor gekozen is het budget niet bij te stellen omdat het prognoses betrof.
Samenwerkingsverbanden	€ 370.000-	Verschil betreft dubbele overheadkosten bij de overdracht van de uitvoeringstaken. De verwachting is dat op termijn een voordeel ontstaat bij de overhead kosten van de gemeente Gemert-Bakel, bijvoorbeeld bij verkoop van de Noord-vleugel.
Totaal inburgering (WI)	€ 130.000-	Een grotere instroom van inburgeraars heeft geleid tot meer inburgeringstrajecten. Daarnaast waren er rijksinkomsten geraamd van een regeling die niet meer bestaat.
Toeristenbelasting	€ 355.000-	De inkomsten uit nog te ontvangen toeristen-

ter identificatie

		belasting over 2013 en 2014 wordt de helft lager ingeschat dan was verwacht.
Legesopbrengsten	€ 30.000-	Het nadeel ontstaat door de lagere opbrengst van leges omgevingsvergunningen.
Grondverkoop buiten bouwgrondexploitatie	€ 460.000-	Nadeel doordat geraamde verkopen van gronden/panden in 2014 uitgesteld is naar 2015.
Ophogen voorziening dubieuze debiteuren	€ 197.500-	Verhoging voornamelijk in verband met risico huurvorderingen woonwagenlocaties, en daarnaast nog wat overige debiteuren.
Kleinere voor- en nadelen	€ 150.000-	
Totaal nadelen	€ 2.143.500-	

Daarmee is het batig saldo van 2014 van **€ 1.262.000** op hoofdlijnen verklaard.

Financiële positie

De algemene reserve (voor bestemming) is zoals eerder aangegeven ruim € 9 miljoen negatief en daarmee uiterst kwetsbaar. Er is geen enkele buffer voor het opvangen van risico's. Indien risico's zich voordoen dienen deze met incidentele voordelen in het boekjaar te worden opgevangen. Ondanks het verlies wat genomen is in de jaarrekening 2012 op de bouwgrondexploitatie zijn er zowel in 2013 als 2014 weer extra verliesnemingen geweest van in totaal € 3,4 miljoen. Het is gelukt deze en andere tegenvallers op te vangen in de jaarrekening 2013 en 2014 maar dit biedt geen garantie voor de toekomstige dienstjaren. De gemeente ligt op dit moment (na bestemming van het resultaat) iets voor op het met de provincie afgesproken aflossingsschema van de negatieve reserve

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is inzicht gegeven in de belangrijkste risico's. Volgens deze inschatting zou er een algemene reserve van bijna € 8 miljoen aanwezig dienen te zijn als vangnet. Belangrijke ontwikkelingen afgelopen jaar binnen de risico's zijn geweest de start van de decentralisaties, de herfinanciering van de golfbaan, wegvallen van het risico plattelandsontwikkeling en een lager risico op bezuinigingen door realisatie daarvan.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de opstelling van de jaarrekening is nagegaan of de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting op lastenniveau worden overschreden. Dit is het geval bij programma 1 Algemeen voor € 14.566 en programma 2 Mens voor € 453.760.

De relatief hoge overschrijding op programma 2 Mens wordt voornamelijk veroorzaakt door eenmalige hogere kosten voor onderwijs voor een bedrag van € 777.000. Deze waren voorzien maar in een ander boekjaar. Deze extra lasten worden gecompenseerd door een hogere onttrekking aan de reserve Huisvesting onderwijs.

Wij stellen de raad voor om met de vaststelling van de jaarrekening 2014 deze overschrijding op programma 1 Algemeen en programma 2 Mens te autoriseren.

Accountantsoordeel

De accountant heeft de jaarcijfers goedgekeurd op getrouwheid en rechtmatigheid met inachtneming van het door de raad vastgestelde normen- en toetsingskader.

Kerngegevens jaarrekening 2014

Standen per 31 december van het jaar

Sociale structuur**2013****2014**

Aantal inwoners:	29.315	29.503
waarvan:		
van 0 t/m 19 jaar:	6.852	6.735
van 20 t/m 49 jaar:	10.942	10.936
van 50 t/m 59 jaar:	4.633	4.714
van 60 t/m 64 jaar:	2.014	2.049
van 65 jaar en ouder:	4.874	5.069

Aantal periodiek bijstandsgerechtigden	356	351
Aantal tewerkgestellten in sociale werkgemeenschappen	278	270

Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente:	12.336 ha	12.336 ha
-----------------------	-----------	-----------

Waarvan:

binnenwater	109 ha	109 ha
historische dorpskernen	8 ha	8 ha

oppervlakte groen buitengebied (exclusief bosgrond)	308 ha	308 ha
oppervlakte groen in woonomgeving	114 ha	114 ha
oppervlakte sportvelden	312 ha	312 ha
oppervlakte bossen	410 ha	410 ha

Lengtes van wegen:

- asfaltwegen:	209 km	209 km
- klinkerwegen	97 km	97 km
- betonwegen	16 km	16 km
- overige (o.a. zandwegen of halfverharding)	90 km	90 km

woonruimten:	12.796	12.791
--------------	--------	--------

Financiële structuur (x1000)

Exploitatie-uitgaven (excl. Bouwgrond):	68.266	59.930
Exploitatie-uitgaven per inwoner:	2.361	2.031

Heffing OZB:	8.233	7.817
Heffing OZB per inwoner:	0,28	0,26

Algemene uitkering Gemeentefonds:	24.267	25.411
Algemene uitkering Gemeentefonds per inwoner:	0,83	0,86

Vaste geldleningen (exclusief woningbouw)	139.938	132.426
Vaste geldleningen per inwoner	4,77	4,49

Algemene reserves: exclusief rekeningsaldo	-11.674	-9.045
Bestemmingsreserves:	9.943	8.208
Voorzieningen (inclusief voorzieningen bouwgrondexploitatie):	25.577	27.985
Totaal reserves en voorzieningen:	23.846	27.147
Totaal reserves en voorzieningen per inwoner:	0,81	0,92

Ter identificatie

Overzicht van baten en lasten

Programma	Raming begroting		
	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	1.112.528	7.471.192	-6.358.664
Mens	13.605.384	31.378.429	-17.773.045
Ruimte	5.712.647	14.800.551	-9.087.904
Economie	10.179.088	9.219.042	960.046
totaal programma's	30.609.647	62.869.214	-32.259.567
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen			
OZB	7.600.494		7.600.494
Algemene uitkeringen	25.024.214		25.024.214
Dividend	57.820		57.820
Saldo Financieringsfunctie	1.105.786		1.105.786
totaal algemene dekkingsmiddelen	33.788.314		33.788.314
Onvoorzien			
Gerealiseerd resultaat voor bestemming			1.528.747
Toevoeging/onttrekking aan reserves:			
Algemeen	354.867	410.601	-55.734
Mens	1.975.988	669.643	1.306.345
Ruimte	896.374	464.214	432.160
Economie	1.300.206	4.282.112	-2.981.906
totaal mutaties reserves	4.527.435	5.826.570	-1.299.135
Gerealiseerd na bestemming			229.612

Ter identificatie

Realisatie begrotingsjaar		
Baten	Lasten	Saldo
1.234.376	7.485.758	-6.251.382
14.294.662	31.832.189	-17.537.527
5.913.911	14.299.813	-8.385.902
7.375.461	6.537.162	838.299
28.818.410	60.154.922	-31.336.512
7.816.515		7.816.515
25.601.728		25.601.728
57.752		57.752
1.032.035		
1.032.035		1.032.035
34.508.029		34.508.029
		3.171.517
164.405	417.638	-253.233
1.493.455	658.116	835.339
995.125	1.162.889	-167.764
2.182.432	4.506.308	-2.323.876
4.835.417	6.744.951	-1.909.534
		1.261.983

Ter identificatie

Algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

De gemeente Gemert-Bakel kent de volgende niet besteding gebonden gemeentelijke heffingen:

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar
Onroerende-zaak belasting	7.600.494	7.816.515
Hondenbelasting	150.000	156.829
Toeristenbelasting	355.000	
Baatbelasting	584	584
	8.106.078	7.973.928

Algemene uitkeringen

De verantwoorde algemene uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie ter zake, zijnde de decembercirculaire 2014.

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar
Algemene uitkeringen	21.801.012	21.868.070
Integratie uitkering	3.223.202	3.733.658
	25.024.214	25.601.728

Dividend

Verantwoord zijn de navolgende dividenden:

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar
Bank Nederlandse Gemeenten	57.820	57.752
	57.820	57.752

Saldo financieringsfunctie

De gemeente rekent de rentelasten aan de diverse programma's toe, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn. Daarbij wordt ook een rente gecalculeerd over het werkzame eigen vermogen van de gemeente. Aangezien de gecalculeerde rente over het eigen vermogen niet daadwerkelijk betaald hoeft te worden, vloeit deze terug in de gemeentelijke baten. De rente over de vrije componenten van het eigen vermogen wordt daarbij als algemeen dekkingsmiddel verantwoord.

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar
Bespaarde rente	1.105.786	1.032.035

Onvoorziene uitgaven 2014

Raming primitieve begroting 2014

70.000

Hiervan is niets aangewend in 2014

Ter identificatie

Programmaverantwoording

Tijd, geld en risico

De programmaverantwoording geeft via een gekleurde tabel aan of een doelstelling wel of niet is gehaald en wat daarvoor is gedaan, zo nodig aangevuld met opmerkingen en een beschrijving van de stand van zaken. Ook wordt aangegeven of er afwijkingen zijn in tijd, geld en risico.

Analyse cijfers begroting na wijziging en realisatie

In de toelichting op de programmarekening wordt een analyse gegeven tussen de werkelijke uitkomsten en de cijfers van de begroting na wijziging per programma. Eerst wordt het totale saldo van het programma vermeldt, daarna wordt de meest relevante afwijking per product toegelicht. Alleen de grote afwijkingen worden toegelicht en daarbij mag een ondergrens van € 60.000 worden gehanteerd. Dit is gedaan in overleg met uw raad en sluit aan bij de tolerantiegrenzen van de accountant.

Programma 1 Algemeen (deelprogramma 1.1 Bestuur en bestuursondersteuning)

Programma-verantwoordelijke: Burgemeester J. van Zomeren / P. van Boxtel

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Het deelprogramma bestuur en bestuursondersteuning omvat alle doelen en activiteiten die de bestuursorganen in hun bestuurlijke en dienstverlenende rol kennen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Creëren van meer politieke betrokkenheid.	Versterken van de eigen rol, de toegankelijkheid en de externe oriëntatie gemeenteraad.	Verbeteren van directe uitwisselingen tussen inwoners/organisaties en gemeenteraad vooral door het versterken van inspreken en meesprekingsmogelijkheden. Verhelderen eigen rol en positie van gemeenteraad, college, burgemeester, en het vergroten van de toegankelijkheid van de raad en raadsleden via met name de gemeentelijke website.		Gerealiseerd waar het de mogelijkheden betreft tot inspreken via de raadscommissies en in sommige gevallen via de gemeenteraad. Niet gestart waar het meespreken c.q. vormen van participatieve democratie betreft.
		Profileren van de raad als zodanig/volksvertegenwoordiging en profileren van de diverse opvattingen binnen de raad op de belangrijkste onderwerpen (kaders). Daarbij o.a. de mogelijkheden van gerichte actieve communicatie en sociale media benutten.		Gerealiseerd. Na de verkiezingen is een inhoudelijk actuele tekst op de website geplaatst. In toenemende mate geeft de raad, mede via zijn commissies inhoud aan de eigen rol en neemt het college een daarbij passende rol. Niet gerealiseerd. De raad geeft vooralsnog reactief kaders aan. Profileren van opvatting vindt niet plaats vanuit de raad als zodanig, maar sporadisch vanuit de afzonderlijke in de raad vertegenwoordigde fracties. Gerichte communicatie, waaronder sociaal media, zijn niet ingezet.

Ter identificatie

Versterken van de eigen rol gemeenteraad (interne oriëntatie).	Verder ontwikkelen kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad alsmede in dat verband de publieke verantwoording door het college. Hiertoe preciezer bepalen welke informatie de raad nodig heeft en gegenereerd kan/moet worden.		In kwalitatieve zin niet gestart. Wel is in kwantitatieve zin bepaald wanneer er verantwoordingsmomenten zijn.
	Evaluëren onafhankelijke rekenkamercommissie.		Feitelijk is sprake geweest van een slapende rekenkamerfunctie. De raad oriënteert zich op reanimatie van de rekenkamerfunctie in samenwerking met de raad van Laarbeek.
	Werksaamheden van de raad en zijn fracties gericht ondersteunen (griffie, ambtelijke bijstand, fractiebudget, ict-budget fracties).		Gerealiseerd.

Ter identificatie

Programma 1 Algemeen (deelprogramma 1.2 Dienstverlening)

Programmaverantwoordelijke: Burgemeester J. van Zomeren / W. Borst – van de Heijden en T. Klomp

Gestart
Wijkt af/hog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Op het terrein van ICT zijn we actief aan de slag om meer en betere digitale dienstverlening mogelijk te maken. De gemeente Gemert-Bakel is lid van Dimpact, een samenwerkingsverband waar inmiddels 34 gemeenten lid van zijn waardoor we samen de grootste gemeente van Nederland vertegenwoordigen. Deze samenwerking levert vele voordelen op. We hoeven niet alleen het wiel uit te vinden, besparen kosten en door kennis te delen staan we samen sterk.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Onze dienstverlening baseren we op vijf pijlers en de visie "Gemert-Bakel heeft antwoord@". De vraag van de klant staat hierin centraal. De klantvraag is richtinggevend, onze dienstverlening is persoonlijk, we zijn transparant en aanspreekbaar. Onze dienstverlening is goed, efficiënt en veilig.	Digitale dienstverlening voor burgers en bedrijven verbeteren.	Transacties voor burgers en bedrijven invoeren.		Kleine aanpassingen hebben plaatsgevonden in bestaande transacties, nieuwe volgen in 2015.
		Sturen op digitale dienstverlening, meer gebruik van het digitaal loket.		Februari 2015 is een nieuwe website in gebruik genomen. Digitale dienstverlening komt vooral in beeld wanneer het medewerkersportaal en zaaksysteem volledig in gebruik zijn genomen.
	Antwoord@: Inrichting van een KlantContactCentrum (KCC). In 2015 handelt het KCC 80% van de veelvoorkomende vragen en producten af. 2012: 60% 2013: 70% 2014: 75% 2015: 80%	Het KCC verder uitbouwen volgens de visie van de organisatieontwikkeling		In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen om het KCC verder te kunnen uitbouwen.
		Het medewerkersportaal en zaaksysteem verder inrichten.		In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen om de overgang plaats te laten vinden naar Dimpact/e-suite afronding voorjaar 2015
		Sturen op digitale dienstverlening. De website en het digitaal loket worden hierin steeds belangrijker.		Februari 2015 is een nieuwe website in gebruik genomen. Digitale dienstverlening komt vooral in beeld wanneer het medewerkersportaal en zaaksysteem volledig in gebruik zijn genomen.
		Vraag en antwoordcombinaties (FAQ's) voor 50 producten		Afgerond, nieuwe website ingericht volgens toptaken.

Ter identificatie

beschikbaar.	KTO door middel van eenvoudige en directe onderzoeken.	Meten klanttevredenheid. <table><tr><td>Telefoon</td><td><5% hangt op na 20 sec.</td></tr><tr><td>Medewerke rsportaal*</td><td>80% belt terug binnen 3 dagen.</td></tr><tr><td>Balie</td><td>80% wordt binnen 10 min. afgehandeld.</td></tr><tr><td>Schriftelijk</td><td>7</td></tr></table> (Na oktober 2014 is de norm voor terugbellen gesteld op "terugbellen uiterlijk volgende dag")	Telefoon	<5% hangt op na 20 sec.	Medewerke rsportaal*	80% belt terug binnen 3 dagen.	Balie	80% wordt binnen 10 min. afgehandeld.	Schriftelijk	7	De klanttevredenheid is het hele jaar door maandelijks gemeten. De scores zijn allen binnen de normen gebleven. <table><tr><td>Telefoon</td><td>4% hangt op na 20 sec.</td></tr><tr><td>Medewerkers portaal</td><td>86% belt binnen 3 dagen terug.</td></tr><tr><td>Balie</td><td>Burgerzaken: 98% Bouwen en Wonen: 95% Zorgen W&I vanaf 2014 uitgezet bij het Werkplein. Geen baliegegevens bekend</td></tr><tr><td>Schriftelijk</td><td>7,3</td></tr></table> Er zijn diverse dienstverleningsonderzoeken uitgevoerd in 2014. 1. Telefoon: mystery calls. De kwaliteit van de dienstverlening is gemeten (goede, volledige informatie). Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten scoorden we gemiddeld tot beter; 2. Balie: onderzoek met enquêteur in de hal. Ophalen informatie bij klanten op diverse onderdelen. Hoe ervaren ze de wachttijd, openingstijden, dienstverlening medewerker. Algemene waardering: 8 3. Omgevingsvergunningen (onderzoeken lopen nog) 4. Klanten gemeentearchief (tevredenheid dienstverlening): Algemene waardering dienstverlening: 9	Telefoon	4% hangt op na 20 sec.	Medewerkers portaal	86% belt binnen 3 dagen terug.	Balie	Burgerzaken: 98% Bouwen en Wonen: 95% Zorgen W&I vanaf 2014 uitgezet bij het Werkplein. Geen baliegegevens bekend	Schriftelijk	7,3
Telefoon	<5% hangt op na 20 sec.																		
Medewerke rsportaal*	80% belt terug binnen 3 dagen.																		
Balie	80% wordt binnen 10 min. afgehandeld.																		
Schriftelijk	7																		
Telefoon	4% hangt op na 20 sec.																		
Medewerkers portaal	86% belt binnen 3 dagen terug.																		
Balie	Burgerzaken: 98% Bouwen en Wonen: 95% Zorgen W&I vanaf 2014 uitgezet bij het Werkplein. Geen baliegegevens bekend																		
Schriftelijk	7,3																		
	KTO melding openbare ruimte.		Inzicht in hoeverre klanten die een melding hebben gedaan tevreden zijn over het antwoord / de actie. Het onderzoek zal afgerond worden in 2015.																

Ter identificatie

Gemeentelijke basisregistraties op orde. - Basis Registratie Personen (BRP). - Nieuw Handelsregister. - Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). - Topografie, kadaster en BGT.	Deelname aan verplichte zelfevaluatie BRP. Voor binnengemeentelijke afname koppelingen van basisadministraties realiseren.	In 2014 is gewerkt aan met name de BGT (basisregistratie grootschalige topografie), deze wordt in 2015 opgeleverd. Daarbij worden koppelingen met de BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) en het beheer van openbare ruimte gerealiseerd. Geïntegreerde datadistributie zal in een later stadium worden geïmplementeerd zodra hiervoor binnen het samenwerkingsverband Dimpact de onderdelen beschikbaar komen.	
	Jaarlijks een zelfevaluatie BRP. De BAG-audit in 2014 wordt met een positief resultaat afgesloten.	Ter voorbereiding wordt jaarlijks een kwaliteitsmeting uitgevoerd van de BRP en het proces- en privacy deel ook t.b.v. de overige basisadministraties.	De zelfevaluatie is met een goed resultaat afgesloten.
	De zelfevaluatie reisdocumenten wordt jaarlijks met een positief resultaat afgesloten.	Een zelfevaluatie uitvoeren op de reisdocumenten om na te gaan of alle processen en voorschriften nageleefd worden.	De zelfevaluatie is met een goed resultaat afgesloten.
	Gebruiksvriendelijkheid gemeentelijke website verbeteren en de website de digitale ingang van de gemeente laten zijn.	Extra functionaliteiten voor mobiele media als Ipads e.d.	Website is ingericht voor mobiele media.
		Uitvoering geven aan web richtlijnen (NUP).	Verloopt volgens programma.
	Beheren van de archiefbewaarpplaats en het houden van intern toezicht in het kader van	Voorbereiding jaarlijkse verslaglegging aan de gemeenteraad over de	Het verslag over 2013 is in een nieuwe vorm opgesteld en ambtelijk besproken. De verslaglegging sluit nu aan bij de Kritische Prestatie Indicatoren voor

Ter identificatie

democratisch recht archieven te raadplegen. Het gemeentearchief kan zowel voor het gemeentelijk apparaat als voor de burger inspelen op thema's die in de gemeentelijke samenleving spelen, zodat cultuurhistorie meer aanwezig is voor gemeentebestuur, gemeentelijke organisatie, burger en bezoeker.	de horizontale verantwoording gemeentelijke archiefketen.	totale archiefketen op basis van de kritische prestatie indicatoren.	de archiefketen (archief-KPI's). Het verslag over 2013-2014 wordt in 2015 aangeboden.
			Dit is een doorlopend proces; de planning voor 2014 is gerealiseerd. Er is bijna 88 m³ archief omgepakt in gecertificeerde dozen
			Ook dit is een doorlopend proces. Er zijn 17 archieven en collecties (ca. 63 m³) toegankelijk gemaakt en op 84 archiefbestanddelen zijn indexen gemaakt. Door de zerobudgettering zijn er opnieuw conversies van bestaande indexen uitgesteld, waardoor nog niet alle digitale indexen in de zoekmachine zijn opgenomen.
			Dit is een jaarlijks terugkerend proces: Naast 2.216 fysieke bezoeken aan de studiezaal, zijn er in 2014 192 schriftelijke verzoeken om informatie uit archieven en collecties van particulieren en bedrijven behandeld. Bovendien zijn er 132 verzoeken om informatie uit de eigen gemeentelijke organisatie behandeld. In het kader van Bakel 1300 is er meegewerkt aan een lespakket voor de basisscholen en is er tijdens de Dag van Baakel een expositie ingericht en zijn presentaties gehouden.

Jaar:	2010	2011	2012	2013	2014
Geboorten	58	46	44	31	29
Huwelijken	97	102	111	95	101
Partnerschapsregistraties	11	11	10	9	24
Echtscheidingen	28	35	44	46	55
Overlijden	179	183	214	275	277
Erkenningen (waaronder ongeboren vrucht)	132	134	164	137	152
Omzettingen huwelijk in partnerschap (en omgekeerd)	-	-	2	1	2
Beëindiging partnerschap	3	2	3	-	1

Gesloten huwelijken/geregistreerd partnerschap per locatie:

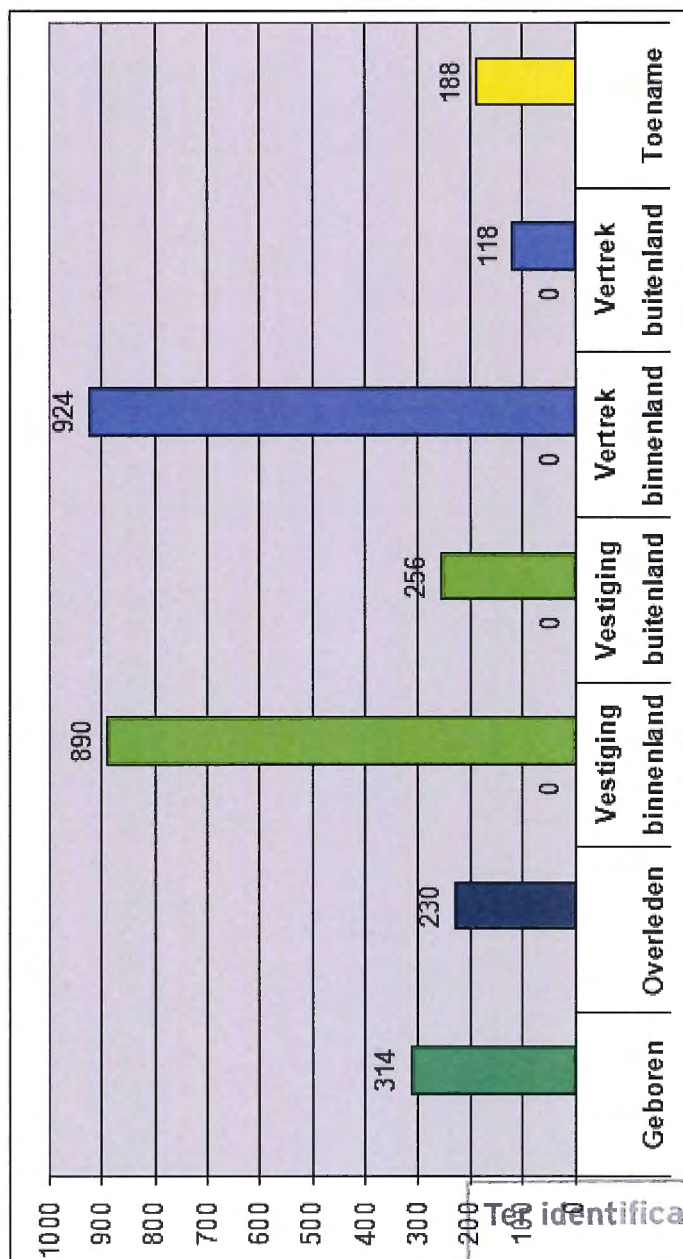
Jaar:	2010	2011	2012	2013	2014
Gemeentehuis (waarvan kosteloos)	75 (-)	101 (23)	104 (23)	87 (28)	116 (54)
Parochiehuis	11	5	6	-	2
Ridderzaal kasteel	11	-	-	-	-
Raadzaal	-	-	1	1	-
Op locatie	11	7	10	16	9
Totaal	108	113	121	104	127

jaar	Inwoners 1-jan	Geboren	Overleden	Vestiging binnenland	Vestiging buitenland	Vertrek binnenland	Vertrek buitenland	Inwoners 31-dec	Toename in %
2010	28.763	339	180	726	188	795	135	28.906	0,50%
2011	28.906	291	237	796	206	786	135	29.041	0,47%
2012	29.041	306	206	777	182	831	152	29.101	0,21%
2013	29.101	301	225	837	207	797	91	29.315	0,80%
2014	29.315	314	230	890	256	924	118	29.503	0,64%

Bovenstaande tabel geeft de ontwikkelingen van het aantal inwoners in Gemert-Bakel weer. Deze wijkt af van de tabel gegevens burgerlijke stand omdat geboorteaangiften gedaan moeten worden in de geboorteplaats. Het aantal genoemd in de tabel burgerlijke stand is daarom lager dan in de tabel bevolkingsontwikkelingen. Ook het aantal overlijdens kent een afwijking in aantallen in verband met het overlijden binnen de gemeentegrenzen van personen afkomstig uit andere gemeenten.

Bevolkingsgegevens:		Toename/ afname aantal inwoners	Toename/ afname aantal inwoners
Aantal vestigingen in Gemert-Bakel:		1044	1.146
Aantal vertrekken uit Gemert-Bakel:		888	1.042
Verschil (vertrekoverschot)		156	104
Aantal geboorten in Gemert-Bakel:		301	314
Aantal overlijdens:		225	230
Verschil (geboorteoverschot):		76	84
Inwonercijfer per 1 januari 2014:		29.101*	29.315*
Inwonercijfer per 31 december 2014:		29.333	29.503 (voorlopig)
Toename (%)		232 (0,80%)	188 (0,64%)

*Bron CBS

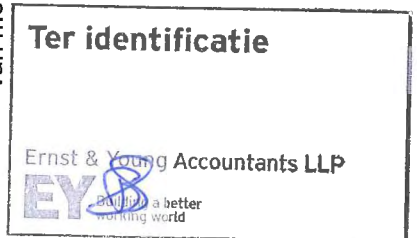

Verhuizingen binnen de gemeente:	
Jaar:	Aantal:
2010	1.132
2011	1.227
2012	1.239
2013	1.302
2014	1.312

Gemeentearchief:

Bezoekers studiezaal gemeentearchief:	
Jaar:	Aantal:
2010	2.045
2011	2.229
2012	2.141
2013	2.234
Begroot 2014	2.141
Werkelijk 2014	2.216

De bezoekersaantallen 2014 zijn in lijn met de verwachting dat stabilisatie zou gaan plaatsvinden of dat er zelf een daling zou gaan plaatsvinden als gevolg van meer digitaal onderzoek.

Programma 1 Algemeen (deelprogramma 1.3 Veiligheid en integrale handhaving)

Programmanaverantwoordelijke: Burgemeester J. van Zomeren / M. van Mook

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: De gemeente beschikt over een Integraal Veiligheidsplan. Integraal is getoetst aan de: systematiek, samenhang en samenwerking. Veiligheid wordt gemeten in de objectieve feitelijke cijfers en de subjectieve belevingsgevoelens van de inwoners. Het Integraal Veiligheidsplan is de basis van samenwerking met de diverse partners in de veiligheid. De hoofdthema's bestaan uit:

- veilige woon- en leefomgeving;
- bedrijvigheid en veiligheid;
- jeugd en veiligheid (wordt aangepast in jeugd opvoeden en opgroeien);
- fysieke en externe veiligheid;
- integriteit en veiligheid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Het huidige veiligheidsniveau en veiligheidsgevoel minimaal behouden en waar mogelijk verbeteren. Als grootste probleem wordt gezien verkeersoverlast, op dit onderdeel zal dan extra geïnvesteerd moeten worden.	Prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2012-2014 uitvoeren.	Jeugd opvoeden en opgroeien		
		Afname drank- en drugsgebruik onder (jonge) jongeren.		Lokaal project "Laat je niet flessen" loopt. Draagvlak ouders voor 18+ geen alcohol neemt toe. Politie pakt indicatie drugs op.
		Projectmatig aandacht veiligheid in jongerenketen.		Wordt projectmatig opgepakt zodra er daadwerkelijk keten bekend zijn.
		In beeld brengen negatieve gevolgen internetgebruik, cybercrime, computergamers en computerverslavingen.		Onderdeel van Halt-preventie bijeenkomsten en onderwerp bij Schoolveiligheids Plan.
Horecazaken				
Uitvoering geven aan de horecanotitie 2013 (inclusief toezicht en				Het horecabeleid is in februari 2014 door de gemeenteraad vastgesteld. De raad heeft besloten

Ter identificatie

	handhaving).		om na een jaar het beleid te evalueren. Dit is in maart 2015 in de gemeenteraad behandeld.
	Weekendtoezicht voor het centrum van Gemert.		Lopend project, heeft in 2014 projectmatig plaatsgevonden.
	Drank- en drugsoverlast		
	Terugdringen van drank- en drugsoverlast.		Valt onder prioriteiten gemeente (preventie) / politie (repressie)
	Projectmatig gemeentelijk toezicht op leeftijdsgrens alcoholgebruik.		In 2014 heeft er een scan plaatsgevonden onder alle inrichtingen (118x) die beschikken over een drank- en horecaverunning.
	Voeren van gezamenlijk drugsbeleid binnen Oost-Brabant. Voor Gemert-Bakel betreft dit uitvoering geven aan de 0-optie.		De 6 Peelland gemeenten hebben in 2014 voorbereidingen getroffen voor een gezamenlijk drugsbeleid. Dit zal in 2015 door de Driehoek vastgesteld worden.
	Creëren van beter bewustzijn onder inwoners.		Blijvende aandacht voor zaken rondom drank- en drugsoverlast. Ook middels diverse themabijeenkomsten / Laat je niet flessen lokaal.
	Verantwoordelijkheid/zelfredzaamheid onder inwoners vergroten.		Middels project "weten wat te doen" burgers oproepen zelfredzaam te zijn.
	Verkeersoverlast		
	Terugdringen verkeersslachtoffers.		Blijvende aandacht.
	Creëren van bewustzijn onder inwoners op gebied van verkeersveiligheid.		Via educatie (Veilig Verkeer Nederland) bewustzijn creëren / vergroten. Tevens repressie controles door de politie. Is prioriteit binnen Gemert-Bakel.
	Milieuoverlast		
	Terugdringen van milieuoverlast (speciaal illegaal afvalstort/hondenpoep).		Kleine ergernissen zoals hondenpoep / afval storten en parkeren zijn geprioriteerde aandachtsgebieden.
	Inzet van dorpswachten/milieuwachter.		Dorpswachten worden projectmatig ingezet, milieuwachter is fulltime in dienst.
	Extra inzet dorpswachten voor centrum Gemert.		Project inzet dorpswachten Centrum Gemert heeft ook in 2014 plaatsgevonden.
	Verdere speerpunten van het Integraal Veiligheidsbeleid 2012-2014		
	Voorkomen en terugdringen van inbraken/keurmerk veilig wonen/		Preventie inzet door gemeente en repressie door politie. Project "besmettingsbrieven" bij inbraak wordt

Ter identificatie

	regionale aanpak Peelland.		via dorpswachten uitgevoerd. Eind 2014 is de scan woninginbraken opgestart.
	Huiselijk geweld/tijdelijk huisverbod vanuit Veiligheidshuis Peelland.		Vindt plaats in samenwerking met Veiligheidshuis Helmond.
	Nazorg gedefinieerden vanuit Veiligheidshuis Peelland.		Geen concrete casussen aan de orde geweest.
	Evenementen (afstemming: aanvraag, controle en handhaving en klachten). Structureel evenementenoverleg met politie, brandweer en gemeente.		Integrale aanpak middels maandelijks evenementen-overleg. In 2014 is een begin gemaakt met het actualiseren van de evenementennotitie en wordt in 2015 vastgesteld.
	Thematisch aandacht Veiligheid en ondernemers.		Afspraak is dat op verzoek van ondernemers dit wordt opgepakt. In 2014 geen verzoek ontvangen.
	Schoolveiligheidsplan. Implementatie Schoolveiligheid in basisonderwijs.		In 2014 heeft er structureel overleg in kader van Schoolveiligheid plaatsgevonden met Commandeerij College, politie en gemeente. Er is nog een doorvertaling gemaakt naar basisonderwijs.
	(Regionaal) oefenen/opleiden rampen, bestuurlijk en ambtelijk.		Door de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost worden alle mensen binnen de rampenbestrijding beoefend / opgeleid. Zowel ambtelijk als bestuurlijk.
	Wet bevordering Integriteit Beoordeling door Openbaar Bestuur (BIBOB).		Fase 1 BIBOB (horeca en seksinrichtingen) is binnen Gemert-Bakel doorgevoerd. De implementatie fase 2 (bouwen en milieu) is opgestart en zal uitvoering vinden in 2015.
	Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit (Regionaal Informatie Expertise Centrum (RIEC)).		De concrete samenwerking met het RIEC heeft in 2014 concrete uitvoering gekregen. In 2014 is er een QuickScan gemaakt en meegewerkt aan het opstellen van een ondernemingsbeeld binnen Gemert-Bakel. Uitvoering in 2015.
	Uitbouwen casus overleggen Veiligheidshuis Helmond.		Bij complexe veiligheidszaken kan het Veiligheidshuis ingeschakeld worden. Geen concrete casussen aan de orde geweest.
	Integraal Veiligheidsoverleg Oost-Brabant (41 gemeenten).		Zowel bestuurlijk (burgemeester) als ambtelijk (ambtenaar integrale veiligheid) is er deelgenomen aan het Veiligheidsoverleg Oost-Brabant.

Ter identificatie

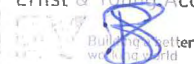
Brandweer: realiseren van een goede basisbrandweezorg op de gebieden risicobeheersing en incidentbestrijding.		Aanpak van onveilige kruispunten en wegvakken (30 km zone en 80 km wegen).		Uitvoering bestaand beleid. Helaas in 2014 een dodelijk ongeval te betreuren. Gemiddeld aantal ziekenhuis opname in 2014 in totaal 9, gemiddeld laatste 4 jaar 19.
		Aanpak/uitvoering van "kleine" verkeersmaatregelen vanuit klachten en meldingen.		Klachten en meldingen zijn opgepakt middels verkeersoverleg of middels regulier overleg politie / burgemeester,
		Verkeerseducatie op scholen.		Vindt plaats via Veilig Verkeer Nederland.
	Uitvoering geven aan de bepalingen in de nieuwe Wet veiligheidsregio's.	Inzet van gemeente, Veilig Verkeer Nederland (VVN) en de scholen ter bevordering van verkeerseducatie aan bromfietzers.		Heeft in 2014 plaatsgevonden.
		Afronding van het regionalisatieproces brandweezorg.		Gerealiseerd.
		Overdracht materieel, personeel en de kazerne Bakel.		Gerealiseerd.
		Huurovereenkomsten brandweerposten Gemert en De Rips.		De concept overeenkomsten zijn door beide partijen goedgekeurd en worden 2015 definitief goedgekeurd.
		Kwaliteitsafspraken met de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost met betrekking tot de te leveren brandweezorg.		Kwaliteitsafspraken zijn onderdeel van de Toekomstvisie Brandweezorg en worden in 2015 definitief vastgesteld.
	De meest optimale balans bepalen tussen middelen en capaciteit om de (preventieve en repressieve) brandweertaken binnen de wettelijke normen uit te voeren. Hierbij wordt sterk ingezet op het optimaliseren van risicobewustzijn en	Opvolging geven aan projecten uit het plan "De brandweer over morgen" zoals o.a.: - stimuleren van en ondersteunen bij het implementeren van landelijk ontwikkelde lespakketten voor basisscholen en op veiligheid toegespitste maatschappelijke stages op het voortgezet onderwijs;		Afgelopen jaar is het lespakket "Brand" Uit gerold op 1 basisschool in Bakel. In navolging hierop zullen komend jaar drie scholen volgen. Alle basisscholen hebben aangegeven het lespakket te omarmen. Naast het scholen pakket is afgelopen jaar brandveiligheid onder de aandacht gebracht van senioren binnen de gemeenten.

Ter identificatie

	zelfredzaamheid van burgers, instellingen en bedrijven.	- het geven van voorlichting tijdens integrale controle brandveiligheid; - betrekken van bedrijven bij brandweezorg en het optimaliseren van (brand)veiligheid; - onderzoeken of, ten aanzien van het aantal te alarmeren personen, sprake kan zijn van aangepaste slagkracht (minder mensen op een voertuig bij kleine incidenten).	
--	---	--	--

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Kengetallen:

Gegevens uitdrukken brandweer:																
Jaar		2010			2011			2012			2013			2014		
		Bakel	Gemert	De Rips	Bakel	Bakel	Gemert	De Rips	Bakel	Gemert	De Rips	Bakel	Gemert	De Rips		
Brand		62	66	21	44	63	14	37	59	9	29	43	13	47	41	12
Hulpverlening		20	93	12	26	100	8	33	35	8	22	30	12	25	32	15
Totaal post		82	159	33	70	163	22	70	94	17	51	73	25	72	73	27
Totaal korps		274			255			181			149			172		
Loos alarm		17	37	7	21	37	1	26	25	12	14	12	3	21	6	2
First Responder			88			73			87			89			110	

Na een aantal jaren van structurele daling zagen we het afgelopen jaar een lichte stijging bij zowel de reguleren uitrukken als die van de First-responders. Een duidelijke toename van de stabiele fase hebben bereikt en dat de afwijking binnen een bepaalde bandbreedte past. Deze laatste is nog niet helemaal stabiel, maar het is een goede richting. Het kan zijn dat we de stabiele fase hebben bereikt en dat de afwijking binnen een bepaalde bandbreedte past. Deze laatste is nog niet helemaal stabiel, maar het is een goede richting. Het kan zijn dat we de stabiele fase hebben bereikt en dat de afwijking binnen een bepaalde bandbreedte past. Deze laatste is nog niet helemaal stabiel, maar het is een goede richting.

Gegevens van de gemeente Gemert-Bakel m.b.t. veiligheid:

Aard activiteit	2010	2011	2012	2013	2014
1.1.1 Inbraak woningen	60	73	89	88	56
1.2.3 Brom-, snor- en fietsdiefstal	130	161	121	164	307
1.3.1 Ziekenhuisgewonden t.g.v. verkeersongeval	25	24	14	14	9
1.3.1 Doden door verkeersongeval	0	2	0	0	1
1.4.3 Openlijk geweld	110	2	8	9	8
1.4.5 Mishandeling		81	89	73	84
2.1.1 Drugs/drankoverlast meldingen	15	6	70	60	23
2.2.2 Overlast horeca	18	37	22	11	11
Buurtbemiddeling			14	19	28
2.5.1 Inbraak bedrijven en instellingen	55	46	31	45	17
2.5.2 Winkeldiefstal	10	16	18	26	21
Jeugdoverlast	105	70	91	75	103
3.1.3 Wapenhandel = bezit	20	11	8	7	4
Halt afdoeningen	50	80	73	32	52
1.3 Rijden onder invloed motorrijtuigen	60	119	108	89	59
Meldingen geluidshinder overig	141	149	137	180	155
JPP verwijzingen	11	27	28	31	n.v.t.

Bronvermelding taakstelling:

Operationeel Expert GGP wijkagent Ferdie Nieuwkerk van politie Gemert-Bakel en Laarbeek

Toelichting op afwijkende zaken:

- Inbraak woningen: De laatste 4 jaar vonden er gemiddeld 78 woninginbraken plaats. In 2014 waren er 56 woninginbraken. De aanpak woninginbraken is op Peellandniveau geprioriteerd door politie, openbaar ministerie en gemeenten. Dit geldt ook voor inbraken bij bedrijven.
- Brom-, snor- en fietsdiefstal: De laatste 4 jaar waren er gemiddeld 144 diefstallen. In 2014 waren er 307 diefstallen. In 2014 is i.s.m. politie een projectmatige aanpak fietsdiefstallen gestart. De concrete uitvoering van dit project zal plaatsvinden in 2015.
- Drugs/drankoverlast meldingen: Het gemiddelde over 4 jaar was 37 meldingen, in 2014 waren er 23 meldingen.
- Buurtbemiddeling: In 2012 is er gestart met buurtbemiddeling. Het aantal verzoek is gestegen omdat steeds meer instanties buurtbemiddeling weten te vinden.
- Overlast horeca: De laatste 4 jaar waren er gemiddeld 22 meldingen. De trend is dat het aantal melding lijkt af te nemen. Bij overlast wordt er direct contact opgenomen om op die manier (vervolg)meldingen te voorkomen.
- Meldingen jeugdoverlast: Gemiddeld over de laatste 4 jaar 85 meldingen. In 2014 is het aantal gestegen naar 103. Volgens politie wel meer meldingen maar minder concrete overlast zaken, meer preventieve meldingen met verzoek om aandacht te schenken aan jeugdoverlast.
- JPP verwijzingen vervallen vanaf 2014 onder WMO, niet meer te vergelijken met vorige jaren.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Digitaal betrouwbare wereld

Programma 1 Algemeen (deelprogramma 1.4 Financiering en dekkingsmiddelen)
Programmaverantwoordelijke: wethouder M. de Ruiter / T. Klomp

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Dit deelprogramma omvat de mutaties in de reserve, welke bronnen tot dit programma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Indicator	Meetbaar doel		
Het inzetten van reserves voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld.	Het hebben van reserves van voldoende omvang zodat aan de verplichtingen kan worden voldaan.	Gemeentelijke reserves en voorzieningen op niveau brengen.		Weerstandvermogen is nog niet aanwezig. Alle beheersplannen zijn begin 2015 op peil volgens norm van art. 12.

Programma 2 Mensen (Deelprogramma 2.1 Werk, inkomen en arbeidsmarkt)

Programmaverantwoordelijke: wethouder J. Bevers / R. Groenendal

Omschrijving: In het collegeprogramma zijn speerpunten benoemd die de leidraad vormen bij het formuleren en uitvoeren van de beleidsvisie op het gebied van re-integratie en inkomensondersteuning. Ingezet zal worden op duurzame uitstroming uit de uitkering, actieve samenwerking interactief, integraal en strategisch. Uitgangspunten hierbij zijn: werk boven inkomen, voor wat hoort wat en maatschappelijke projecten.

Gestart
Wijkt af/hog niet gestart
Gerealiseerd/Geen afwijking

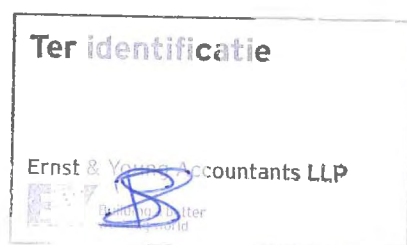
Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
WERK EN RE-INTEGRATIE: Iedereen met een uitkering (van de gemeente) moet een bijdrage leveren aan de samenleving in de vorm van werk of vrijwilligerswerk. Bij het begeleiden naar werk wordt aansluiting gezocht bij wat mensen kunnen en willen bijdragen.	WWB-bestand: Uitstroom naar werk zoals is vastgelegd in het prestatiecontract met Atlantagroep in okt. 2013.	Werkdate.		Is doorgeschoven naar mei 2015.
		Social Return.		Is doorlopend. In 2014 ook uitgevoerd.
		Gastvrouwen.		Is doorlopend. In 2014 ook uitgevoerd.
		Werkwinkel.		Werkwinkel bestaat niet meer. Nu Peelland @ Work, valt onder het Werkplein Helmond.
		Voorkomen voortijdig schoolverlaten.		Uitgevoerd in de vorm van het project 'Jeugd dat werkt'
		Leveren van tegenprestatie door uitkeringsgerechtigde in de bijstand.		De planning is dat voor 1 juli 2015 de verordening wordt vastgesteld.
		Werkwinkel.		Werkwinkel bestaat niet meer. Nu Peelland @ Work, valt onder het Werkplein Helmond.
		Inzetten op preventie voortijdig schoolverlaten en op de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt voor jongeren.		Is een primaire taak van centrumgemeenten en RMC's (Regionale Meld- en Coördinatie punten), en daarom opgenomen in het Jaarplan RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) 2013-2014 Zuidoost-Brabant. Commanderie College heeft hier beleid op ontwikkeld en draagt leerlingen warm over naar het MBO. Onze eigen Leerplichtambtenaar houdt enerzijds toezicht en anderzijds adviseert/begeleid hij leerlingen naar passende voorzieningen. De landelijke

Ter identificatie

				norm voor het maximaal aantal nieuwe VSV-ers (Voortijdige Schoolverlaters) in 2014 wordt ligt overschreden, maar het doel is in zicht.
	Arbeidsgehandicapten/W SW: - De gemiddelde wachttijd voor instroom in de WSW bedraagt maximaal 18 maanden. Als de participatiewet wordt ingevoerd dan vervalt deze doelstelling. - Aantal personen dat vanaf de wachtlijst of vanuit een dienstbetrekking instroomt op een plaats voor begeleid werken bedraagt meer dan 10% van het totale WSW bestand.	Taakstelling WSW opnemen in contract met Atlant.		
		Plaatsing met voorrang bij Atlant.		
	Er is inzicht in het uitkeringsbestand en er is een beeld van het groeipotentieel per uitkeringsgerechtigde.	Iedere uitkeringsgerechtigde is ingedeeld middels de participatieladder.		
INKOMEN: Bij een aanvraag voor een uitkering kijken we eerst of de aanvrager direct aan het werk kan	Minder instroom in de uitkering, naleving van de doelen zoals zijn vastgelegd in het prestatiecontract met	Werkwinkel.		Werkwinkel bestaat niet meer. Nu Peelland @ Work, valt onder het Werkplein Helmond.
		Controle op/bij de aanvraag.		Valt onder het Werkplein Helmond.

en wat er nodig is om hem/haar voor betaald werk in aanmerking te laten komen. Pas als duidelijk is dat de betrokkene niet direct aan het werk kan, verstrekken we een uitkering.	Atlantgroep okt. 2013.	Inzet sociale recherche.		Valt onder het Werkplein Helmond.
	10% meer handhavingssituaties dan in 2013.	Inzet sociale recherche.		Valt onder het Werkplein Helmond.
		Koppeling bestanden (SUWINET/Belastingdienst).		Valt onder het Werkplein Helmond.
		Rechtmatigheidscontrole uitkeringen.		Valt onder het Werkplein Helmond.
INKOMENSONDERSTEUNING: Het beleid en de ketensamenwerking zijn gericht op het voorkomen en beperken van schulden en het ondersteunen van mensen met schulden. Verder wordt bewerkstelligd dat personen maatschappelijk kunnen blijven participeren. Mensen met schulden leren we zelfredzaam te worden bij het in overeenstemming brengen van hun inkomsten en uitgaven.	Toename aantal mensen met schulden is in de periode 2011- 2014 niet hoger dan 5% t.o.v. 2011.	Stichting Leergeld.		De stichting is in 2014 gesubsidieerd, en heeft bovendien extra subsidie gekregen i.v.m. de toename van het aantal mensen met schulden.
		Grip op de knip.		Deze voorziening wordt niet meer aangeboden, omdat de educatiemiddelen dat niet meer toelaten.
		Een eerste gesprek met de schuldenaar laten we plaatsvinden binnen 2 weken na de melddatum.		Wordt door de LEVgroep uitgevoerd. De LEVgroep wordt gevraagd hierover in de jaarstukken verslag uit te brengen.
		Plan van aanpak opgesteld binnen 4 maanden voor aanpak van schulden.		Wordt door het Werkplein en de LEVgroep uitgevoerd. Ook hierover moet gerapporteerd worden in de jaarstukken.
		Bij crisissituaties vindt er binnen 3 dagen een interventie plaats		Wordt door het Werkplein en de LEVgroep uitgevoerd. Ook hierover moet gerapporteerd worden in de jaarstukken.
		Met ketenpartners maken we afspraken over (re)actietermijnen		In september 2015 wordt de nieuwe kadernotitie schuldienstverlening verwacht waarin dit is geregeld.
		Toekennen bijdrage maatschappelijke participatie.		Uitgevoerd door Zorg en Ondersteuning (Peel 6.1)

		Verstrekken van bijzondere bijstand.		Uitgevoerd door Zorg en Ondersteuning (Peel 6.1)
		Attenderen op het afsluiten van collectieve verzekeringen.		Uitgevoerd door Zorg en Ondersteuning (Peel 6.1)
		Mensen wijzen op het recht op kwijtschelding gemeentelijke heffingen.		Wordt door de gemeente uitgevoerd als onderdeel van het minimabeleid.
		Verhoging steunfonds in 2014.		Dit bedrag is opgehoogd in 2014 en vervolgens verlaagd ten gunste van het project pas vooruit.

Programma 2 Mensen (Deelprogramma 2.2: WMO en gezondheid)
Programmaverantwoordelijke: wethouder J. Bevers / R. Groenendal

Omschrijving: De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zorgt ervoor dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij en zelfstandig kan blijven wonen. Het kan gaan om mensen met beperkingen door ouderdom of handicap, een chronisch psychisch probleem, maar ook om vrijwilligers en mantelzorgers. De nieuwe Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning zal de kanteling bewerkstelligen van claim- en aanbodgericht werken (voorzieningen en hulpmiddelen) naar vraag verhelderend en resultaatgericht werken.

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
WMO Algemeen. Alle inwoners kunnen maatschappelijk mee doen. Voor kwetsbare groepen is er extra aandacht "iedereen doet mee".	Lokaal doen wat lokaal kan of regionaal wanneer dat noodzakelijk of gewenst is.	Gebiedsgericht werken op de terreinen: wonen, welzijn, zorg en werk, verdeeld over 6 dorpen en 3 wijken binnen Gemert.		Er wordt gewerkt in 9 wijkteams. Eind 2014/begin 2015 vindt een evaluatie plaats van de wijkteams
		Regie voeren op vastgesteld beleid en overeengekomen BCF contracten met ketenpartners. De uitvoering vindt integraal plaats volgens de methodiek "de kanteling" en het programma Welzijn Nieuwe Stijl.		Dit is een continu proces waar aandacht voor is.
LEEFBAARHEID: Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten (prestatieveld 1).	Zelfredzame wijken en dorpen.	Realisatie aan- en verbouw van gemeenschapsaccommodaties en/of MFA's.		Dit is in 2014 gerealiseerd.
		Gemeenschappelijke visie en activiteitenplannen opstellen voor Brede Scholen.		Het opstellen van activiteitenplannen is een taak van de beheersstichtingen zelf. Zij hebben in beeld wie er van de gebouwen gebruik maakt, maar er is (nog) geen sprake van een gemeenschappelijke visie of plan. Wordt wel opgepakt bij het nieuwe LEA traject 2015-2018

OPGROEIEN EN OPVOEDEN: Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met	Het bevorderen van gunstige omstandigheden voor het ontwikkelings- en groeiproces van ONZE kinderen.	Dorps en wijkgerichte aanpak uitbouwen en door ontwikkelen volgens de (deels) bestaande structuren van dorpsraden, wijk-/buurtplatforms, wijkteams en dorpsondersteuners.	Er ontbreekt voor de dorpen Gemert en Bakel nog een duurzame vorm van dorps- of wijkoverleg, of een daarmee vergelijkbare functionele structuur. In 2015 zal de gemeente in overleg gaan binnen deze dorpen over de mogelijkheden van een dergelijke structuur.	
		Gezamenlijk invulling geven aan dorps- en wijkgericht werken met professionele partners, dorpsondersteuners en (georganiseerde) inwoners.	Er vindt continue overleg plaats (zowel gestructureerd als ongestructureerd). Met professionele partners wordt zowel op bestuurlijk niveau als op uitvoeringsniveau gesproken. Met dorpsondersteuners en (georganiseerde) inwoners wordt overlegd aan de hand van actuele ontwikkelingen.	
		Prestatieafspraken met professionele partners over dorps- en wijkgerichte aanpak.	In de prestatieafspraken met Goed Wonen, Atlant en de Zorgboog is de dorps- en wijkgerichte aanpak opgenomen.	
		Voortgang leefbaarheidsagenda's (uitvoeringsprogramma's) volgen en borgen.	Voor ieder dorp en iedere wijk zijn afspraken in een leefbaarheidsagenda vastgelegd. De voortgang van de afspraken wordt daarin gevolgd.	
		Uitbouwen interactieve website wijk- en dorpsgericht werken (i.s.m. politie, woningcorporatie, welzijnsinstellingen en andere organisaties die aansluiten bij het maatschappelijk middenveld).	Als gevolg van technische problemen is de livegang van GuidoGemert-Bakel.nl uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2015.	
		Medewerking verlenen aan onderzoeken Trimbos instituut over zorg in de dorpen.	Het onderzoek dat door Trimbos is uitgevoerd is in 2014 afgerond. Voor geïnteresseerden heeft een bijeenkomst plaatsgevonden waarin de resultaten zijn besproken. Ook is een rapport opgeleverd. Mogelijk komt er nog een vervolgonderzoek.	
		Vervolg geven aan het regionale project "Laat je niet flessen! 2010-2013" met als doel een versterking lokaal integraal alcoholbeleid, gericht op preventie van overmatig alcoholgebruik en borging vanaf 2014	Lokale werkgroep is in 2014 gecontinueerd. Diverse preventieactiviteiten hebben dorps- en wijkgericht plaats gevonden. Met Commandantij College zijn voorbereidingen getroffen om het lesprogramma Gezonde school en genotsmiddelen (alcohol- en drugspreventie) in het curriculum op te nemen. Zie	

opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden (prestatieveld 2). We werken hieraan middels het vastgestelde Integraal jeugdbeleid 2011-2014 en de Lokaal educatieve agenda 2012-2014.		in regulier beleid.		verder rapportage over integraal veiligheidsbeleid.
		Continuering en borging van de alcoholinterventie in het preventief verpleegkundig onderzoek groep 7 basisonderwijs Jeugdgezondheidszorg Gewestelijke Gezondheidsdienst (JGZ GGD).		In 2014 heeft Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) de interventie opnieuw uitgevoerd. Ook is door GGD een kleine enquête onder ouders gehouden over nut, noodzaak en draagvlak voor deze interventie. Het resultaat was positief.
		Combinatiefuncties (buurtsportcoaches) worden ingezet om activiteitenweken te organiseren voor basisschoolleeringen waarbij zij kennis maken met (nieuwe) sporten. Ook wordt er ingezet op versterking van het sportaanbod binnen en na schooltijd		Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtsportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
		Onderzoeken van de mogelijkheden en eventuele implementatie van de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG-aanpak).		Mogelijkheden zijn onderzocht, maar conclusie is om voor dit moment geen aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG-aanpak) te starten en eerst het haalbaarheidsonderzoek buurtsportcoaches af te wachten. Vervolgens kan JOGG, of meer algemeen 'meer bewegen' en 'aanpak overgewicht' onder jongeren meegenomen worden in de uitrol van buurtsportcoaches.
	Ondersteuning van jeugdigen met problemen bij het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen bij het opvoeden teneinde meer kansen en mogelijkheden voor jongeren te creëren om zich te kunnen ontwikkelen en te slagen in de maatschappij.	Continuering fysiek, telefonisch en digitaal Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), uitbreiding naar de brede scholen in de vorm van steunpunten en verbreden bekendheid met het CJG.		Website is in 2014 gecontinueerd en per 1 januari 2015 vernieuwd. Telefonische bereikbaarheid is blijven lopen via Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Helmond, dat overgegaan is in het Klant Contact Centrum (KCC) van De Zorgpoort en per 1 januari 2015 onderdeel uitmaakt van de uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 Dienst Zorg en ondersteuning. Fysiek punt is opgeheven en loopt via de opvoedondersteuners, dorpsondersteuners en professionals in de wijktteams die op de vindplaatsen en in de dorpen/wijken laagdrempelig te benaderen zijn.

Ter identificatie

		Uitvoering geven aan het wettelijk vastgestelde basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jaar en prenatale voorlichting.		Is opgenomen in de subsidieafspraken met De Zorgboog (0-4 jaar) en basistakenpakket GGD (5-19 jaar). In 2014 uitgebreid met het extra (puber)contactmoment voor leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (VO) boven 14 jaar.
		Versterking van lokale zorgstructuur voor opvoed- en opgroei-ondersteuning en aansluiting op dorps- en wijkgericht werken (o.a. versterken eigen kracht jeugd, ouders en gemeenschappen).		Loopt via de wijkteams, dorpsondersteuners en opvoedondersteuners. Daarnaast zijn eind 2014 een aantal ouders gewonnen, die andere ouders kunnen helpen/ondersteunen (ouders voor ouders). Hiermee is inmiddels (feb. 2015) een startbijeenkomst voor geweest.
		Verbinding CJG met het onderwijs via Zorg en adviesteams (ZAT's) continueren en versterken.		Verbinding is gemaakt. ZAT's zijn opgeheven, omdat lijnen voldoende kort zijn, afstemming over casuïstiek binnen onderwijs voortaan via andere structuren loopt. Opvoedondersteuners zijn gekoppeld aan de scholen. Scholen zijn gekoppeld aan de wijkteams. Opvoedondersteuners, wijkteams en scholen weten elkaar te vinden. Daarnaast 28-10-2014 en 10-2-2015 brede netwerkbijeenkomsten met opvoedondersteuners, directeuren scholen en interne begeleiders (IB-ers)/zorgcoördinatoren gehouden en afgesproken dit jaarlijks twee tot drie keer te herhalen.
		Borging van een zorgstructuur -9 maanden tot 4 jaar. Verbetering vroeg signalering door professionals en het gebruik van het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd.		Zorg voor Jeugd wordt gebruikt en is veelvuldig aandacht voor. Overleg -9 maanden tot 4 jaar is gestopt, omdat men elkaar onderling goed weet te vinden en geen bespreekpunten voor het overleg meer had. Daarnaast is een en ander inmiddels geborgd in de wijkteams.
		Aansluiting en samenwerking regionaal veiligheidshuis (Helmond) tussen CJG.		Reeds in 2013 gerealiseerd.

Ter identificatie

</					

Ter identificatie

Jeugdzorg.	zorgstructuur opvoed- en opgroei-ondersteuning.		versnelling de pilot opvoedondersteuners gedraaid. Dit heeft geresulteerd in het bestempelen van opvoedondersteuners als functie en de opvoedondersteuners te detacheren bij de gemeente onder het team Sociaal Domein.
		In samenwerking met de 6 Peelgemeenten implementatie van Opvoed- en Opgroei adviestaken bij bestaande professionals, waarbij aansluiting gevonden wordt bij het dorps- en wijkgericht werken zoals beschreven in het beleidsplan Wmo-Lgb 2012-2015.	Zie voorgaande. Opvoedondersteuners zijn toegewezen aan de wijkteams en vindplaatsen (scholen en voorschoolse voorzieningen).
		In samenwerking met de 6 Peelgemeenten jeugd- en gezinswerkers opleiden, aanstellen en onderbrengen in een gebiedsteam waarbij aansluiting gevonden wordt bij het dorps- en wijkgericht werken.	In 2014 is er 27 Fte aan J&G-ers opgeleid en ingezet. Vanaf 2015 wordt deze inzet gecontinueerd en naar behoefte (afhankelijk van volume vraag) uitgebreid. Maakt onderdeel uit van de bestuurlijke aanbesteding jeugdhulp Peel 6.1.
		Vaststellen vierjarig beleidsplan Zorg voor Jeugdigen (Peelregio) en bijbehorende verordening. In samenwerking met de 6 Peelgemeenten uitvoering geven aan de versnelling Zuidoost Brabant.	Is unaniem vastgesteld door de raad op 6 november 2014 Zie voorgaande twee punten.
HET GESPREK EN EEN SAMENHANGEND AANBOD: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning, het bevorderen van deelname aan het	Het contact, de vraagverheldering zo dicht mogelijk bij de burger organiseren.		
		Integrale samenwerking in de vorm van wijk- en dorpsteams bevorderen tussen de formele (professionele) en de informele netwerken.	
	Sociale Kaart verder toepassen en door ontwikkelen		De huidige sociale kaart wordt omgebouwd naar een vraaggerichte wegwijzer (Guido). Als gevolg van

maatschappelijk verkeer, het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem (prestatievel 3, 5 en 6).				technische problemen is de livegang van GuidoGemert-Bakel.nl uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2015.
		Bevorderen van een structurele aanpak voor meer samenwerking tussen partners in het maatschappelijk middenveld.		Structurele overleggen 9 wijkteams om de uitvoering af te stemmen zijn gerealiseerd. Structureel overleg realisatie uitvoeringsprogramma sociaal domein met kempartners is gerealiseerd
		Intensieve samenwerking met dorpen en wijkteams		In 2014 zijn in alle 9 deelgebieden wijkteams gestart en doorontwikkeld naar professionals die intensief samenwerken in één gebied.
		Prestatieafspraken vastleggen in contract met Atlant.		
		Preventie van schulden, waardoor 5% minder beroep op ondersteuning wordt gedaan op schuldhulpverlening.		Ondanks dat wordt ingezet op preventie van schulden, is er door de recessie / crisis een grote toename van schulden, waardoor deze doelstelling niet gehaald is.
		Contract afspraken met Stichting Leergeld en Lev/Impuls voor ondersteuning aan kinderen van langdurige minima.		
		Basisfuncties mantelzorg en vrijwilligerswerk worden uitgevoerd door het steunpunt Vrijwilligerswerk en Mantelzorg zoals opgenomen in de beleidsbrief Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (6-4-2009) prestaties in BCF contract LEV/Impuls.		Beide functies krijgen in het uitvoeringsprogramma 2015 extra aandacht.
		Specifieke aandacht gaat uit naar jonge mantelzorgers samenwerking met scholen en CJG.		

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

MAATSCHAPPELIJKE PREVENTIE, ZORG EN OPVANG (Hulp aan zeer kwetsbaren (prestatieveld 7, 8 en 9): Bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg en het bevorderen van verslavingsbeleid). Lokaal Gezondheidsbeleid: al onze inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid.	Bevorderen van deelname aan de samenleving van zeer kwetsbare burgers door het geven van ondersteuning en door de samenwerking en afstemming tussen organisaties te stimuleren. Alle inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid.	Stimuleren van vrijwillige inzet onder jongeren, actieve inzet op het beschikbaar stellen van maatschappelijke stages.		
		Vergroten bereik mantelzorgers en mogelijkheden tot respijtzorg bij overbelasting.		
		Inzet dorpsondersteuners		Er wordt nog extra inzet gevraagd van de dorpsondersteuners in Gemert en Bakel voor de versterking van het informeel netwerk.
		Vorming van een Sociaal Knooppunt door integratie van het steunpunt Vrijwilligerswerk en Mantelzorg (LEVgroep) met de Werkwinkel (Atlant groep)		Het Sociaal Knooppunt is nog niet gerealiseerd. Er is een vrijwillige hulpdienst, maar deze is nog niet geïntegreerd met mantelzorg en re-integratie.
MAATSCHAPPELIJKE PREVENTIE, ZORG EN OPVANG (Hulp aan zeer kwetsbaren (prestatieveld 7, 8 en 9): Bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg en het bevorderen van verslavingsbeleid). Lokaal Gezondheidsbeleid: al onze inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid.	Bevorderen van deelname aan de samenleving van zeer kwetsbare burgers door het geven van ondersteuning en door de samenwerking en afstemming tussen organisaties te stimuleren. Alle inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid.	Uitvoering conform gemaakte afspraken in het Regionaal Kompas Peelregio 2012-2015.		
		Zorg dragen voor adequate preventieve activiteiten in samenwerking met partners en hiervoor afspraken vastleggen in BCF contracten.		In het uitvoeringsprogramma Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn deze activiteiten vastgelegd. De LEVgroep en GGD hebben gezamenlijk een 'Werkgroep samen gezond'
		Er wordt zoveel mogelijk		De GGD is actief in de wijkteams en van daaruit

		samengewerkt met professionals uit de 1 ^e lijn als dit nodig is in het dorp.			pakken zij vragen en zaken op gezondheidsgebied op.
		Ondersteuning van burgers bij organisatie van gezondheid bevorderende activiteiten samen met de Werkgroep Samen Gezond.			In 2014 zijn meerdere aanvragen bij de werkgroep Samen Gezonde toegekend. Het budget is niet volledig aangesproken.
	Meer burgers op de hoogte brengen van de risico's van verslavende middelen en gedragsverslavingen (i.s.m. het Lokaal Gezondheidsbeleid).	Terugdringen van alcohol- en drugsgebruik.			Zie opmerking over lokale werkgroep Laat je niet flessen. Jeugdmonitor 12-18 jaar GGD laat zien dat het alcoholgebruik (startleeftijd en aantal jongeren) is gedaald, maar als men eenmaal drinkt, dan is het gebruik wel toegenomen. De jeugdmonitor 0-11 jaar GGD laat zien dat het draagvlak onder ouders voor 'geen alcohol onder 18 jaar' aanzienlijk gestegen is. Drugsgebruik laat een lichte (niet significante) daling zien.
		Het geven van voorlichting aan risicogroepen, afhankelijk van de behoefte in dorpen en wijken.			Er hebben voorlichtingsavonden plaatsgevonden.
		Preventie op het gebied van verslavingen.			Zie voorgaande.

realiseren van ongeveer 100 woningen.	Uitvoering geven aan de notitie "Betaalbaar wonen".		Er is uitvoering gegeven aan de notitie.
	Uitvoering geven aan het Regionaal Woningbouwprogramma 2012-2022.		Er wordt uitvoering gegeven aan het woningbouwprogramma.
	Starterslening promoten.		De raad heeft in 2013 een budget voor startersleningen beschikbaar gesteld van € 800.000. Het aantal nieuwe startersleningen groeit gestaag.
Leefbaarheid voor de kleine kernen.	Afspraken over leefbaarheid leggen we per kern en wijk vast in leefbaarheidsagenda's (uitvoeringsprogramma's) zie prestatieveld 1 WMO.		Voor ieder dorp en iedere wijk zijn afspraken in een leefbaarheidsagenda vastgelegd.
Maatschappelijke gebouwen en sportaccommodaties beheren we zo, dat gebruikers er prettig en veilig kunnen verblijven.	Huisvesting onderwijs.		De onderhoudsplannen zijn actueel. Voor de stand-alone-scholen is per 1-1-2015 de verantwoordelijkheid voor het gehele onderhoud bij de schoolbesturen komen te liggen.
	Realisatie MFA's met activiteitenprogramma's voor iedere MFA + iedere school.		De MFA's zijn gerealiseerd. Het opstellen van activiteitenprogramma's is een taak van de beheersstichtingen zelf. Zij hebben in beeld wie er van de gebouwen gebruik maakt, maar er is (nog) geen sprake van een gemeenschappelijke visie of plan. Opname in LEA 2015 -2018
	Efficiënt gebruik van accommodaties (multifunctionaliteit).		De sportnota zit nog in de voorbereidende fase. Deze wordt op 8 april 2015 aan de commissie Sociaal Domein en Volkshuisvesting (SD&V) voorgelegd. Afhankelijk van de behandeling in de commissie zal het stuk op 30 april of later aan de raad worden voorgelegd.
	Privatisering sportcomplexen (gebouwen en accommodaties) conform de besluitvorming 2 ^e helft		Privatisering heeft betrekking over een langere periode. Inmiddels zijn enkele sportcomplexen geprivatiseerd. In de kadernota sport wordt aan de

Ter identificatie

		2013.	raad een keuze voorgelegd op welke manier geprivatiseerd kan worden. Er is geïnventariseerd welke marktpartijen interesse hebben. Deze worden opnieuw benaderd of de interesse er nog steeds is. Ook wordt met sportverenigingen overlegd of zij het beheer van de sporthal kunnen overnemen. Voor Molenbroek geldt dat B&W heeft besloten om, naast de recent opgerichte stichting BSV (waar de 5 grootste sportverenigingen in zijn verenigd), ook de 4 partijen die in het verleden belangstelling hebben getoond om het beheer van de sporthal over te nemen uit te nodigen om een plan daartoe in te dienen. Deze partijen zullen in week 13 per brief worden gevraagd of zij nog immer daadwerkelijk belangstelling hebben en dat uiterlijk week 14 aan ons door te geven. Aan alle overgebleven partijen zal uiterlijk in week 15 de informatie ter beschikking worden gesteld, benodigd om een goed business case uit te werken.	raad een keuze voorgelegd op welke manier geprivatiseerd kan worden. Er is geïnventariseerd welke marktpartijen interesse hebben. Deze worden opnieuw benaderd of de interesse er nog steeds is. Ook wordt met sportverenigingen overlegd of zij het beheer van de sporthal kunnen overnemen. Voor Molenbroek geldt dat B&W heeft besloten om, naast de recent opgerichte stichting BSV (waar de 5 grootste sportverenigingen in zijn verenigd), ook de 4 partijen die in het verleden belangstelling hebben getoond om het beheer van de sporthal over te nemen uit te nodigen om een plan daartoe in te dienen. Deze partijen zullen in week 13 per brief worden gevraagd of zij nog immer daadwerkelijk belangstelling hebben en dat uiterlijk week 14 aan ons door te geven. Aan alle overgebleven partijen zal uiterlijk in week 15 de informatie ter beschikking worden gesteld, benodigd om een goed business case uit te werken.
		Privatisering overdekte sportaccommodaties (sporthallen).	Buurtportcoaches gebruiken om accommodaties beter bezet te krijgen.	Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
	Maatschappelijke accommodaties (vastgoed, kunst en cultuur).	Inspecties t.b.v. inzicht in de onderhoudstoestand van panden.	Voor alle gebouwen worden onderhoudsplanningen opgesteld waarvoor ook inspecties plaatsvinden. Voor de schoolgebouwen zijn deze reeds beschikbaar.	Voor alle gebouwen worden onderhoudsplanningen opgesteld waarvoor ook inspecties plaatsvinden. Voor de schoolgebouwen zijn deze reeds beschikbaar.
		Opstellen van meerjarige onderhoudsplannen.	Voor alle gebouwen worden onderhoudsplanningen opgesteld waarvoor ook inspecties plaatsvinden. Voor de schoolgebouwen zijn deze reeds beschikbaar.	Voor alle gebouwen worden onderhoudsplanningen opgesteld waarvoor ook inspecties plaatsvinden. Voor de schoolgebouwen zijn deze reeds beschikbaar.
		Afspraken en verantwoordelijkheid rond het onderhoud goed afstemmen met de gebruikers.	Voor de MFA's zijn gebruikersovereenkomsten en demarcatielijsten ondertekend. Ook voor andere accommodaties wordt dit geregeld.	Voor de MFA's zijn gebruikersovereenkomsten en demarcatielijsten ondertekend. Ook voor andere accommodaties wordt dit geregeld.

Ter identificatie

		Voorbereidingen treffen om voor een aantal panden het onderhoud (resultaatgericht) aan te besteden.		De startnotitie gebouwenbeheer wordt (volgens planning) op 19 maart 2015 door de raad vastgesteld. Deze geeft een eerste richting; keuzes over het eventueel aanbesteden van onderhoud moeten nog gemaakt worden.
		Voorbereidingen vorming Kultuurhuis.		Het project Kultuurhuis (verhuizing bibliotheek naar D'n Dörpel) is afgeblazen. In plaats daarvan zijn voorbereidingen getroffen om de bibliotheek naar De Eendracht te verhuizen. De uitvoerende fase staat op het punt om te beginnen. De verwachting is dat de bibliotheek op 1 juli 2015 de deuren in De Eendracht kan openen.
Het verstrekken van vrijwilligerssubsidies waarbij de speerpunten Jeugd en Jongeren, Kwetsbare doelgroepen (WMO), Samenwerking en Kunst en Cultuur (Harmonie- en Fanfaregezelschappen, Heemkundekringen en Bijenverenigingen) centraal staan.	Uitvoering geven aan collegeprogramma, waarin de volgende vier speerpunten centraal staan: 1. Jeugd en jongeren; 2. Kwetsbare doelgroepen; 3. Initiatieven die samenwerking bevorderen; Kunst en cultuur (Harmonie- en Fanfaregezelschappen, Heemkundekringen en Bijenverenigingen).	Toekennen van subsidies aan activiteiten (zoals project- of investeringssubsidies) en/of waarderingssubsidies).		In 2014 zijn tientallen (100-150) vrijwilligersorganisaties gesubsidieerd volgens het subsidieprogramma 2012-2014. Daarnaast zijn ook incidentele subsidies toegekend, zoals waarderingssubsidies.

Programma 2 Mensen (Deelprogramma 2.4: Jeugd, onderwijs, sport en cultuur)

Programmaverantwoordelijke: wethouder J. Bevers / R. Groenendal

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Het deelprogramma 2.4 Jeugd, onderwijs, sport en cultuur hierin wordt uitwerking gegeven aan een aantal vastgestelde notities zoals het Integraal Jeugdbeleid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Kunst en cultuur bereikbaar voor iedereen.	Een passend cultureel aanbod voor onze inwoners.	Jaarlijks monitoren beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF's).		Met KunstLokaal en de bibliotheek zijn overeenkomsten gesloten voor het jaar 2014. Voor 1 mei 2015 worden door beide instellingen de jaarstukken aangeleverd zodat beoordeeld kan worden in welke mate aan de afspraken is voldaan. Daarnaast hebben regelmatig gesprekken plaatsgevonden om de voortgang te monitoren. Voor het jaar 2013 heeft de subsidievaststelling plaatsgevonden.
	Meer verbinding tussen kunst, cultuur, toerisme en recreatie.	Brede schoolconcepten dag arrangementen ontwikkelen. Inzet van combinatiefuncties.		Door KunstLokaal worden de mogelijkheden voor verbindingen tussen kunst, cultuur, toerisme en recreatie bekeken. Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
De Lokaal Educatieve Agenda van Gemert-Bakel richt zich op een gezonde ontwikkeling van ALLE jeugdigen, het versterken van de eigen potenties, maatschappelijke	Brede schoolontwikkeling en doorgaande lijn.	Realisatie van een brede school in ieder dorp en wijk van Gemert. Hierin de mogelijkheid bieden om activiteiten te laten plaatsvinden door dorps- of wijkbewoners		
	Binnen iedere brede school een			Aan elke basisschool is een kinderopvang voorziening

participatie en het bieden van ondersteuning aan ouders in de gemeente Gemert-Bakel. Beoogd wordt dat zoveel mogelijk kinderen opgroeien in eigen buurt, wijk of dorp, en dat leer-, taal-, reken- en ontwikkelingsachterstanden teruggedrongen en zoveel mogelijk voorkomen worden.	integraal aanbod van kind diensten (leeftijd 0 tot 12 jaar).		((0-4 jaar en Buitenschoolse Opvang (BSO)) en een peuterspeelzaallocatie gekoppeld. In de kleine kernen is dat binnen de MFA/schoollocatie zelf gerealiseerd. Binnen Bakel en Gemert betreffen het alle gevallen, met uitzondering van Kind Centrum (KC) de Samenstroom een school, die een nauwe samenwerking aangegaan is met een nabij gelegen kinderopvang voorziening. De peuterspeelzaallocaties zijn inmiddels allemaal in de scholen gehuisvest, met uitzondering van de peuterspeelzaal in Bakel. Dat wordt in 2015 gerealiseerd.
	Aanbod van dag arrangementen (onderwijs, voor- tussen en naschoolse opvang) met een verbinding in sport- en cultuur.		Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtsportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
	Binnen de dag arrangementen wordt de verbinding gelegd met sport- en cultuuraanbod. Combinatiefuncties (buurtsportcoaches) worden hiervoor ingezet.		Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtsportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
	Realisatie van een doorgaande ontwikkellijn 0 tot 12 jaar en 0 tot 19 jaar.		Aansluiting 0-4 op 5-12 jaar is in ontwikkeling. In het kader van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE-beleid) wordt op nagenoeg alle locaties personeel opgeleid om het kind volgsysteem en de methode Kijk te gebruiken. Aansluiting 5-12 op 12-19 jaar is nagenoeg gerealiseerd. Er is voor aandachts-/zorgkinderen een warme overdracht tussen PO en VO en het leerlingvolgsysteem PO en VO zijn met elkaar verbonden.
	Veiligheid in en rondom scholen is gewaarborgd, hiervoor worden convenanten afgesloten tussen scholen en gemeente.		Schoolbesturen PO hebben bij de evaluatie van de Lokaal Educatieve Agenda uitgesproken dat schoolveiligheid verantwoordelijk van de individuele scholen zelf is, samen met de partners in de relatie met de omgeving. Voor zover e.e.a. niet in de schoolplannen verwerkt is, pakt het onderwijs dit verder zelf op. Het Commandierij College heeft reeds

Ter identificat

Ter identificatie

				enkele jaren geleden een convenant afgesloten (2009). Wel geregeld in LEA. Alleen niet uitgevoerd door de scholen. Opname in LEA 2015-2018.
Alle doelgroepkinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar hebben toegang tot een voorschools educatief aanbod en in de leeftijd tot 6 jaar een voerschools educatief aanbod.	De gemeente maakt afspraken met onderwijs, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang over de realisatie van een VVE-aanbod.			VVE-beleid is in 2012 vastgesteld. In maart 2013 hebben alle VVE-locaties een VVE-locatieplan 2013-2014 aangeleverd (11 plannen voor 10 VVE-locaties), die in juni 2013 door het college vastgesteld zijn. Op basis van het VVE-beleid en de locatieplannen wordt subsidie voorschoolse educatie en peuterwerk verstrekt. Met 10 VVE-locaties is er een ruim en dekkend VVE-aanbod gerealiseerd. Evaluatie van de VVE-locatieplannen volgt in 2015.
	De deelname van in elk geval de doelgroepkinderen wordt gestimuleerd d.m.v. actieve werving en toeleiding. JGZ 0-4 jaar (De Zorgboog) heeft een belangrijke rol in deze toeleiding.			Is belegd bij de Zorgboog via subsidieafspraken jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. Vanaf 2015 is VVE-toeleiding opgenomen in het basisaanbod van de Zorgboog
	De gemeente ondersteunt de beleidsuitvoering zowel financieel als d.m.v. regie, organisatie en coördinatie.			Is opgenomen in de subsidieafspraken met de VVE-partners.
	De gemeente handhaaft de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) en maakt jaarlijks afspraken met onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen over de vormgeving van een doorgaande ontwikkellijn (spelen, leren, zorg en ontmoeten).			We zijn op dit moment volop bezig, in overleg met schoolbesturen en voorschoolse voorzieningen, met het invulling geven aan de LEA-notitie 2015-2017.
Aanpak van voortijdige schoolverlaters (VSV) en aansluiting op de arbeidsmarkt. Hiermee	De gemeente voert regie op VSV, jeugdwerkloosheid en aansluiting arbeidsmarkt.			Valt onder 'Jeugd dat werkt'

Ter identificatie

	voldoen aan de normen zoals opgenomen in het convenant VSV 2012-2015.	De gemeente houdt toezicht vanuit de leerplichtwet en trekt hierin gezamenlijk op met de gemeenten uit de Peel en SRE. Hiervoor heeft de gemeente de beschikking over een leerplichtambtenaar.	We hebben 1 fulltime leerplichtambtenaar in dienst. Op uitvoerend niveau werkt hij samen met de leerplichtambtenaren van de 6 peelmunicipaliteiten. De leerplichtadministratie is op contractbasis ondergebracht bij de Centrale Leerplicht Registratie Zuidoost Brabant (gemeente Eindhoven).	
	Passend onderwijs voor alle jeugdigen.	Het ondersteuningsprofiel van de scholen in Gemert-Bakel sluit aan op de lokale zorgstructuur van het CJG-netwerk (zie ook onder opgroeien en opvoeden Wmo).	De basisstructuur binnen Gemert-Bakelse scholen is dekkend. Voor zwaarte en diepte zorg is er binnen het samenwerkingsverband Helmond-Peelland een dekkend aanbod. Blijft een ontwikkelpunt gezien de informatie opgave voor zowel jeugdhulp als voor Passend Onderwijs. Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) bij Petrus Dondersschool en integratieklas bij Kind centrum Berglaren, zijn gestart en worden verder ontwikkeld om zwaarte en diepte zorg meer thuis nabij aan te kunnen bieden. Kortom, in principe kunnen nagenoeg alle kinderen in Gemert-Bakel of de directe omgeving een passende onderwijsplek krijgen.	
		Voor primair en voortgezet onderwijs wordt regionaal samengewerkt aan de ondersteuningsplicht van ieder kind bij lokale overschrijdingen.	Een en ander is bestuurlijk geborgd in via het regionaal OOGO (een op overeenstemmingsgericht overleg) Passend Onderwijs Helmond-Peelland, waarover nadere afspraken vastgelegd zijn in een bestuurlijke opdracht Passend Onderwijs. De twee samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de individuele gemeenten geven op ambtelijk niveau uitvoering aan deze bestuurlijke opdracht. Lokaal loopt de verbinding via de regiegroep onderwijs en op uitvoerend niveau is er aan iedere school een opvoedondersteuner verbonden.	
		Strikte toepassing van de verordening leerlingenvervoer zodat binnen de taakstelling bezuiniging gebleven wordt. Daarnaast het nemen van aanvullende maatregelen hierin.	In 2014 was een kleine overschrijding op het budget. In dat jaar heeft de aanbesteding voor de nieuwe periode plaatsgevonden. Naar verwachting kan in het vervolg uitvoering plaatsvinden binnen het beschikbare budget.	

Ter identificatie

		Geen leegstand in de voorraad onderhuisvesting op lokaal niveau.		Er was in 2014 sprake van enige leegstand.
		Leerplichtambtenaren zien erop toe dat scholen zich aan de ondersteuningsplicht houden.		De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat ieder kind in Gemert-Bakel een passende onderwijsplek heeft. Wanneer dat niet het geval is dan zoekt de leerplichtambtenaar binnen zijn mogelijkheden naar alternatieven en wijst de school/het samenwerkingsverband op zijn/haar verantwoordelijkheden.
	Zorgen voor een aantrekkelijk sport- en beweegaanbod. Een sterk en bruisend verenigingsleven in stand houden zodat sport voor iedereen mogelijk is.	Sport stimuleren we onder andere door middel van inzet van de combinatiefunctionarissen (buurtsportcoaches).		Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar het inzetten van buurtsportcoaches. De planning is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgeleverd. De implementatie is naar verwachting in 2016, mits er cofinanciering gevonden wordt.
	Nog meer mensen doen aan sport en bewegen.	Verenigingen stimuleren om nog meer samenwerking en verbinding te zoeken.		De sportnota zit nog in de voorbereidende fase. Deze wordt op 8 april 2015 aan de commissie SD&V voorgelegd. Afhankelijk van de behandeling in de commissie zal het stuk op 30 april of later aan de raad worden voorgelegd.
		Uitvoering geven aan het subsidiebeleid zoals is vastgelegd in de Algemene subsidieverordening vrijwilligersorganisaties 2012-2014.		De subsidieverordening voor vrijwilligersorganisaties is samen met die voor professionele instellingen opgegaan in één integrale subsidieverordening. De vrijwilligersorganisaties zijn gesubsidieerd volgens het eerder vastgestelde subsidieprogramma 2012-2014.
		Sportverenigingen dragen zelf ook bij aan sportstimulering.		Verenigingen doen aan ledenwerving door bijvoorbeeld scholen te bezoeken. Ook houden de vereniging de drempel zo laag mogelijk door de contributie laag te houden. Vanuit de gemeente wordt (o.a.) gesubsidieerd op basis van het aantal jeugdleden.
		Uitvoeren van de kadernota sport.		De sportnota zit nog in de voorbereidende fase. Deze wordt op 8 april 2015 aan de commissie SD&V voorgelegd. Afhankelijk van de behandeling in de commissie zal het stuk op 30 april of later aan de raad worden voorgelegd.

Ter identificatie

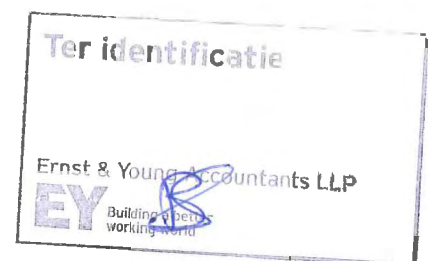
		Privatisering van de sportaccommodaties wordt uitgesteld.		Uitstel heeft plaatsgevonden. Hoe het vervolg eruit ziet is een keuze die aan de raad wordt voorgelegd, en wordt verder uitgewerkt in de kadernota sport.
--	--	---	--	---

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Programma 2 Mensen (deelprogramma 2.5 Financiering en dekkingsmiddelen) Programmaverantwoordelijke: wethouder M. de Ruiter / T. Klomp

Omschrijving: Dit deelprogramma omvat de mutaties in de reserve, welke bronnen tot dit programma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Indicator	Meetbaar doel		
Het inzetten van reserves voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld.	Het hebben van reserves van voldoende omvang zodat aan de verplichtingen kan worden voldaan.	Gemeentelijke reserves en voorzieningen op niveau brengen.		Weerstandsvermogen is nog niet aanwezig. Alle beheersplannen zijn begin 2015 op peil volgens norm van art. 12.

Programma 3 Ruimte (Deelprogramma 3.1: Ruimtelijke ontwikkeling)
Programmaverantwoordelijke: wethouder A. van Katwijk / W. Willems

Omschrijving: Dit programma omvat de beleidsvelden milieu, plattelandontwikkeling, bestemmingsplannen, water en natuur, bouwen, handhaving, monumenten en archeologie.

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Duurzame en evenwichtige ontwikkeling van het platteland en binnengebied.	Verbetering leefmilieu in dorpen en duurzaam platteland.	Realiseren uitvoeringsprogramma plattelandontwikkeling.		Uitvoeringsprogramma is opgesteld. De acties zijn opgenomen in het programma Ruimte en lopen door in de jaren 2015 en verder.
		Opstellen en voltooien PlanMER platteland.		Is in 2013 al afgesloten
		Afronden herziening bestemmingsplan buitengebied.		De voorbereidingen zijn gestart in 2014. De feitelijke uitvoering is uitgesteld in verband met de Verordening Ruimte 2014 en de verkiezingen. In 2015 zal gestart worden met feitelijke uitvoering.
		Realiseren nieuwe geurverordening in 2013.		Gerealiseerd.
		Implementatie provinciale instrumenten 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' zoals de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BVZ).		Het beleid is opgesteld in 2014. Uitvoering is eind 2014 gestart.
	Ondersteunen	Inzetten Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's) voor duurzame (innovatieve) bedrijvigheid.		Beleid is vastgesteld in 2014. Wordt nu uitvoering aan gegeven.
		Deelname in regionale netwerken plattelandontwikkeling. Herinrichting Nieuwstraat-Kerkstraat-		Gerealiseerd. In 2013 is herinrichting opgeleverd, enkele kleine

Ter identificatie

	centrumfunctie Gemert en Bakel.	Ridderplein.		vervolgacties zijn in 2014 uitgevoerd.
Vergroting van de leefbaarheid.	Evenwichtige openbare ruimte.	Realisatie Peelse Loop binnen eigen ecologie.		Dit loopt.
	Handhaving als sluitstuk van een proces van voorlichting, advies en begeleiding.	Realisatie handavingsuitvoeringsplan en aanpassen beleidsplan.		In 2014 is gestart met actualisatie van het integraal handavingsbeleid. Besluitvorming 2015.
		Opstellen en uitvoeren nieuw handavingsuitvoeringsprogramma.		In 2014 is een handavingsuitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd
		Uitvoeringsbeleid gericht op themagericht handhaven.		N naast het programmatisch deel in het uitvoeringsprogramma zijn er ook diverse thematische handavingsprojecten opgenomen
		Handhaving permanente bewoning recreatieverblijven.		Het toezicht houden op permanente bewoning van recreatiewoningen is een continu proces
		Beheren van bestaande cultuurhistorische en archeologische kwaliteit.		Is een continu proces
Behoud ruimtelijke kwaliteit en adequate zorg voor het bestand aan monumenten en archeologie.	Vergroten kennis cultuurhistorische waarden. Herstel en behoud monumentale bebouwing.	Borging kwaliteitszorg cultureel en monumentaal erfgoed.		Is een continu proces
		Cultuurhistoriekaart wordt als afwegingskader opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied en binnengebied.		Gestart is met voorbereidingen voor het opstellen van de cultuurhistoriekaart. Het aanbestedingstraject om dit op te stellen is doorlopen en de feitelijke uitvoering is in 2015

Ter identificatie

Programma 3 Ruimte (Deelprogramma 3.2: Beheer en onderhoud van de openbare ruimte)
Programmaverantwoordelijke: wethouder A. van Katwijk en R. Hoppezak / H. van Zoest

Omschrijving: Dit programma bestaat uit verkeer en vervoer, onderhoud wegen, straten en pleinen, openbare verlichting, onderhoud groen, overige voorzieningen openbare ruimte, afval en riolering.

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Aantrekkelijke fysieke leefomgeving.	Kwaliteitsniveau wegen conform beheersplan wegen.	Uitvoeren wegenbeheersplan. 2-jaarlijkse inspectieronde.		In 2014 is gestart met uitvoering van de maatregelen volgens het beheersplan. Inspectieronde uitgevoerd in het eerste kwartaal 2014. Volgende inspectie wordt uitgevoerd in 2016.
	Klachten openbare verlichting binnen afgesproken termijnen afhandelen.	Voortzetting huidige werkwijze. In zometijd maximaal 2 weken, in wintertijd maximaal 1 week reparatietijd bij normale storingen.		Vanaf oktober 2014 is reparatietijd bij normale storingen in de winter gelijk aan de zomer. 2 weken
		Beleidsplan openbare verlichting herzien in verband met budget.		In de gemeenteraad van februari 2015 is het beleidsplan vastgesteld.
		Incidentele extra storting voor onderhoud in 2014		Meegenomen in beleidsplan februari 2015
		Aanbestedingstraject storingen gereed per oktober 2014.		Uitgevoerd conform planning
	100% van alle speelvoorzieningen voldoen aan het attractiebesluit. Burgers betrekken bij keuze welke speelvoorzieningen te behouden.	Uitvoeren van de 'Kademota spelen'. Burgers en uitkeringsgerechtigden actief blijven betrekken bij onderhoudswerkzaamheden.		Jaar Inspectie is uitgevoerd in november 2014. Actiepunten worden momenteel aangepakt en zijn voor de aanvang van het seizoen opgelost. Locaties Kopse, Vossenheuvel, Wingerd, Bottelroosstraat, Meizoentje. Zijn opgeknapt door buurtbewoners en één re-integratiemedewerker.
Stimuleren afvalscheiding.	Verdere afvalscheiding, omzetten in tariefdaling.			Er wordt gewerkt aan een inzameling van plastic, blik en drankkartons wat in een plastic zak aangeboden kan worden ter bevordering van de afvalscheiding.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountant

				Eind 2014 is gestart met het opstellen van een afvalbeleidsplan.
Eind 2016 4% minder regenwater naar riolering. Van 220 ha in 2012 naar 212 ha in 2016.	Rioolvervangingen uitvoeren met mogelijkheid bekijken afkoppelen hemelwater.			De werkzaamheden in de Willem de Haasstraat, Molenakkerstraat en Groeskuilenstraat zijn afgerond en daar is afgekoppeld. We lopen hiermee wat achter op schema ten aanzien van de doelstelling in het watertakenplan.
Wateroverlast bij extreme neerslag wordt van structureel naar incidenteel in 2015.	In samspraak met waterschap verbeteringsmogelijkheden binnen Bakel uitzoeken om hemelwaterproblemen aan te pakken.			In Bakel achter de overstort van de Dakworm wordt dit voorjaar een duiker vergroot en vinden metingen plaats ter hoogte van het overnamepunt van het waterschap. Voor Renseweg, Kerkeind, Zandstraat, Clausplein en V.d. Poelstraat zijn maatregelen in voorbereiding genomen en wordt uitvoering voorzien voor de bouwvak van 2015.
	Aanleggen hemelwaterriolering Willem de Haasstraat om probleem Molenstraat op te lossen.			Afgerond.
Kostenreductie waterketen.	Projecten binnen Peelgemeenten oppakken en uitwerken.			Concreet zijn de volgende projecten momenteel lopend: Gezamenlijk aanbesteden reinigen van riolen en optimaliseren grondwatermeetnet.
	Aansluiten bij pilot gemeente Deurne om beheer en onderhoud gemalen en BBB onder te brengen bij het waterschap.			Er is in de samenwerking voor gekozen om voorlopig nog niet aan te sluiten bij deze pilot. Asten, Someren en Laarbeek bekijken deze mogelijkheden wel in 2015. Gemert-Bakel en Helmond blijven voorlopig nog gezamenlijk het onderhoud van gemalen en BBB's uitvoeren waarbij de gemealbeheerder vanuit Helmond wordt ingehuurd.
Circa 27 km + 5 hectare ingerichte natte natuurelementen in beheer in 2027.	Aanpassing Molenbroekse Loop in het plan Doonheide-Molenbroekseloop.			Aanpassing is gerealiseerd, daarmee lopen we op schema met de doelstellingen uit het watertakenplan.
Goede prijs/kwaliteit verhouding groenvoorziening.	Helder naar en met de inwoners communiceren.			Doorlopend proces. Processen worden aangepast o.a. op basis van klanttevredenheidsonderzoeken. Voor projecten wordt gebruik gemaakt van inloopbijeenkomsten. Communicatie krijgt een prominente rol bij het starten van een traject.
	Adequaat reageren op meldingen.			Ruim 90% van de meldingen is binnen de norm afgehandeld.

	Burgerinitiatieven positief ondersteunen.			Daar waar kansen zich voordoen worden deze opgepakt. Momenteel zijn we bezig de term 'buurtplannen' vorm te geven. In 2015 gaan we enkele pilots doen om het proces vorm te geven.
Kwaliteit B volgens de landelijke standaard voor onderhoudsniveaus van de CROW.	Burgerparticipatie bij het onderhoud van het groen.			24 overeenkomsten 'groenonderhoud door inwoners' (bebouwde kom) en 'beheer kleine landschapselementen' (buitengebied) afgesloten. Begin 2015 is gestart met een evaluatie.
	Actualiseren en vaststellen plan wijkbeheer 2007.			Het Groenbeheerplan Gemert-Bakel 2013 is vastgesteld. (raadsvergadering 21-11-2013) Zodra het beheerssysteem GBI gevuld is en wordt de invulling van het wijkbeheer herzien. Er wordt gewerkt naar een calamiteitendienst.

Ter identificatie

Gestart
Wijkt af/hog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Programma 3 Ruimte (deelprogramma 3.3 Financiering en dekkingsmiddelen) Programmaverantwoordelijke: wethouder M. de Ruiter / T. Klomp

Omschrijving: Dit deelprogramma omvat de mutaties in de reserve, welke bronnen tot dit programma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Indicator	Meetbaar doel		
Het inzetten van reserves voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld.	Het hebben van reserves van voldoende omvang zodat aan de verplichtingen kan worden voldaan.	Gemeentelijke reserves en voorzieningen op niveau brengen.		Weerstandsvormogen is nog niet aanwezig. Alle beheersplannen zijn begin 2015 op peil volgens norm van art. 12.

Programma 4 Economie (Deelprogramma 4.1: Economie en vestigingsklimaat
Programmaverantwoordelijke: wethouder R. Hoppezak / A. van Asten

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Het programma economie en vestigingsklimaat richt zich op het ondernemersklimaat, toerisme en recreatie. Op wat voor manier de gemeente ondernemers aan de gemeente bindt. Toerisme en recreatie wordt hierbij belicht vanuit economische ontwikkeling van de gemeente.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Een aantrekkelijk vestigingsklimaat en duurzame economische ontwikkeling van Gemert-Bakel.	Ondernemersklimaat stimuleren.	Samenwerken met het Economisch Platform Gemert-Bakel (EPGB).		Gesprekken met EPGB zijn gaande over doel en nadere invulling. In 2015 wordt een definitieve overlegstructuur bepaald.
		Bedrijven en ondernemers ondersteunen, informeren en doorverwijzen bij nieuwe initiatieven.		In 2014 heeft de accountmanager zich gepresenteerd en gepositioneerd bij alle ondernemersverenigingen in Gemert-Bakel. Contacten in de regio zijn gelegd. Ook is er samen met Imk, belastingdienst en banken een bijeenkomst voor startende ondernemers geweest. Ondernemers worden actief benaderd en geadviseerd.
		Initiatief nemen om nieuwe ontwikkelingen te starten en samen op te trekken met de ondernemers.		Binnen Wolfsveld 2 is een project gestart om op een nieuwe innovatieve manier samen met ondernemers en de bedrijven Kontakt Groep Gemert Bakel de verkoop te stimuleren en anders te benaderen.
		Ruimtelijk medewerking verlenen bij nieuwe initiatieven door bestemmingsplannen flexibeler te maken en daarmee prioriteiten te leggen bij economische ontwikkeling.		Initiatieven zijn gestart om als vorm van participatie met de ondernemers, maar ook intern in de gemeentelijke organisatie anders om te gaan met de regelgeving en toetsing daarin. Vraaggericht ontwikkelen, toelatingsplanologie en een bijbehorende faciliterende stijl van de gemeentelijke organisatie is daarbij een ambitie, maar betekent ook een andere rol van de ondernemers en hun adviseurs. Integrale afstemming tussen economie en RO opgave

Ter identificatie

			vindt plaats	
		Meer gebruik maken van de mogelijkheden die onze ligging in de Brainport regio biedt door ruimtelijke medewerking te verlenen aan ondernemers die actief zijn binnen de volgende vijf sectoren van Brainport: - o Agrofood en Processing - o Metaal en hoogwaardige maakindustrie - o Automotive - o Energietransitie - o Hoogwaardige plattelandsontwikkeling.	Door bestuurlijke deelname in de werkplaatsen van het MRE, dan wel bestuurlijke en ambtelijke deelname bij het sub-regionaal economisch overleg in De Peel wordt hier nader invulling aan gegeven. Een concept-economische visie De Peel is reeds opgesteld.	
		Zichtbare economische activiteit in de centra mogelijk maken door evenementen in de centra ruimhartig toe te staan, rekening houdend met het woongenot van de bewoners van het centrum.	Evenementenbeleid is vastgesteld.	
		Ruimhartige toepassing van de mogelijkheid om op zondag open te kunnen zijn voor ondernemers.	Tijden openstelling zijn vrijgegeven.	
		Extra middelen ter beschikking stellen in 2014 om de lokale economie een impuls te kunnen geven, bijvoorbeeld door cofinanciering, samenwerking en stimulering bedrijvigheid	Middelen zijn beschikbaar gesteld, echter vanwege de vertaling van het coalitieakkoord naar collegeprogramma kan 2014 gezien worden als een overgangsjaar. Er is opnieuw budget beschikbaar gesteld voor 2015, wat in dit jaar wordt ingezet, conform doelen collegeprogramma.	
Ondernemingen zijn binnen 3 maanden voorzien van een kavel of een		In de bestemmingsplannen zijn voldoende bedrijventerreinen opgenomen om ondernemers binnen 3 maanden van een kavel te kunnen	Er zijn de komende jaren nog voldoende locaties in heel de gemeente (ook de dorpen) aanwezig. In De Mortel loopt een initiatief vanuit de ondernemers zelf om met een planuitwerking voor verdere uitbreiding te	

Ter identificatie

	omgevingsvergunning.	voorzien of van een omgevingsvergunning.		komen.
	Aantrekkelijkheid van Gemert-Bakel vergroten voor recreanten en toeristen.	Grondprijzen concurrerend te houden.		Betrokken bij de nota grondprijzen 2015
		Samenwerken met het toeristisch platform Gemert-Bakel Toerisme & Recreatie (GBT).		Overleg gemeente- GBT/VVV vindt structureel plaats.
		Ruimhartig toestaan van Bed en Breakfast, campings enz. waardoor het aantal overnachtingen in de recreatie- en toerismesector met minimaal 5% per jaar groeit.		Een beleidsnotitie hoe hier mee om te gaan is vastgesteld. In samenhang daarmee wordt waar mogelijk, ruimhartig omgaan met vrijstellingen, cq. toestemmingen hiervoor. In de voor 2015/2016 geplande algehele herziening voor het bestemmingsplan buitengebied wordt deze beleidsregel nog verankerd.
		Realisatie bestemmingsplan Rooije Asch.		Gerealiseerd
		Ruimtelijke medewerking verlenen aan de ontwikkeling van camping Grotelse Heide.		Bestemmingsplan gerealiseerd in 2014
		Budget beschikbaar stellen voor Peelpromotie.		Budget is beschikbaar gesteld aan Stichting Peelpromotie t.b.v. 2014.
		Realiseren van officiële zwemwateraanwijzing voor Nederheide.		Gerealiseerd
		Realisatie van wandelpaden rondom de Esperloop en door de nieuwe gehuchten.		Maakt onderdeel uit het van plan
		Bij ontwikkeling van de Peelse Loop		Wordt betrokken bij de ontwikkeling van het

Ter identificatie

			wordt een recreatieve route tussen Gemert en de Stippelberg gerealiseerd.		bedrijventerrein
--	--	--	---	--	------------------

Programma 4 Economie (Deelprogramma 4.2: Financiering en dekkingsmiddelen)

Programmaverantwoordelijke: wethouder M. de Ruiter / T. Klomp

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Omschrijving: Dit deelprogramma omvat een aantal inkomstenbronnen waaruit de gemeente haar taken bekostigt, waaronder belastingen en heffingen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de inkomsten uit vermogen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Een gezonde financiële positie in meerjarig perspectief waarbij de ingezette middelen in verhouding staan tot de doel- en effectbereiking.	Jaarrekening conform wettelijke voorschriften, met goedgekeurde accountantsverklaring.	Optimaliseren P&C cyclus.		Gedurende 2014 is het coalitieakkoord doorontwikkeld tot een collegeprogramma. Dit is financieel vertaald in een sluitende de programmabegroting en meerjarenraming. Dit is ontstaan in samenwerking met de raad- en commissieleden. M.b.t. de jaarrekening 2014 streven wij naar een goedgekeurde verklaring inzake getrouwheid en rechtmatigheid.
		Managementinformatie.		
	Herstel negatieve algemene reserve. Opbouw vermogensherstel.	Leges kostendekkend maken en houden.		In 2014 is het systeem maandrapportages gebruikt om een korte en directe sturing mogelijk te maken.
		Gemeentelijke reserves en voorzieningen op niveau brengen.		De leges omgevingsvergunning zijn voor 89% kostendekkend.
		Adequaat budget- en begrotingsbeheer.		Alle reserves en voorzieningen zijn geactualiseerd op basis van de art. 12 norm. Het benodigde weerstandvermogen is nog niet aanwezig.
		Realiseren van taakstellende bezuinigingsmaatregelen.		Ook in 2014 is het systeem van zero budgettering gebruikt. Dit zorgde voor een positief resultaat in de jaarrekening 2014 van € 470.000.
				De bezuinigingen binnensport, toeristenbelasting, bibliotheek, Kunstlokaal en De Eendracht zijn nog

Ter identificatie

			onderhanden. De gemeenteraad wordt periodiek via de financiële rapportages geïnformeerd over de voortgang daarvan.
	Begrotingswijzigingen ter goedkeuring voorleggen aan de provincie.		Elke begrotingswijziging wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de provincie. In een vroegtijdig stadium wordt vooroverleg met de provincie opgestart om geen vertraging in de uitvoering te laten ontstaan.
Betalen van facturen vindt voor 100% plaats binnen 30 dagen.	Digitalisering van facturen zowel intern als extern.		Inkomende facturen worden vanaf het jaar 2012 gedigitaliseerd. Het proces is volledig digitaal. De externe facturering is nog niet opgepakt.
Financieren van de gemeente, met geoptimaliseerde renteresultaten, rekening houdend met de financiële renterisico's.	Aantrekken/uitzetten van leningen, afgestemd op de bestaande financiële positie (o.a. lening portefeuille), de liquiditeitsplanning en de rentevisie, rekening houdend met de wet Fido.		Aantrekken leningen: er is een vaste geldlening aangetrokken voor herfinanciering (bedrag € 8,6 miljoen) van de golfbaan. Verder reguliere aflossingen op de bestaande lening portefeuille. Voor de hieruit volgende liquiditeitsbehoefte is gebruik gemaakt van kasgeld, boven de formeel gestelde norm wet Fido inzake kasgeldlimiet. Op basis van het structurele karakter van de korte rente en de rentevisie is er echter geen sprake (gewees) van werkelijk renterisico in relatie tot de begroting.
	Het informeren/adviseren van de afdelingen/projectleiders over financieringsactiviteiten.		Informatie en advies heeft plaatsgevonden als onderdeel van projecten en bouwgrondexploitatie. In 2014 zijn er geen specifieke projectfinancieringen afgesloten.
	Uitvoeren treasurybeleid en -verantwoording.		Het in december 2013 vastgestelde treasury statuut is van kracht geworden, hierin zijn de meest actuele ontwikkelingen opgenomen. het statuut is opgevolgd. Verantwoording in begroting en jaarrekening.
	Optimaliseren debiteurenbeheer.		In 2014 is een inhaalslag gemaakt met het debiteurenbeheer. Vanaf 1 januari 2015 is de administratie en invordering actueel.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Build a better
working world

Het weerstandsvermogen bedraagt 1,0. Risico's worden hiermee volledig gedekt.	Implementatie van risicomanagement d.m.v. het uitwerken van de toprisiko's via risicoanalyses. Daarnaast een verbreding van risicomanagement op het risicoanalyses op het collegeprogramma.		In december 2014 is een nieuwe notitie Risicomanagement door de raad vastgesteld. Dit is het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd, implementatie gestart.
	Opbouw weerstandsvermogen na afloop preventief toezicht c.q. terugbrengen negatieve algemene reserve naar nul.		Binnen het meerjarenperspectief is nog geen ruimte aanwezig om tot opbouw van weerstandsvermogen te komen. De prioriteiten liggen in dit tijdsbestek nog op het terugbrengen van de negatieve algemene reserve.

Programma 4 Economie (Deelprogramma 4.3 Grondexploitatie en vastgoed)

Programmaverantwoordelijke: wethouder M. de Ruiter / A. van Asten

Omschrijving: Dit programma bestaat uit de bouwgrondexploitatie en het beheer van de gemeentelijke gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen. Daarnaast gemeentelijke panden. Bouwgrondexploitatie wordt ingezet als instrument voor het behalen van doelstellingen in ruimtelijk beleid, volkshuisvesting, economische ontwikkelingen en natuur en milieu.

Gestart
Wijkt af/nog niet gestart
Gerealiseerd/ Geen afwijking

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?			Realisatie	Opmerkingen / stand van zaken
Maatschappelijk effect	Doel	Activiteiten		
Het realiseren van woningen en bedrijven welke is afgestemd op de behoefte (behoefte als aangegeven in deelprogramma "huisvesting en leefbaarheid").	Flexibele grondprijzen om adequaat te kunnen reageren op de huidige marktontwikkelingen.	Mandaat voor onderhandeling over grondprijzen.		Niet meer van toepassing, mandaat van toepassing bij vorig college
		Betrekken regionale prijzen bij vaststelling grondprijzen (nota grondbeleid).		Dit is betrokken bij de 'nota grondprijzenbeleid, daarbij is de comparatieve methode toegepast.
		Jaarlijkse aanpassing grondprijzen bij vaststelling programmabegroting.		Vaststelling grondprijzen jaarlijks in december in de raad
	Gestructureerd vastgoedbeheer.	Opstellen beheers uitgangspunten voor maatschappelijk vastgoed.		Wordt meegenomen in de kadernota gebouwenbeheer die in 2015 voor behandeling op het programma staat
Sturende grondbeleid met maximaal € 4.000.000 strategische gronden en € 2.000.000 ruil- en compensatiegronden in bezit.		Indien mogelijk afstoten maatschappelijk vastgoed.		Wordt meegenomen in de kadernota gebouwenbeheer die in 2015 voor behandeling op het programma staat
		Herziening grondbeleid.		Gerealiseerd door vaststelling kadernota grondbeleid 2014-2018 in 2014
De bouwgrondexploitatie is een financieel gesloten systeem.		Alle aankopen worden met dekkingvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad, vanwege overschrijving maximum budget strategische gronden.		Genoemde bedragen zijn niet meer van toepassing. Daarbij is afspraak is gemaakt om alle grondaankopen ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen
		Nieuwe exploitaties minimaal budgettair neutraal.		Plan 'Bloemerd' is niet budgettair neutraal

Ter identificatie

	Prioriteiten aanbrengen bij het woningbouwprogramma, waardoor maatschappelijke, financiële, politieke en ruimtelijke aspecten beter afgewogen worden.		Intaketeam woningbouw is actief. Vertaling dient verder vormgegeven worden in de actualisatie van de Structuurvisie/Woonvisie
	Begin 2014 wordt voor de jaarrekening 2013 een risicoanalyse van de bouwgrondexploitatie gemaakt op basis van het calculatiemodel risico-inschatting bouwgrond.		Calculatiemodel is opgesteld. Daarnaast is per exploitatie een risicoanalyse gemaakt
	Voor de in voorraad zijnde aankopen in kader van reconstructie doet de gemeente een beroep op de provincie voor oplossen van de financiële problematiek.		Brief/verzoek aan provincie is verzonden betreft complexen 'Elsendorp- Keizersberg', 'Handel-Fuik' en De Mortel-Zuidrand'

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Paragrafen

De paragrafen dienen aan te sluiten bij de inrichting van de begroting. De paragrafen bevatten de verantwoording van wat in de toekomstige paragrafen in de begroting is opgenomen. De eerste zeven paragrafen zijn verplicht. Gemeenten zijn vrij om meer paragrafen op te nemen. Gemert-Bakel heeft ervoor gekozen om voor Handhaving van (2009) en Grootchalige projecten (waaronder reconstructie) een aparte paragraaf in te richten. De Sisa-verantwoording is opgenomen in de jaarrekening

- 1 Lokale heffingen
- 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 3 Onderhoud kapitaalgoederen
- 4 Financiering (Treasury)
- 5 Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)
- 6 Verbonden partijen
- 7 Grondbeleid
- 8 Handhaving
- 9 Grootchalige Projecten: voortgangsrapportage lopende kredieten en projecten

§ 1 Lokale heffingen

Beleid ten aanzien van lokale heffingen onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde.

Bij de vaststelling van de tarieven voor 2014 is uitgegaan van een gelijkblijvende opbrengst ten opzichte van 2013.

Tarief voor woningen of voor woningen met bedrijf, waarvan 70% van de waarde toegerekend wordt aan de woning:	2011	2012	2013	2014
Eigenarenbelasting:	0,090592%	0,094441 %	0,188882 %	0,185468%

Tarief voor niet-woningen (alle andere panden dan woningen):	2011	2012	2013	2014
Eigenarenbelasting:	0,133011%	0,142076 %	0,284152 %	0,256215%
Gebruikersbelasting:	0,098849%	0,104585 %	0,20917 %	0,196105%

De totale opbrengst voor de OZB voor 2014 is begroot op € 7.600.494.

Per saldo is de totale OZB opbrengst voor 2014 € 216.000 hoger dan de raming. Dit is o.a. veroorzaakt door een kwaliteitsverbetering: vanaf luchtfoto's zijn objectonderdelen - zoals garages en aanbouwen - die nog niet in het systeem stonden opgevoerd. Dit had een hogere grondslag tot gevolg.

Door de jaarlijkse herwaardering is men er vanuit gegaan dat er minder bezwaarschriften zouden worden ingediend.

In 2014 zijn er minder bezwaarschriften ingediend dan in 2013 (280 bezwaarschriften over 380 objecten in 2014, 665 bezwaarschriften over 825 objecten in 2013). De afname is verklaarbaar vanwege het tarief wat nauwelijks is gewijzigd. Ook is de kwaliteit van de bestanden aanzienlijk verbeterd en zijn de waarden weer gedaald, dit heeft ook een positief effect op het aantal bezwaarschriften.

De opbrengsten in meerjarenperspectief zien er als volgt uit:

Opbrengst OZB	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 3.465.890	€ 4.619.198	€ 4.789.446	€ 8.233.473	€ 7.816.515

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een fiscale heffing. Het financiële belang in het kader van de totale gemeentebegroting is niet substantieel. Een rechtvaardiging in het heffen van hondenbelasting is gelegen in het feit dat de gemeente kosten maakt voor het ruimen van hondenuitwerpselen en het aanleggen van uitlaatstroken.

De belasting heeft een stabiele opbrengst bereikt die alleen maar in stand kan blijven als controle niet wordt verwaarloosd. In 2012 heeft er in de hele gemeente een controle plaatsgevonden op het hondenbezit. Dit heeft extra inkomsten opgeleverd. In 2014, 2015 en 2016 wordt steeds een derde van de gemeente gecontroleerd op hondenbezit. Het tarief van de hondenbelasting bedraagt € 50 per hond en € 200 voor een kennel.

Opbrengst hondenbelasting	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 72.793	€ 73.870	€ 142.278	€ 160.491	€ 156.829

Leges voor verleende diensten

Het beleid is er op gericht om een volledige kostendekking van de verleende dienst te bereiken.

Hiertoe dienen de betrokken afdelingen vanuit het beheren van de producten (diensten) tot een juiste kostenberekening te komen en als gevolg daarvan tot een juiste tariefstelling.

De laatste jaren worden de tarieven elk jaar herzien. Als het op grond van wettelijke voorschriften noodzakelijk is dat er eerder wijzigingen dienen plaats te vinden, worden er tussentijdse wijzigingen vastgesteld.

Daarnaast zijn volgens het gevoerde beleid van volledige kostendekking ook voor 2014 de legestarieven herzien.

Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten

De reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten) zijn bedoeld als een middel om de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen, in de breedste zin van het woord, te verhalen op degenen die de afvalstoffen ter verwerking aanbieden aan de vuilnisophaaldienst.

De afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. Het tarief voor de afvalstoffenheffing bestaat uit een vast bedrag en een variabel/gedifferentieerd bedrag (tarief met differentiatie naar aanbiedingsfrequentie en grootte van de container). Het een en ander betekent, dat in principe voor elk perceel tenminste het vaste bedrag wordt geheven. Indien geen afvalstoffen door middel van een container worden aangeboden, zal het zogenaamde variabele/gedifferentieerde tarief (tarief per lediging, per soort van container) uiteraard niet verschuldigd zijn.

Aan bedrijven (winkels, kantoren etc.) van waaruit afvalstoffen door middel van de containers worden aangeboden aan de gemeentelijke ophaaldienst, worden op basis van een retributie (het zogenaamde reinigingsrecht), dezelfde tarieven als voor de afvalstoffenheffing in rekening gebracht.

De vaste bedragen vormen een zekere component in de beoogde opbrengst van de reinigingsheffingen. Deze vaste bedragen worden geheven van ongeveer 11.365 belastingplichtigen. De vaste kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen, waaronder ook de kosten van de milieustraat begrepen zijn, worden door de vaste bedragen gedekt.

De opbrengst van de variabele/gedifferentieerde tarieven is uitsluitend afhankelijk van het aanbiedingsgedrag van de inwoners. Bij een laag aanbod zal de opbrengst uiteraard laag zijn. Daartegenover staat dat ook de variabele kosten daarmee worden verminderd, omdat er minder afval hoeft te worden verwerkt. Met de gedifferentieerde toepassing wordt beoogd om de afvalstroom zoveel mogelijk te beperken.

De belasting kent een vast tarief en dat bedraagt per perceel per belastingjaar in 2014 € 106 en voor ondergrondse inzameling € 74. De belasting kent daarnaast ook een variabel tarief (tarief met differentiatie naar aanbiedingsfrequentie en grootte van de container).

Ter identificatie

Crans & Young Accountants LLP

 a better
 world

Tarieven afval	2011	2012	2013	2014
Basistarief	€ 144	€ 149	€ 106	€ 106
Basistarief ondergrondse inzameling	€ 102	€ 105	€ 74	€ 74
Tarief ledigingen				
40 liter container	€ 2,35	€ 2,40	€ 2,40	€ 2,40
80 liter container	€ 4,15	€ 4,25	€ 4,25	€ 4,25
140 liter container	€ 6,05	€ 6,25	€ 6,25	€ 6,25
240 liter container	€ 10,15	€ 10,45	€ 10,45	€ 10,45
60 liter zak	€ 2,25	€ 2,30	€ 2,30	€ 2,30

Het omwisselen van een container kost € 14,40 per keer. In 2014 vindt ook inzameling van restafval via ondergrondse containers plaats. Het ondergronds ingezameld restafval wordt afgerekend per storting (zak van 60 liter). Hiervoor is een tarief van € 2,30 per storting (60 liter zak) opgenomen. Bij het vervangen of bij het verlies van de milieupas of de toegangspas tot de ondergrondse inzameling bedraagt de belasting € 15,00. Voor aanbieden/ophalen van de groente- fruit en tuinafval in de groene Gft-container worden geen aparte kosten in rekening gebracht. De kosten van ophalen en verwerken van GFT zit in het vastrecht.

Het beleid is er op gericht om de kosten van afvalverwerking volledig te verhalen. De inkomsten zijn in meerjarenperspectief dan ook gelijk aan de ramingen van de lasten. De opbrengsten in meerjarenperspectief zien er uit als volgt:

Opbrengst afvalstoffenheffing / reinigingsrecht	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 2.234.775	€ 2.295.401	€ 1.744.054	€ 1.777.898

Ter compensatie van de verlaagde opbrengst is in 2014 voor € 300.000 over de reserve afvalstoffenheffing beschikt.

Rioolheffing

Op 1 januari 2008 is de Wet verandering en bekostiging van gemeentelijke watertaken in werking getreden. In deze wet is bepaald dat er vanaf 1 januari 2008 een nieuwe gemeentelijke belasting wordt ingevoerd: de rioolheffing. Anders dan het 'oude' rioolrecht ziet de heffing niet alleen op rioleringskosten maar ook op het beheer van regenwater en grondwater, de zogenaamde zorgplichten. Deze verbrede rioolheffing is op 1 januari 2010 ingevoerd. Vanaf dat moment mag het 'oude' rioolrecht op basis van artikel 229 van de Gemeentewet niet meer geheven worden.

Het tarief van de rioolheffing bestaat in 2014 uit een vast bedrag voor gebruik tot ten hoogste 250 m³ waterverbruik van € 171,00 een vast bedrag voor gebruik tot ten hoogste 1.000 m³ waterverbruik van € 207,00;

Vast bedrag voor gebruik tot 1000 m³ + verhoging per 500 m³ waterverbruik tot 5.000 m³ € 207,00 vermeerderd met € 24,00 per 500 m³ of gedeelte daarvan, boven 1.000 m³;

Vast bedrag voor gebruik tot 5000 m³ + verhoging per 500 m³ waterverbruik boven 5.000 m³ € 399,00 + verhoging met € 18,00 per 500 m³ of gedeelte daarvan, boven 5.000 m³.

Opbrengst rioolheffing	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 2.177.586	€ 2.272.375	€ 2.090.323	€ 2.147.840

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting bedraagt € 1,25 per persoon/per overnachting. In 2013 worden voor het eerst arbeidsmigranten in de heffing betrokken. Verwacht wordt dat hierdoor de inkomsten zullen stijgen. In 2015 wordt de heffing van de toeristenbelasting geprofessionaliseerd. Een ingehuurd bureau gaat inventariseren, controleren en tellen hoeveel niet-ingezetenen overnachten in Gemert-Bakel.

Ook de verordening toeristenbelasting, die uit gaat van forfaits die niet zijn gebaseerd op de werkelijkheid, wordt aangepast naar aanleiding van het onderzoek. Verwacht wordt dat de opbrengsten over belastingjaar 2013 en 2014 zullen stijgen. Vanaf 2015 gaan de inkomsten nog meer omhoog doordat de verordening dan is aangepast.

Opbrengst toeristenbelasting	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 55.731	€ 121.366	€ 175.000	€ 175.000

De opbrengst over de jaren 2013 en 2014 moet nog geheel worden gerealiseerd en betreft voorsnog een raming van € 175.000 per jaar.

In de oorspronkelijke begroting waren bedragen geraamd (€ 355.000 per jaar) die niet te realiseren waren op grond van de geldende verordening 2013 en 2014.

Baatbelastingen

De laatste jaren is de invoering van een baatbelasting bijna hoofdzakelijk gebruikt voor het verhaal van kosten, verbonden aan het uitbreiden van de drukriolering in het buitengebied. Uit artikel 222 van de Gemeentewet volgt dat in principe uitgegaan wordt van een belastingheffing, tenzij langs privaatrechtelijke weg de lasten/kosten kunnen worden vergoed. Voor de nog uit te voeren uitbreidingen van het gemeentelijke rioleringsstelsel in het buitengebied voor ongeveer 150 aansluitingen is gekozen om de kosten via een billijke bijdrage te verhalen op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. De heffing van baatbelasting is een aflopende zaak.

De opbrengsten in meerjarenperspectief zien er uit als volgt:

Opbrengst baatbelasting	2011	2012	2013	2014
Totaal opbrengst	€ 584	€ 584	€ 584	€ 584

Reclamebelasting

In het centrum van Gemert worden activiteiten en voorzieningen door de Ondernemersvereniging Gemert georganiseerd. De leden van deze vereniging dragen zorg voor de financiering. Niet alle ondernemers in het centrum zijn lid van deze vereniging terwijl zij wel profiteren van deze activiteiten en voorzieningen.

Door middel van een ondernemersreserve levert iedere ondernemer een bijdrage. Dit werkt als volgt: de gemeente int een belasting onder de ondernemers en verstrekt de opbrengsten hiervan in de vorm van een subsidie aan een ondernemersvereniging. Deze vereniging kan daarmee activiteiten en voorzieningen financieren die collectieve doelen dienen.

De ondernemersreserve is een hulpmiddel om te komen tot centrummanagement in Gemert-Bakel. Om deze ondernemersreserve te vullen is per 1 januari 2010 reclamebelasting ingevoerd.

In het centrum van Gemert wordt deze belasting in een afgebakend gebied geheven. Het tarief bedraagt € 375.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Opbrengst reclamebelasting	jaar	geraamd	werkelijk
Totaal opbrengst	2011	€ 45.000	€ 44.031
Totaal opbrengst	2012	€ 45.000	€ 46.125
Totaal opbrengst	2013	€ 42.183	€ 42.812
Totaal opbrengst	2014	€ 45.000	€ 44.250

De ontwikkeling van de lokale lastendruk

Het COELO geeft jaarlijks een atlas uit waarin het niveau en de ontwikkeling van de lokale lasten in kaart wordt gebracht. Onder de gemeentelijke woonlasten wordt verstaan het gemiddelde bedrag dat een huishouden (eenpersoons of meerpersoons) in een bepaalde gemeente betaald aan OZB, rioolheffing en reinigingsheffing, minus een eventuele heffingskorting.

De totale woonlasten in 2014 in Gemert-Bakel waren voor een eenpersoonshuishouden € 760,- en voor een meerpersoonshuishouden € 858,-. De plaats op de ranglijst was in 2014 nummer 388, waarbij 1 de laagste woonlasten heeft en 403 de hoogste.

Kwijtschelding

De gemeente heeft mogelijkheden tot kwijtschelding van een aantal heffingen. De gemeente kan hiertoe besluiten op basis van wettelijke regels, die aangeven in hoeverre de gemeente kwijtschelding kan verlenen. Het beleid van onze gemeente is om de geboden ruimte zoveel mogelijk te benutten.

Kwijtschelding is verleend voor een bedrag van:

jaar	geraamd	werkelijk
2011	€ 75.000	€ 73.705
2012	€ 75.000	€ 68.406
2013	€ 75.000	€ 128.016
2014	€ 75.000	€ 119.781

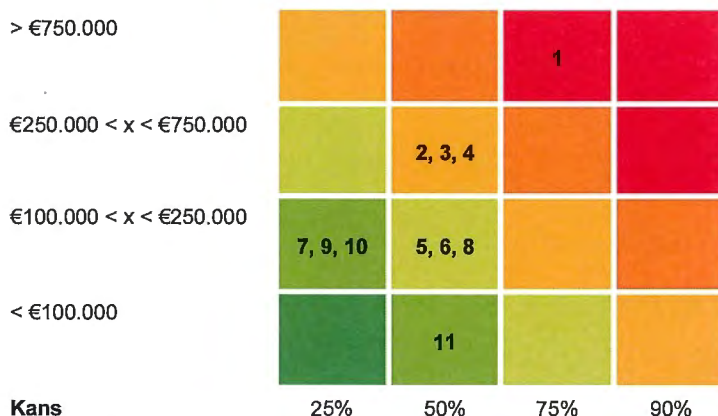
In de tariefstelling voor rioolheffing (en de gesloten financiering riolering) is met ingang van 2013 rekening gehouden met € 40.000 als extra last voor kwijtscheldingen.

§ 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat een inventarisatie van de risico's, weerstandsvermogen en het beleid daarover.

Risicomatrix

In totaal zijn er 23 risico's opgenomen in het risicoprofiel. Onderstaande risicomatrix geeft weer hoe deze risico's gespreid zijn voor wat betreft de inschatting van de kans op optreden en de maximale financiële gevolgen. Bijlage 2 geeft een specificatie op de risico's weer.

Belangrijkste financiële risico's Gemeente Gemert-Bakel

Nr	Risico	Kans	Gevolg incidenteel	Gevolg structureel
1	Projectrisico's bouwgrondexploitatie	75%	€ 2.693.000	
2	Voorziening wethouders	50%	€ 680.000	-/- € 83.000
3	Decentralisatie taken rijksoverheid	50%	€ 455.000	
4	Het verkrijgen van minder financiële middelen uit het Gemeentefonds dan oorspronkelijk geraamd	50%		€ 371.000
5	Toename van het aantal mensen, dat een WWB-uitkering krijgen toegewezen, minder inkomsten rijk	50%		€ 235.000
6	De verkoop van gronden en panden (risico's vastgoedmarkt)	50%	€ 200.000	
7	Verstrekke geldleningen en hypotheek	25%	€ 188.000	
8	Het overschrijden van het budget bij opneindregelingen	50%		€ 125.000
9	Haalbaarheid bezuinigingen	25%		€ 125.000
10	Aanleverplicht afval	25%	€ 100.000	
11	Overige risico's	50%		€ 138.500
Totaal			€ 4.316.000	€ 911.500
Structureel (2015 - 2018)				€ 3.646.000
Benodigd weerstandsvermogen			€ 7.962.000	

De genoemde percentages en bedragen zijn indicatief.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants I.P.
Building a better
working world

Inventarisatie weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Vrije begrotingsruimte
- Kostenreductie (bezuinigingen)

De inzet van de onderdelen in structurele of incidentele zin ziet er als volgt uit:

Bestanddeel weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel
Algemene Reserve	x	
Bestemmingsreserve	x	
Onbenutte belastingcapaciteit		x
Vrije begrotingsruimte	x	x
Kostenreductie		x

De algemene reserve zou een bedrag van € 7.962.000 moeten bevatten om alle risico's op te vangen. De gemeente heeft nu nog echter een negatieve reserve die binnen 10 jaar teruggebracht dient te worden naar € 0. Hiervan zijn nu twee jaren verstreken. In deze jaarrekening 2014 is aangegeven dat de algemene reserve op 31-12-2014 een bedrag van € 9.056.408 negatief bedraagt.

Alle bestemmingsreserves zijn in 2014 opnieuw beoordeeld. In de voorziening afval is nog een overschot aanwezig. Dit wordt niet overgedragen naar de algemene reserve. Het saldo per 31-12-2014 van € 1.326.802 dient ter afdekking van het risico aanleverplicht afval en verlaging van de tarieven afvalstoffenheffing in 2015 en 2016 met € 200.000 per jaar.

Gezien de afspraken binnen het collegeprogramma om de lokale lasten met 40% te laten dalen ten opzichte van het Brabantse gemiddelde zal de onbenutte belastingcapaciteit enkel in theorie een oplossing bieden.

Tenslotte blijft over de mogelijkheden tot creëren van (incidentele) vrije begrotingsruimte en structurele kostenreductie. In 2013 en 2014 jaren zijn de zich voordoende risico's binnen deze categorie opvangen. Door eenmalige meevallers zoals bijvoorbeeld het bedrijfsresultaat van Atlant en verkoop van reststroken (stille reserves). Anderzijds door kritisch om te gaan met de uitgaven in de begroting. Zerobudgeting is daar een goed voorbeeld van. In de begroting 2015 zijn een aantal zerobudgeting posten af geraamd en daarmee de weerstandscapaciteit verminderd. Ter compensatie daarvan is de post onvoorzien verhoogd van € 70.000 naar € 220.000.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt gelet op de risico's die voor kunnen komen. Artikel 11 BBV geeft dan ook een financiële buffer te creëren om onvoorziene gebeurtenissen te dekken.

1. Projectrisico's bouwgrondexploitatie

Taakstellingen woningbouw en bedrijventerreinen: De taakstelling over het aantal te bouwen woningen is door de provincie voor de Peelgemeenten bepaald. Als één gemeente meer wil bouwen dan is toegestaan dan kan dit alleen als een andere gemeente minder bouwt. Omdat er nauwelijks financiële buffer is in de bouwgrondexploitatie zal een strakke sturing op het woningbouwprogramma noodzakelijk zijn om mogelijke verdere verliezen te voorkomen. Verder is op lange termijn onzekerheid over uitgifte van kavels bedrijventerreinen. In Zuidoost-Brabant wordt een groot overschot verwacht. Binnen de regio zijn verder afspraken gemaakt over de verdeling van het aantal m² bedrijventerrein per gemeente. Deze afspraken zijn verwerkt in de bouwgrondexploitatiecalculatie.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP
EY
Building a better working world

In de huidige en zeer ruime woningmarkt bestaan risico's voor het vertraagd of onverkoopbaar zijn van gronden en woningen. Het risico hier ligt in renteverliezen, de herbestemming van gronden met de daaraan verbonden herwaarderingsverliezen en meer plankosten door de herontwikkeling. Op dit moment heeft de gemeente in alle kernen kavels beschikbaar. De gemeente is bereid zoveel mogelijk in te spelen op de wensen van de markt. We zien echter dat de woningmarkt op dit moment op slot staat. In heel Gemert-Bakel staan per 31-12-2014 649 woningen te koop. Ten opzichte van eind 2013 is dit weer licht gestegen. De kettingreactie in de woencyclus blijft achterwege. Hiervoor zijn er meerdere redenen, bijvoorbeeld omdat het voor starters lastiger is geworden een hypotheek te verkrijgen vanwege strengere eisen van banken. Daarom heeft de gemeente in 2013 de starterslening heringevoerd. Hiervoor is in totaal € 800.000 beschikbaar. Verder zal deze collegeperiode veel aandacht besteed worden aan het vermarkten van de gemeentelijke woningbouwkavels en kavels bedrijventerreinen en zijn de grondprijzen voor 2015 eenmalig verlaagd.

Wolfsveld II (bedrijventerrein): Voor dit plan is een exploitatieplan opgesteld. Dit plan kent vooral een marktrisico ook gezien het geïnvesteerde vermogen van ruim 7,6 miljoen euro. Dit marktrisico geldt voor de door de gemeente zelf te ontwikkelen kavels, maar er is ook rekening gehouden met opbrengsten vanuit exploitatie kavels door derden.

Nazareth: Een risico voor 'Nazareth' is de oplopende rentelasten wanneer herbestemming van het klooster en haar tuin uitblijft. Verder zal het geïnvesteerde vermogen terugverdiend moeten worden in een krappe woningmarkt. De ligging en uitstraling van het complex zijn een sterk pluspunt, er dient echter ook rekening gehouden te worden met de cultuurhistorische waarden van de gronden en het klooster. Tenslotte vormen beheer en onderhoud een risico. De belangrijkste huidige risico's zijn het verkoopresultaat aanbestedingsprocedure en tijdstip afname. De cijfers in deze jaarrekening zijn gebaseerd op calculaties uit april 2015 en basis van de lopende onderhandelingen.

Kruiseind: Het voorste deel van Kruiseind is nog te ontwikkelen. Dit geeft een marktrisico.

Keizersberg: In het kader van de pilot Reconstructie Zandgronden is een agrarisch bedrijf aan de Keizersberg aangekocht. Om ontwikkelingen mogelijk te maken zijn de betreffende percelen aangewezen als zoekgebied stedelijke ontwikkeling. De provincie is in principe akkoord dat er een woon-werk locatie wordt gerealiseerd. Het bestemmingsplan dient hier op te worden aangepast.

Mortel Zuidrand: Door de huidige marktomstandigheden zijn er in 2011 tot en met 2014 geen kavels verkocht in het plangebied. Om het negatief exploitatieresultaat niet verder te laten oplopen moeten er maatregelen worden getroffen. Mogelijk worden kavels via collectief particulier opdrachtgever schap (CPO) in de markt gezet. Hierover is gesproken met het dorpsoverleg De Mortel, en er is een woon-ommetje gemaakt. Dit heeft een aantal geïnteresseerden opgeleverd. De eerste verkopen zijn begroot voor 2015 en de laatste voor 2025.

Niet in exploitatie genomen gebieden algemeen (NIEGG): Een aantal aangekochte gronden zijn nog niet in exploitatie genomen. In de balans worden deze gewaardeerd tegen aankoop prijs of lagere marktwaarde. Dit heeft ook als gevolg dat niet zonder limiet rente kan worden bijgeschreven. Nieuwe BBV regels geven aan dat om een gebied als NIEGG te kunnen kenmerken er zicht moet zijn op ontwikkeling van het plan binnen redelijke termijn. Belangrijk is het daarom om de NIEGG binnen een termijn van vijf tot tien jaar in exploitatie te nemen.

De Bloemerd (NIEGG): Voor het project 'De Bloemerd' is door de gemeente voor € 2.033.000 aan panden en gronden geïnvesteerd (per 31-12-2014). In deze jaarrekening 2014 is rekening gehouden met een verlies van € 863.000. De belangrijkste risico's voor dit plan zijn de planologische procedure van het plangebied en het afzetting tempo kavels-woningen op basis van de samenwerkingsovereenkomst.

De Fuik (NIEGG): In de jaarrekening 2012 is dit plan afgewaardeerd met € 4.900.000 naar de actuele marktwaarde. Deze marktwaarde wordt ieder jaar opnieuw beoordeeld. Op dit moment is er geen aanleiding tot verdere afwaardering.

Contracten bouwgrondexploitatie: Door de gemeente zijn contracten afgesloten met gebruikers en bewoners van nog te ontwikkelen gebieden. Bijvoorbeeld voor het verplaatsen van een bedrijf. De

uitleg van contracten wordt mede door de verdere juridisering van de samenleving steeds vaker betwist.

2. Voorziening wethouders

De gemeente Gemert-Bakel heeft een voorziening voor de toekomstige verplichting ten aanzien van wethouders pensioenen opgenomen. Jaarlijks stort de gemeente een vast bedrag in deze voorziening, zodat op het moment van uitkering van de pensioenen de voorziening toereikend is. Deze systematiek is volgens de boekhoudregels toegestaan, aangezien de gemeente Gemert-Bakel uitgaat van een jaarlijks gelijkblijvende personeelslast. Het ministerie en de accountant adviseren echter dringend volledig een voorziening te vormen, aangezien bij overlijden of pensioenoverdracht extra dotaties plaats moeten vinden. De kans is nadrukkelijk aanwezig dat dit in 2018 ook verplicht is. Dit zou tot een éénmalige last ter hoogte van € 1,36 miljoen leiden. Daar staat wel tegenover dat de jaarlijkse storting van € 165.690 vrijvalt. Het risico is ingeschat op 50%.

3. Decentralisatie taken rijksoverheid

In 2015 zijn drie grote decentralisaties ingevoerd. Het gaat om de begeleiding/dagbesteding uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), de decentralisatie van de jeugdzorg en de invoering van de participatiewet. Voor alle drie de decentralisaties geldt dat het gaat om voor de gemeente nieuwe taken en voor een deel onbekende doelgroepen. Voor de regelingen geldt dat zij worden doorgevoerd met een efficiencykorting en dat een structurele verandering binnen het uitvoeringsstelsel vereist is. Om binnen de beschikbare budgetten te blijven, wordt de uitvoering van deze taken lokaal opgepakt waar het kan en regionaal waar gewenst. Soberheid en sociale innovatie staat voorop, niettemin zijn er wettelijke grenzen aan de mate van soberheid waarmee een gemeente deze regelingen kunnen inrichten. Voor de nieuwe WMO taken en jeugdzorg krijgt de gemeente in 2015 afgerond € 9.100.000. Het ingeschatte risico is gebaseerd op een overschrijding van 10% van het budget.

4. Het verkrijgen van minder financiële middelen uit het Gemeentefonds dan oorspronkelijk geraamd

De gevolgen van het regeerakkoord uit oktober 2012 zijn via onder andere de septembercirculaire 2014 structureel verwerkt in de begroting 2015-2018. Niettemin kan een tegenvallende economie nog steeds leiden tot nieuwe bezuinigingen op rijksniveau en daarmee een lagere uitkering uit het Gemeentefonds. Het risico is geschat op 1% van de totale ontvangsten algemene uitkering.

De herverdeling van het gemeentefonds heeft negatief uitgepakt voor de gemeente. De gevolgen daarvan zijn verwerkt in deze begroting waarbij de rijksoverheid heeft gekozen voor een overgangsfase waarbij 50% van het effect in 2015 merkbaar zal zijn en met ingang van 2016 de volle 100%. De uitkering voor onderwijsuitgaven voor 2016 kan nog aangepast worden. De VNG heeft gezien de grote dynamiek in deze kostenpost gepleit voor een nader onderzoek. Hoe dit gaat uitpakken voor de gemeente is nog niet duidelijk.

5. Toename van het aantal mensen, dat een WWB-uitkering krijgen toegewezen

Risico's bevinden zich op het gebied van de werking van de arbeidsmarkt in tijden van een onzekere economie. Zo kiezen veel ondernemers in Gemert-Bakel ervoor om het werk door goedkope krachten uit de Oostbloklanden te laten uitvoeren, in plaats van door uitkeringsgerechtigden. Hierdoor wordt een snellere uitstroom van mensen uit de WWB belemmerd. Ook duurt de hersteltermijn voor de economische recessie langer dan gedacht.

Begin 2014 is de gemeente Gemert-Bakel gestart met het project werk om de instroom van jongeren tegen te gaan. Dit project wordt ieder kwartaal gemonitord en heeft tot nu toe tot goede resultaten geleid waarbij het geïnvesteerde bedrag is terugverdiend door beperking van instroom.

Een stijging van de werkloosheid heeft uiteindelijk gevolgen voor het aantal WWB-uitkeringen. Als de stijging van uitkeringen boven de 10% komt ten opzichte de rijksbeschikking kan de gemeente een aanvullende uitkering van het ministerie aanvragen. Voor de toekenning van zo'n bijdrage dient de gemeente wel aan strenge eisen te voldoen, bijvoorbeeld op het gebied van rechtmatigheid. Voor de eerste 10% overschrijding blijft de gemeente wel zelf risicodragend.

Ter identificatie

Price & Young Accountants LLP

De rijksbijdrage voor 2015 is door het ministerie voorlopig op afgerond € 4.700.000 gesteld. De gemeente loopt dus risico voor een bedrag van maximaal € 470.000 aan de kostenkant mits zij voldoen aan de strenge eisen van het ministerie.

De boven aangehaalde rijksbeschikking is een voorlopig bedrag. In 2014 is de rijksbeschikking een aantal malen naar boven en naar beneden bijgesteld. Dit geeft onzekerheid. Gezien de onzekerheid aan zowel de inkomsten als uitgavenkant is de kans ingeschat op 50%.

6. De verkoop van gronden en panden (risico's vastgoedmarkt)

In de loop der jaren hebben we veel gronden en panden verworven. Per 31-12-2014 heeft de gemeente Gemert-Bakel € 45 miljoen geïnvesteerd in de bouwgrondexploitatie. Daarnaast zijn er panden en gronden aangekocht welke geen relatie hebben met de bouwgrondexploitatie. Het relatief veel gronden en panden in bezit hebben brengt risico's met zich mee. Aan herbestemming van gronden zijn herontwikkelingskosten en eventuele afwaarderingsverliezen verbonden. Wanneer afzet van de panden en gronden achterblijft, is de gemeente drager van de rentelasten. Zoals bekend is het aantal woningverkoop op dit moment laag als gevolg van de economische crisis. Bij iedere jaarrekening wordt gekeken naar de marktwaarde van de in bezit zijnde panden en 'Ruimte voor Ruimte' titels. Waar nodig is de boekwaarde verlaagd naar die marktwaarde. Van de voorraad woningen niet zijnde bouwgrond en gronden bijzondere bestemming is een risico opgenomen van 10% over de boekwaarde.

7. Verstrekte geldleningen en hypotheek

De gemeente heeft diverse bedragen doorgeleend aan een woningbouwcoöperatie, zorginstelling en verenigingen. Verder zijn er in het verleden hypotheek verstrekt aan werknemers en enkele particulieren. Op zowel deze doorleningen als hypotheek loopt de gemeente risico, vergelijkbaar met de banken. De huidige economische situatie is hierop negatief van invloed. De gemeente heeft in totaal voor € 51.716.121 doorgeleend waarvan € 25.427.682 aan werknemers, € 12.235.975 aan particuliere personen en organisaties. De rest € 14.052.464 aan een woningbouwcoöperatie en een zorginstelling. Bij de impactbepaling is het risico op 0,5% gesteld over het aan werknemers, particuliere personen en organisaties verstrekte gedeelte.

8. Het overschrijden van het budget bij opneindregelingen

Leerlingenvervoer: Vanaf 2010 zijn een aantal maatregelen genomen om een besparing op het leerlingenvervoer van in totaal € 260.000 te realiseren. De jaarschijf 2014 was het laatste jaar met een taakstelling. In de begroting 2015 is voor het leerlingenvervoer een bedrag van € 606.900 begroot gelijk aan die van 2014. Op basis van de nieuwe aanbesteding van het leerlingenvervoer in 2014 is de verwachting dat dit bedrag toereikend zal zijn. De kosten van leerlingenvervoer blijft echter altijd afhankelijk van het aantal leerlingen. De kans op overschrijding is wel klein.

WMO: Betreffen respectievelijk advies en cliëntondersteuning, bevorderen maatschappelijke deelname en individuele voorzieningen. Een risico is het niet adequaat kunnen invullen van de verhuisplicht bij duurdere woningaanpassingen door krapte op de woningmarkt als het gaat om aangepaste woningen of gemakkelijker aan te passen woningen. Het aantal verzoeken tot woningaanpassing is onvoorspelbaar. Op het gebied van zorg bestaat de mogelijkheid dat zorgaanbieders failliet gaan waardoor er voor een hogere prijs zorg ingekocht moet worden.

In 2012 en 2013 zijn er diverse beleidsaanpassingen geweest, zoals het aanscherpen van de voorwaarden voor verstrekking van individuele voorzieningen, herdefiniëring van de doelgroep en herbeoordeling van algemeen gebruikelijke voorzieningen. Dit heeft geleid tot duidelijke besparingen. Ingeval een verdere versoering wordt gevraagd zullen de wettelijke grenzen die aan de zorg verbonden zijn in acht moeten worden genomen.

Te noemen kansen zijn investering in informele netwerken, steunpunten en de introductie van de maatschappelijke stage. De gemeente zet hier doelbewust op in om de risico's in de zorgvraag van bewoners te kunnen inperken. Het beroep op huishoudelijke zorg is afgenomen mede door deze maatregel.

Met de directe kortingen op het gemeentefonds is rekening gehouden in de begroting 2015-2018. Basis hiervoor is de septembercircular 2014. De uitgaven zijn daarbij op dezelfde hoogte gezet als de uitkering binnen het gemeentefonds voor WMO. Door samenwerking in de Peel en een efficiëntere bedrijfsvoering worden naar verwachting besparingen gerealiseerd. Daarnaast kunnen zaken lokaal in

samenhang worden georganiseerd. Op basis van de aanbestedingsprocedure is de verwachting dat de uitgaven in 2015 binnen raming kunnen blijven. In 2016 is er een verder korting van € 185.000 opgenomen voor huishoudelijke hulp in de septembercirculaire. Onzeker is of dit kan worden opgevangen door middel van een verdere besparing op de kosten.

9. Haalbaarheid bezuinigingen

Diverse omstandigheden kunnen ertoe leiden dat bezuinigingen niet, slechts deels of niet tijdig genoeg worden gerealiseerd. Bij het niet realiseren van bezuinigingen dienen aanvullende maatregelen te worden genomen om het financiële evenwicht wederom te herstellen.

Op dit moment zijn de volgende bezuinigingen nog onderhanden:

- Toeristenbelasting
- Binnensport
- Subsidies De Eendracht, Bibliotheek en Kunstlokaal

Voor een totaal bedrag van € 500.000. Bij de risicoschatting is van dit bedrag 25% genomen.

10. Aanleverplicht afval

SRE en andere Brabantse gewesten hebben allen een contract met Attero voor het verwerken van gezamenlijk 510 kiloton (grof) restafval tot 1-2-2017. Deze 510 kiloton wordt niet gehaald omdat veel gemeenten de hoeveelheid restafval terugbrengen door het afval gescheiden in te zamelen. Sinds 2011 en 2012 is dit tekort opgelopen tot 35 kiloton voor Brabant. Gemert-Bakel heeft jaarlijks weinig restafval als gevolg van het gevoerde beleid.

In juni 2014 heeft de regio Eindhoven een factuur gekregen met een naheffing van Attero, de hoogte van deze factuur is € 2.845.667 (excl. btw) over de periode 2011 t/m 2013. Attero brengt deze naheffing in rekening omdat de gezamenlijke gemeenten minder restafval hebben geleverd dan contractueel is afgesproken. Naar verwachting wordt de naheffing verdeeld naar rato van inwoner aantal. In 2014 is net als de voorgaande jaren vanaf 2011 minder restafval geleverd dan contractueel is afgesproken met Attero. De gemeente Gemert-Bakel heeft deze naheffing nog niet ontvangen. Daarbij dient opgemerkt worden dat de gemeente geen contracthouder is maar het gewest SRE. Het SRE zal daarom als contractant de factuur ontvangen.

Een bestuurlijke en ambtelijke werkgroep is voor ons gewest (SRE) aan de slag gegaan om te kijken naar de mogelijke oplossingen om onder de naheffing uit te komen. Een van de opties was een soort schikking, door andere verdienmodellen toe te passen zodat de extra opbrengsten ten gunste zouden komen van Attero ter compensatie van de naheffing. Alle voorstellen om te komen tot een schikking hebben het niet gehaald.

Als gevolg hiervan hebben de drie Brabantse gewesten begin oktober besloten om de naheffing niet te betalen en de juridische weg in te slaan. Voor deze optie is gekozen omdat het contract toch een opening biedt om onder de naheffing uit te komen omdat Attero het tekort had moeten aanvullen met ander brandbaar afval. Volgens de Vereniging van Contractanten is aantoonbaar voldoende ander brandbaar afval aanwezig geweest en is er daarom geen basis voor een naheffing.

Vooralsnog biedt het hiervoor genoemde voldoende aanleiding om ervan uit te gaan dat de gewesten de naheffing niet of niet volledig hoeven te betalen.

11. Overige risico's

a. Renteontwikkelingen/treasury

De rentestand is momenteel laag. Dit biedt op dit moment de mogelijkheid relatief goedkoop kort vreemd vermogen aan te trekken. De lange rente is ook laag maar dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de hoge risico-opslagen die op de lange rente doorberekend worden in verband met de toegenomen economische onzekerheden. Rentestijgingen kunnen tot hogere lasten leiden. Als risico is 1% van de totale jaarlijkse rentebetalingen opgenomen

b. Planschadeclaims die worden ingediend

Vanaf 1-9-2010 is de nieuwe wetgeving met betrekking tot planschade in alle gevallen van toepassing geworden. De invloed van het ingevoerde 2% maatschappelijk risico is duidelijk merkbaar; het heeft

een remmend effect op de uit te keren planschade. Niettemin blijft een risico aanwezig. Zo zijn er in 2012 voor € 86.000, in 2013 € 112.000 en in 2014 € 98.000 (uitkering + advies) aan kosten voor planschades geweest die niet uit een project betaald konden worden. Bijvoorbeeld omdat het al oudere, afgesloten plannen betroffen. Wij verwachten wel dat dit risico in de loop van de tijd zal afnemen.

c. MACE

MACE heeft in 2014 aangekondigd bij de gemeente een aansprakelijkheidsstelling van € 6.000.000 te willen indienen. De gemeente erkent dit niet en heeft dit in een reactie schriftelijk aan de advocaat van MACE kenbaar gemaakt. Hierop is geen reactie ontvangen (stand van zaken begin maart 2015).

d. Wet keten- en inlenersaansprakelijkheid

De gemeente huurt aannemers en uitzendbureaus in. Als deze partijen hun loonbelasting niet afdragen kan de gemeente door de Belastingdienst hiervoor wettelijk aansprakelijk worden gesteld. Er zijn diverse administratieve maatregelen om de risico's hiervoor te beperken, die voornamelijk worden toegepast bij grotere opdrachten. Het risicobedrag is gebaseerd op een eerdere aanspraak.

e. IGP

Vanuit de driehoek gemeente, Waterschap en De Peelhorst zijn er in het convenant afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten. Er is een risico bij een eventueel faillissement en bij het achterblijven van de zandwinning, die via de jaarlijkse afdracht (maatschappelijke bijdrage) een belangrijke dekking vormt voor de forse investeringen in het IGP-project. Daarnaast is er het risico van subsidies die nog onzeker zijn.

f. Golfbaan

De gemeente is een erfpachtovereenkomst aangegaan met en heeft een hypothecaire geldlening verstrekt aan de exploitant van de golfbaan, Beheerstichting Golfbaan Stippelberg. Vanwege de slechte financiële resultaten heeft de gemeenteraad op 2 oktober 2014 besloten tot een set van maatregelen om zo de erfpacht en hypotheeklasten fors te verlagen. Het geïnvesteerde vermogen is weliswaar voor de gemeente met ruim 1,6 miljoen euro toegenomen maar het acute risico van een faillissement is afgewend door het raadsbesluit. Verder zal het toezicht van de gemeente geïntensiveerd worden. Op dit moment zien wij geen bijzondere risico's, behalve dat over 5 jaar een nieuw nu nog onbekende rentepercentage gaat lopen. Er zijn na de maatregelen van 2 oktober 2014 geen nieuwe betalingsachterstanden ontstaan. Verder is de begroting van 2015 en verder sluitend met daarbij nog kans op groei van leden zodat een overschot gecreëerd kan worden. Daarom is de bij de jaarrekening 2013 opgebouwde voorziening van € 600.000 bij de jaarrekening 2014 weer komen te vervallen.

g. Verbonden partijen

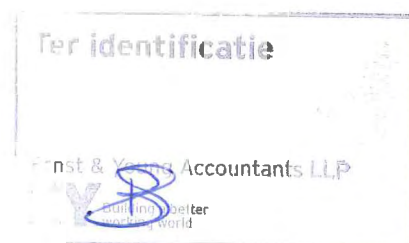
De gemeente wil via verbonden partijen gemeentelijke doelstellingen realiseren, meestal met als doel efficiencyvoordelen en kennisdeling. In de paragraaf verbonden partijen is hiervan een overzicht weergegeven. De gemeente is daarbij financieel gebonden. Dit brengt risico's met zich mee. Bijvoorbeeld op het moment dat een dergelijke partij verliezen lijdt of fors moet inkrimpen.

h. Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF)

De Wet Houdbare overheidsfinanciën bevat strengere regels om te zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt wordt tot 3%. Ook gemeenten, provincies en waterschappen vallen hieronder. De wet beoordeelt het begrotingstekort op kasbasis, namelijk de werkelijke uitgaven en inkomsten in een jaar. Dit staat haaks op de werkwijze van gemeenten die het stelsel van baten en lasten hanteren. Het kasstelsel kan in een bepaald jaar leiden tot een piek in werkelijke uitgaven.

Deze 3% wordt op macroniveau beoordeeld. Iedere gemeente krijgt wel een individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort in een jaar. Europa kan Nederland bij herhaaldelijke overschrijding van de EMU-normen ook een sanctie opleggen. In de wet houdbare overheidsfinanciën is de mogelijkheid opgenomen om een Europese boete door te kunnen vertalen naar onder andere gemeenten. Dit na rato van de bijdrage van de gezamenlijke gemeenten aan het overschrijden de Europese normen. In dat geval vindt er inhouding van een deel van de algemene uitkering van het gemeentefonds plaats.

i. Schatkistbankieren

Overschotten van gemeenten moeten worden uitgezet bij de staat. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld administratief dalen. Daarnaast kunnen risico's zoals Icesave zich niet meer voordoen. De rentevergoeding van de staat zal wel lager zijn dan die op de reguliere markt. De gemeente Gemert-Bakel heeft geen overschotten op dit moment en wordt daarmee niet financieel geraakt. Mogelijke neveneffecten van schatkistbankieren zijn een lagere dividenduitkering van de BNG en een mogelijke stijging van de rente van de BNG in geval van een veranderde bankstatus. Deze mogelijke neveneffecten raken de gemeente wel.

j. Invoering vennootschapsbelasting overheidsbedrijven

Tot op heden zijn overheidsondernemingen, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting (winstbelasting). Deze vrijstelling zal naar verwachting echter vervallen. In februari 2015 heeft behandeling in de 1^e kamer plaatsgevonden. De wet gaat er van uit dat ondernemersactiviteiten van de overheid vanaf 1-1-2016 vennootschap plichtig worden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. De wetswijziging kan grote gevolgen hebben, zowel in financieel, administratief als juridisch opzicht. Om de positie van de gemeente in relatie tot de vennootschapsbelasting is begin 2015 een eerste inventarisatie uitgevoerd welke effecten de invoering van vennootschapsbelasting heeft voor de gemeente.

k. Liquidatiekosten SRE

De transformatie van de SRE naar Metropoolregio Eindhoven (MRE) heeft bij het SRE frictiekosten tot gevolg. De personele formatie wordt teruggebracht (o.a. afbouw overhead en afbouw voormalige SRE Milieudienst). Er is zijn risico's op extra kosten voor de huidige deelnemers als de frictiekosten hoger uitvallen dan waar het SRE nu rekening mee houdt. Bij de huidige inschatting van de afbouwkosten gaat men ervan uit dat:

- de gemeenten al het (productieve) personeel overnemen dat nu de taken uitvoert die aan de gemeenten worden overgedragen;
- dat het overige personeelsbestand (afbouw overhead en afbouw SRE Milieudienst) geleidelijk in 5 jaar plaatsvindt en dat er geen wachtgeldverplichtingen resteren.

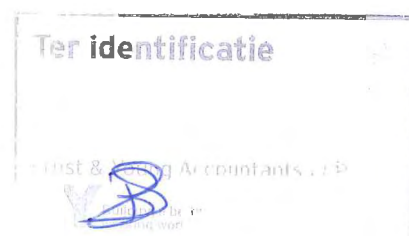
l. Peelsamenwerking

In maart 2013 heeft de Stuurgroep Peelsamenwerking advies uitgebracht over verregaande samenwerking van de zes Peelgemeenten (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren). Dit heeft geleid tot oprichting van een gemeenschappelijke regeling begin 2014 welke op 1 juli 2014 van start is gegaan. Doel van de samenwerking is het verminderen van de kwetsbaarheid, het verlagen van kosten, leveren van meer kwaliteit en versterken van de positie naar andere organisaties toe. In de zienswijze op de eerste begroting van deze gemeenschappelijke regeling heeft de gemeenteraad dan ook gepleit voor het opnemen van bezuinigingstaakstellingen in de peelsamenwerking.

In het eerder genoemde advies uit 2013 zijn een viertal risico's onderkend. Allereerst de fysieke afstand tussen diensten. Daarnaast het risico van verlies van mogelijkheden om eigen beleid te formuleren. Ten derde het verlies aan democratische betrokkenheid en tenslotte eiland-gedrag van samenwerkingsorganisaties.

m. Plattelandsontwikkeling

Onderdeel van het beleidstraject plattelandsontwikkeling is een update van het bestemmingsplan 2006 (alleen digitaal herzien in 2010). De risico's op planschadeclaims zijn hierbij de grootste financiële bedreiging. Dit risico is voor de gemeente flink afgenomen, nu de provincie haar nieuwe verordening ruimte in 2014 heeft vastgesteld.

§ 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen

De gemeente Gemert-Bakel heeft ongeveer 2,2 miljoen m² aan verhardingen in stand te houden met een vervangingswaarde van ca. € 200 miljoen. Op dit moment is de gemiddelde kwaliteit goed te noemen. Het is zaak om de kwaliteit op de lange termijn minimaal basis te houden en kapitaalvernietiging daarbij te voorkomen.

De planning is voor de komende 10 jaar getoetst en bijgesteld aan de hand van inspecties en aanvullende deflectiemetingen (bepaling restlevensduur). Uitgangspunten daarbij zijn:

- Voldoet aan wet- en regelgeving op gebied van veiligheid.
- Voldoet deels aan verplichting tot verantwoord wegbeheer.
- In principe geen kapitaalvernietiging (door uitstel groot onderhoud balanceren op de grens – risico bestaat dat incidenteel kapitaalvernietiging optreedt).
- Hanteren artikel 12 norm van 75%.
- Asfaltwegen: groot onderhoud
- Elementenverharding: klein onderhoud
- Alleen kwalitatief onderhoud - geen rehabilitatie, herinrichting of vervanging van materialen. Diverse projecten geschrapt.
- Meerkosten herinrichting/nieuwe materialen: indien gewenst opnemen als incidenteel nieuw beleid.

Voorziening t.b.v. planmatig onderhoud wegen

Iedere 2 jaar worden wegininspecties uitgevoerd om de kwaliteit te bewaken en de meerjarenplanning te actualiseren. In 2014 is de laatste wegininspectie uitgevoerd.

De kwaliteit van de wegen in de onderstaande tabel is afgeleid van een tweetal CROW publicaties. De inspectie van de wegen is uitgevoerd conform publicatie 146. Op basis van publicatie 288 kan worden aangegeven per wegtype en schadebeeld welk inspectiecijfer van de globale visuele wegininspectie hoort bij welk kwaliteitsbeeld.

Kwaliteit	A+	A	B	C	D
Omschrijving beeld	Zeer goed	Goed	Voldoende (kwaliteit Basis)	Matig	Te slecht
Elementenverharding	61,0%	33,9%	3,1%	0,8%	1,2%
Asfaltverharding	56,5%	40,7%	1,9%	0,1%	0,8%
Betonverharding	95,2%	4,2%	0,1%	0%	0,5%

% totale oppervlakte	60,1%	36,1%	2,4%	0,4%	1,0%
----------------------	-------	-------	------	------	------

Bovenstaande tabel geeft weer dat 95% van de verhardingen in de gemeente voldoet aan de minimaal gestelde kwaliteit basis. De verharding die niet aan deze kwaliteit voldoet (C en D) bestaat grotendeels uit elementenverharding. Dit is conform de verwachting omdat de afgelopen jaren met name onderhoud aan asfaltverhardingen is uitgevoerd om kapitaalvernietiging te voorkomen en groot onderhoud op elementenverharding niet structureel is opgenomen in de meerjarenplanning gezien budgettaire redenen. Onderhoud aan elementenverhardingen vindt in principe enkel plaats wanneer dit gecombineerd kan worden met herinrichtingen en/of groen- en rioolonderhoud.

ter identificatie

In 2014 is de voorziening onderhoud wegen als volgt gemuteerd:

Voorziening onderhoud wegen	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 4.520.256	€ 341.904	€ 4.862.160

Dagelijks onderhoud

Kleinschalige reparaties aan de wegen binnen en buiten de bebouwde kom zijn door en in opdracht van het team Openbaar Beheer uitgevoerd om ergere schades te voorkomen. Ook overlast door opdruk van boomwortels is aangepakt en de openbare ruimte wordt op verzoek aangepast voor mindervalide weggebruikers. Het onderhoud aan de zandwegen is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Naast dit preventief dagelijks onderhoud is er ook gereageerd op binnengekomen meldingen.

Groen

De gemeenteraad heeft bij verschillende bezuinigingsrondes in 2010 tot en met 2013 besloten om structureel te bezuinigen op de budgetten voor het onderhoud van het openbaar groen. Om te kunnen voldoen aan deze taakstellende bezuinigingen zijn beheerniveau's en -frequenties van een aantal beheergroepen en beheergebieden neerwaarts aangepast. Het vigerende groenbeheerplan Gemert-Bakel 2007 is daarmee op 21 november 2013 geactualiseerd.

In het verdiepingsonderzoek van de provincie uit 2013 is aangegeven dat de gemeente een beter inzicht moet verschaffen in de vastgestelde kwaliteitsnormen en de daarvoor gereserveerde budgetten ten behoeve van het groenonderhoud. In het groenbeheerplan Gemert-Bakel 2013 zijn de nu gehanteerde beheerniveau's, werkpakketten en bijbehorende budgetten beschreven. Om beter inzicht te krijgen in deze beheergegevens is een groenbeheersysteem aangeschaft dat de komende jaren zal worden gevuld.

Voor groen zijn er geen voorzieningen of reserves aanwezig, voor het onderhoud zijn jaarlijkse bedragen in de begroting opgenomen. Er is gestart met het uitwerken van een nieuw bomenbeleid en groenambitie. Deze zullen in 2015 worden vastgesteld.

Openbare verlichting

Vervanging

In 2014 is het vervangingsprogramma 2012-2014 uitgevoerd. Op de grote doorgaande wegen zijn de hoge wattage lampen vervangen door LED-verlichting met dimmers.

Naast het vervangingsprogramma zijn incidenteel armaturen en masten vervangen die kapot waren. Daarbij is gekeken naar eenheid in masten en armaturen, duurzaamheid (PLL of LED) en kosten over de gehele levensduur.

Onderhoud en beheer

Het aantal klachten is redelijk stabiel en nog steeds relatief hoog voor het aantal lichtpunten. Dit heeft vooral te maken met het verouderde areaal waardoor er een groter risico op storingen is. Klachten worden over het algemeen binnen de afgesproken tijd afgewerkt. Uitzondering hierop zijn de netwerkstoringen van Enexis.

Het reguliere onderhoud heeft plaatsgevonden zoals afgesproken. Dit betekent dat er lichtmasten geschilderd zijn en er lampenremplace (groepsgewijs vervangen van lampen) heeft plaatsgevonden.

In oktober 2014 is een nieuwe onderhoudsovereenkomst afgesloten met de aannemer. Hierbij is aangesloten bij de peelmunicipaliteiten zodat we in 2015 een gezamenlijke nieuwe aanbesteding kunnen starten. Het beheer van de openbare verlichting is vanaf november 2014 naar de gemeente gegaan.

Voorziening Onderhoud straatverlichting	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 98.391	€ 2.822	€ 100.613

Riolering/Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

In oktober 2012 is het gemeentelijk watertakenplan vastgesteld. Dit is het beleidsplan voor de periode 2013-2016. In 2014 is de voorziening GRP als volgt gemuteerd:

Voorziening vervanging rioleringen	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
totaal	€ 3.713.625	€ 442.086	€ 4.155.711

Gemeenten hebben de verplichting om vanaf 1 januari 2013 een actueel verbreed gemeentelijk rioleringsplan te hebben waarin naast de zorgplicht voor afvalwater ook is opgenomen hoe de gemeente uitwerking geeft aan de zorgplichten voor hemel- en grondwater. In het Gemeentelijk Watertakenplan geeft Gemert-Bakel haar invulling aan deze zorgplichten. Dit plan is een samenvoeging van zowel het waterplan als het verbreed gemeentelijk rioleringsplan.

§ 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Onderwijsgebouwen

Voor alle onderwijsgebouwen zijn onderhoudsrapportages aanwezig. Tweejaarlijks worden de onderhoudsrapportages geactualiseerd. In 2013 heeft de raad een overzicht vastgesteld waarin de onderhoudsplannen van de schoolgebouwen zijn verwerkt. De rapportages hebben betrekking op het onderhoud aan de binnenkant en buitenkant van de schoolgebouwen.

Het onderhoud aan de binnenkant van het schoolgebouw is in het primair onderwijs voor rekening van het schoolbestuur, dat daarvoor rechtstreeks van het Rijk middelen ontvangt. Het onderhoud aan de buitenkant is voor rekening van de gemeente. Schoolbesturen kunnen jaarlijks aanvragen indienen bij de gemeente voor bekostiging. De uitvoering gebeurt door de schoolbesturen. Een en ander conform de door de raad vastgestelde "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs". Voor het voortgezet onderwijs geldt dat het totale onderhoud (binnen en buiten) onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur valt, dat hiervoor rechtstreeks de middelen ontvangt van het Rijk. Met ingang van 1 januari 2015 is deze situatie veranderd. Vanaf die datum heeft er een overheveling plaats gevonden van het buitenonderhoud van schoolgebouwen naar de schoolbesturen. Hiermee komt het onderhoud van een schoolgebouw volledig in één hand te liggen, namelijk die van het schoolbestuur. Het schoolbestuur ontvangt voor het totale onderhoud van een schoolgebouw rechtstreeks financiering vanuit het Rijk. De voorziening schoolgebouwen blijft wel in tact maar dan enkel voor De Pandelaar welke volledig in eigendom van de gemeente is.

Voor de multifunctionele accommodaties (MFA) zijn beheersstichtingen in het leven geroepen, die verantwoordelijk zijn voor het beheer en exploitatie van de gebouwen. Voor alle gerealiseerde en nog te realiseren MFA's zijn beheersplannen vastgesteld. Bij MFA Handel, MFA de Mortel en IKC Gemert-Noord is het onderhoud via een DCM constructie uitbesteed.

Voorziening onderhoud schoolgebouwen	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 277.588	€ 144.191	€ 133.397

Welzijnsgebouwen, sportgebouwen en overige gebouwen

De gemeenteraad heeft in haar vergadering van november 2013 de bezuinigingen op het vlak van sport grotendeels teruggedraaid. Daarbij is besloten om een aantal levensduur verlengende sportinvesteringen, op basis van de in december 2013 door de raad vastgestelde notitie activering, waardering en afschrijving, niet meer ten laste worden gebracht van de voorziening sport maar worden geactiveerd. Deze keuzes hebben geen gevolgen voor de toekomstig uit te voeren vervangingsinvesteringen. De gemaakte keuzes zijn financieel vertaald in de meerjarenbegroting

2014-2017 en vastgelegd in het beheersplan sport 2014-2029, behandeld in de raadsvergadering van 8 mei 2014.

In 2014 is de voorziening sport als volgt gemuteerd:

Voorziening onderhoud sport	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 564.061	€ 18.019	€ 582.080

In 2014 zijn alleen een aantal strikt noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd voor diverse panden. Waar verantwoord wordt onderhoud uitgesteld.

Het onderhoudsplan is vastgesteld op 21 november 2013. In dit beheersplan is de artikel 12 norm van 75% gebruikt en is geen onderhoud gepland voor panden die in de verkoop staan.

Voorziening onderhoud welzijnsgebouwen	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 265.005	€ 48.124	€ 313.129

Voorziening onderhoud gemeentelijke eigendommen (overige)	Per 01-01-2014	Mutatie 2014	Per 31-12-2014
Totaal	€ 467.932	€ 417.933	€ 49.999

Het in 2013 vastgesteld beheersplan gebouwen bevatte een overschot. Dit is niet toegestaan. Daarom is in deze jaarrekening een bedrag van € 498.000 onttrokken aan deze voorziening en ten gunste van het resultaat gebracht.

§ 4 Financiering (treasury)

Inleiding

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Het huidige treasurystatuut is in werking vanaf 1 januari 2014. In het geactualiseerde statuut zijn ontwikkelingen verwerkt zoals het schatkistbankieren. Het statuut stelt kaders gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Fido¹) en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid van de gemeente Gemert-Bakel. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

Risicobeheer

Het risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's, te weten: renterisico's en kredietrisico's.

Renterisico's

Ontwikkelingen

De inflatie in 2014 in het eurogebied lag ver onder het niveau van net geen 2 procent waar de ECB naar streeft. In december werd zelfs het punt van deflatie bereikt, waarbij de prijzen gemiddeld genomen lager liggen dan een jaar eerder. Eerder rekende de ECB erop dat de geldontwaarding op de middellange termijn weer zou aantrekken in de richting van het streefniveau, maar de ECB gaf recentelijk aan dat de inflatievooruitzichten verder zijn

¹ doel van de Wet Fido is de bevordering van een solide financieringsstructuur van decentrale overheden.

verslechterd. Ook noemde hij het economische herstel "zwak, fragiel en ongelijk verdeeld". De ECB vindt deze situatie buitengewoon zorgelijk en heeft in 2014 haar refirente (rente die banken betalen voor het lenen van geld bij de Europese Centrale Bank), en die in belangrijke mate de korte rente in de eurozone bepaalt, verlaagd van 0,25% tot 0,05%, het laagste tarief ooit. Dit met het doel om de dalende inflatie in de eurozone een halt toe te roepen. Omdat dit en de andere genomen maatregelen onvoldoende blijken om de economie uit het slop te trekken, is de ECB inmiddels gestart met een immens en nooit eerder vertoond opkoopprogramma van (staats)obligaties. De combinatie van deflatie en het opkoopprogramma heeft de lange rente in de eurozone naar uitzonderlijk lage niveaus gedrongen. De rente op 25 jarige lineaire geldleningen was aan het einde van 2014 in de buurt van 1,8% (nu zelfs 1,2%) vergeleken met 3,3% aan het begin van het jaar. Op begrotingsbasis was voor 2014 rekening gehouden met gemiddeld 1,0% voor kort geld en 4,25% voor lang geld.

Er is een wettelijke norm voor de omvang van het renterisico. Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de gemeente loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. De maximumnorm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. Dit kan worden gerealiseerd door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. In deze renterisiconorm worden nieuw aan te trekken lange geldleningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal in het kalenderjaar. De renterisiconorm voor het jaar 2014 worden weergegeven in de navolgende tabel.

Renterisiconorm (bedragen x € 1,0 mln.)		Raming 2014	Werkelijk 2014
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0,0	0,0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0,0	0,0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a – 1b)	0,0	0,0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	0,0	8,6
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	0,0	0,0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a – 3b)	0,0	8,6
5	Betaalde aflossingen eigen financiering	11,7	14,5
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0,0	8,6
7	Renterisico op vaste schuld (2+6)	11,7	8,6
8	Begrotingstotaal	66,5	66,5
9	Het normpercentage (% van begrotingstotaal)	20%	20%
10	Renterisico (8 * 9 / 100)	13,3	13,3
11	Ruimte (+) Overschrijding (-) (10 – 7)	1,6	4,7

Leningenportefeuille.

In de loop van 2014 is er een vaste geldlening afgesloten, betreft een herfinanciering voor de golfbaan.

Lening nummer	Bedrag	Looptijd	Rente
109363	€ 8.650.000	5 jaar (fixe)	0,8 %

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het risico dat wordt gelopen op door de gemeente verstrekte leningen en eventuele uitgezette

beleggingen. Ten tweede is een kredietrisico aan de orde ten aanzien van gemeentelijke garantstellingen. Dit laatste kan worden omschreven als een meer indirect kredietrisico.

De gemeente Gemert-Bakel heeft uit hoofd van haar publieke taak leningen verstrekt aan instellingen, met name op het gebied van wonen (Stg. Goed Wonen), ouderenzorg (Stg. De Zorgboog), cultuur (o.a. Eendracht), sport (o.a. golfbaan) en overige. Deze uitzettingen zijn onder de Financiële vaste activa opgenomen. De gemeente loopt met deze verstrekte geldleningen risico. Het hoogste lening saldo ultimo 2014 staat uit bij De Zorgboog (€ 12,3 miljoen).

Kasbeheer

Voor vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. Deze norm is gedefinieerd als 8,5% van de jaarlijkse begrotingsomvang van € 69,3 miljoen. De hieruit voortvloeiende kasgeldlimiet bedraagt € 5,9 miljoen. Het verloop van de kasgeldlimiet over de kwartalen is opgenomen in de volgende tabel:

Kasgeldlimiet 2014 (bedragen x € 1,0 mln.)		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	5,7	5,7	5,7	5,7
2	Omvang vlottende korte schuld	10,6	10,1	12,7	12,7
3	Vlottende middelen	0,1	0,5	1,4	0,7
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	10,5	9,6	11,3	12,0
	Ruimte (+) Overschrijding (-) (1-4)	-4,8	-3,9	-5,6	-6,3

De kasgeld limiet mag voor een maximale periode van 2 achtereenvolgende kwartalen overschreden worden mits de overschrijding in het daarop volgende kwartaal wordt opgeheven door bijvoorbeeld consolidatie. In 2014 was sprake van een langere termijn van hogere gemiddelde korte schuld dan volgens de norm is toegestaan. Het financieringstekort van rond de € 11 miljoen (ongeveer gelijk aan het begrote bedrag) is in 2014 in zijn geheel kort gefinancierd. Hoewel hiermee de rentelast in het jaar behoorlijk is gedrukt en het door het structurele karakter van de lage (korte en lange) rente hier geen feitelijk risico betrof, is echter wel sprake van een structurele overschrijding van de kasgeldlimiet van € 5,7 miljoen.

Beleggingen

Bij de BNG is per 31-12-2014 een bedrag van € 753.934 belegd. Deze belegging komt voort uit een eerdere verkoop van aandelen HNG. Van dat bedrag valt jaarlijks € 125.655 vrij.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren is per 15 december 2013 van kracht geworden.

Schatkistbankieren betekent dat gemeenten hun publieke middelen boven een bepaalde grens (0,75% van het begrotingstotaal) verplicht aan moeten houden op de eigen rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Het schatkistbankieren wordt geregeld via een eigen werkrekeningcourant bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Door de invoering van het schatkistbankieren, mag het kwartaalgemiddelde aan overtollige middelen vanaf het op de eigen rekening courant niet boven het maximaal toegestane drempelbedrag van € 520.000 uitkomen. Incidenteel tijdelijke overtollige middelen boven het drempelbedrag zijn incidenteel op de rekening van het Rijk geboekt. Er was in 2014 geen sprake van structureel overtollige middelen boven het drempelbedrag.

§ 5 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het welslagen van de programma's is daarom mede afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in ontwikkelingen en activiteiten die zich in 2014 hebben voorgedaan. Dit wordt gedaan aan de hand van de thema's financiën, personeel & organisatie, informatie & automatisering en communicatie.

Financiën

Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025

De reservepositie van de gemeente Gemert-Bakel is uiterst kwetsbaar. Daarom heeft de gemeenteraad op 5 april 2012 het herstelplan eigen vermogen 2012-2025 vastgesteld. Om tot financieel herstel te komen zijn vijf maatregelen nodig:

1. Een structureel sluitende meerjarenbegroting,
2. De algemene reserve van de gemeente te laten groeien naar het benodigde weerstandsvermogen via eenmalige opbrengsten of herbestemmingen reserves en voorzieningen;
3. Beperken nieuwe uitgaven en investeringen;
4. Het verlagen van risico's;
5. Stimuleren economische ontwikkelingen.

Om dit te realiseren zijn 31 uitgangspunten geformuleerd. Het herstelplan is aangemerkt als een dominant kader. Dit houdt in dat besluitvorming in 2014 getoetst zijn aan deze uitgangspunten.

Preventief toezicht Provincie

De gemeente Gemert-Bakel valt per ingang van 1 januari 2013 onder preventief toezicht. Dit omdat de gemeente in de jaarrekening 2012 is geconfronteerd met een negatieve algemene reserve, welke niet binnen een periode van 4 jaar kan worden teruggebracht naar € 0. De verwachting is dat het herstel niet binnen de periode van de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017 gerealiseerd zal zijn. Daarom staat de gemeente voor het begrotingsjaar 2014 onder preventief toezicht. Van de provincie heeft de gemeente 10 jaar de tijd gekregen om deze negatieve algemene reserve terug te brengen naar € 0. Hoe

eerder de gemeente in staat is om deze negatieve algemene reserve terug te brengen des te eerder vervalt het preventief toezicht.

Bezuinigingen

Voor de begrotingen 2011, 2012 en 2013 zijn in totaal vijf bezuinigingsrondes geweest. De raad heeft op 28 oktober 2010 besloten om € 9.600.000 taakstellend te bezuinigen. Op 29 juni 2011, is aanvullend een bezuinigingstaakstelling vastgesteld van € 1.100.000. Op 12 januari 2012 zijn voor € 767.000 aan besluiten genomen. Op 5 juli 2012 en 12 december 2012 zijn extra maatregelen genomen voor een bedrag van € 6.100.000. De aanvullende bezuinigingsrondes zijn deels het gevolg van het niet realiseren van eerdere bezuinigingen. De maatregelen van 12 december 2012 zijn voor een belangrijk deel het gevolg van afwaardering bouwgrondexploitatie en minder uitkering uit het Gemeentefonds.

In 2014 word de stand van zaken van de bezuinigingen weergegeven in de financiële rapportages. In 2014 zijn er 3 financiële rapportages geweest.

In 2011 is gestart met zerobudgetering. Hierbij worden uitvoeringsbudgetten grotendeels op nul gezet en de uitgaven opnieuw overwogen. Dit is ook in 2012 toegepast. In 2011 leverde dit een incidentele besparing op van € 750.000. De besparing in 2012 bedroeg structureel € 350.000 en incidenteel € 712.000. In 2013 is structureel nog eens € 100.000 extra bespaard en incidenteel € 650.000. In 2014 is het voordeel per saldo € 469.000, waarvan € 341.000 bij de 3^e financiële rapportage 2014 reeds was ingeboekt.

Bestuurlijke rapportages

De bestuurlijke rapportages zijn in 2014 geconcentreerd geweest op twee momenten in het jaar. In juli 2014 zijn de begrotingsnota 2015-2018, trendnota, 1e financiële rapportage 2014 en de jaarrekening 2013 behandeld. In december 2014 is de begroting 2015-2018 en de 3e financiële rapportage 2014 behandeld.

De financiële rapportages en begroting 2015-2018 zijn vernieuwd van opzet met als doel de informatiewaarde van deze rapportages voor de gemeenteraad te verhogen.

Over de bouwgrondexploitatie is gezien de omvang van de grondportefeuille twee maal gerapporteerd in 2014. Dit is gebeurd via de 1^e en 2e financiële bijstelling bouwgrond (in juli en december). Deze rapportages zijn gekoppeld aan de reguliere P&C momenten.

Managementrapportages

In 2014 is maandelijks een managementrapportage opgesteld voor het DTO en het College van B&W. In de rapportage wordt de stand van zaken van de dienstverlening weergegeven. Periodiek is dit aangevuld met nieuwe gegevens van de economische indicatoren. De managementrapportage heeft als doel de teammanagers en de directie een instrument te geven voor tijdige bijsturing op het gebied van bedrijfsvoering. Iedere maandrapportage is behandeld in het college van B&W en is ter inzage op intranet geplaatst.

Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid

In de verordening 'onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid' is vastgelegd dat het college jaarlijks minimaal één maal een onderzoek naar deze aspecten doet. Doelmatig is het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen. Doeltreffendheid gaat er over of de gevraagde prestatie ook daadwerkelijk gehaald wordt.

In 2014 zijn twee onderzoeken verricht, vastgoedcontracten en social return. Het onderzoek vastgoedcontracten is nog niet afgerond. De verwachting is dat het onderzoek in 2015 voltooid is. Het onderzoek social return is afgerond en heeft ertoe geleid dat procedures zijn aangescherpt en vanaf 2015 de procedures zaakgericht verwerkt worden middels de e-suite in Dimpact.

Horizontaal toezicht Belastingdienst

Op 12 januari 2012 is een convenant horizontaal toezicht ondertekend met de Belastingdienst Oost-Brabant. In het convenant is opgenomen op welke wijze de gemeente en de Belastingdienst met elkaar omgaan. Onderdeel van het convenant is een zelfcontrole door de gemeente over de afgelopen 5 jaar op het gebied van BTW. Over de periode 2008 t/m 2012 heeft dit geleid tot een terugbetaling van de belastingdienst aan de gemeente van ruim € 400.000. Dit is verwerkt in de jaarrekening 2013 en structureel in de begroting 2015 en verder.

Overgang naar uniforme betaalmarkt voor de euro

In 2014 is de overgang naar het Single Euro Payments Area (SEPA) voltooid. Vanaf nu mogen alleen nog Europese betaal- en incassoproducten gebruikt worden. Voor de overstap naar de SEPA zijn alle aanpassingen voor de softwareapplicaties, processen en formulieren planmatig doorgevoerd.

Personeel & Organisatie (P&O)

Organisatieontwikkeling

De contourennota is basis geweest voor het opzetten van een nieuwe organisatie. Deze nieuwe organisatiestructuur is per 1 januari 2014 gestart. Het aantal managementfuncties is daarbij sterk gedaald. De organisatie wordt vanaf 2014 aangestuurd door een algemeen directeur, een adjunct directeur en zeven teammanagers. Verbeterpunten die met de organisatieontwikkeling zijn aangepakt betreffen: heldere rollen en relaties met duidelijke verantwoordelijkheden, beter sturen op organisatieniveau en integraler werken, betere oriëntatie op de samenleving, resultaatgerichter werken, samenhang klantgerichtheid en publieksfuncties verbeteren.

Daarnaast heeft de organisatieontwikkeling een besparing in FTE opgeleverd. In de begroting 2013-2017 is een taakstelling op bedrijfsvoering opgenomen die oploopt tot 1,2 miljoen euro in 2020. Met de organisatieontwikkeling wordt deze besparing gerealiseerd.

In 2014 is een nieuw managementteam geformeerd. Om eenheid te brengen in leiderschapsstijl en aansturing is gestart met een meerjarig Management Development (MD) programma. Eind 2016 is het MD programma afgerond, geëvalueerd op de thema's van het Concernplan en de doelstellingen van de nieuwe organisatie (m.n. integraal werken, versterking leiderschap, verduidelijking regievoering).

Peel 6.1

In februari 2014 is door de gemeenteraden van de Peelgemeenten besloten tot oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Peel 6.1. Vooruitlopend op de inrichting van de GR Peel 6.1 hebben de raden van de deelnemende gemeenten besloten om de taken voor de uitvoering van de WMO en Jeugd gezamenlijke onder te brengen in een organisatie. De Zorgpoort in Helmond is hiervoor aangewezen. Voorlopig zijn de medewerkers vanuit de Peelgemeenten daar te werk gesteld in de vorm van een standplaats wijziging.

In 2014 is door diverse intergemeentelijke werkgroepen (waaronder P&O) voorbereidend werk verricht.

Inmiddels is een directieraad en een bedrijfsbureau opgezet om de GR "werkgevers-klaar" te maken, zodanig dat per 1 januari 2016 de betrokkenen in dienst kunnen treden van Peel 6.1. Over de organisatorische plek van de uitvoeringstaken rond de participatiewet heeft nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden.

Informatie & Automatisering

Informatievoorziening

Gemert-Bakel en Laarbeek hebben een intensieve samenwerking op het gebied van automatisering en informatisering. Met een gezamenlijk informatiebeleid ligt er een fundament waar vanuit een gezamenlijk vertrekpunt is gedefinieerd. Het informatiebeleid is eind 2013 vastgesteld. Inmiddels is in 2014 ook het aan het informatiebeleid gekoppelde uitvoeringsplan goedgekeurd, waarin aangegeven staat welke projecten er de komende jaren worden uitgevoerd en welke kosten dit voor beide gemeenten met zich meebrengt.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging staat steeds prominenter op de agenda. In 2013 is een informatiebeveiligings-beleid vastgesteld. Ook het uitvoeringsplan informatiebeveiliging is eind 2014 goedgekeurd. Dit plan bevat o.a. een aantal maatregelen die op het gebied van informatiebeveiliging moeten worden opgepakt in de komende jaren.

Een belangrijk onderdeel op het gebied van informatiebeveiliging betreft de DigiD-audit. DigiD is de digitale handtekening die de overheid inzet voor de dienstverlening naar burgers en bedrijven. Gemeenten zijn verplicht hier per 1 januari 2014 aan te voldoen en dit jaarlijks te laten auditen. In 2014 zijn de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek hiervoor geslaagd.

e-dienstverlening

Gemert-Bakel neemt deel aan de coöperatieve vereniging Dimpact waar onder andere een platform beschikbaar is voor de e-dienstverlening. Het biedt niet alleen voor de burgers een compleet beeld van hun aanvragen en de status daarvan, maar ondersteunt ook het KCC (Klant Contact Center) bij de afhandeling van telefonische vragen (de e-suite). Dimpact ontwikkelt steeds meer diensten voor gemeenten die helpen bij een efficiëntere dienstverlening en bedrijfsvoering. In het eerste halfjaar van 2015 zal de gemeente Gemert-Bakel volledig overgaan op het geïntegreerde zaaksysteem dat onderdeel uitmaakt van deze e-suite.

Basisregistraties

In 2014 is hard gewerkt aan de verdere voorbereidingen voor de basisregistratie grootschalige topografie (BGT), in 2015 wordt deze registratie volledig ingevoerd. Op 1 januari 2016 is de BGT landelijk operationeel. Er zijn diverse bronhouders bij betrokken, waaronder gemeenten, Rijkswaterstaat, waterschappen en provincies. Iedere bronhouder is verantwoordelijk voor de aanlevering van haar eigen gegevens voor de BGT. Zo ontstaat er een compleet beeld van de topografische kaart Nederland.

Op 6 januari 2014 is de nieuwe Wet basisregistratie personen (BRP) in werking getreden. De invoering gebeurt gefaseerd. De nieuwe wet maakt onder meer de modernisering van de GBA (bekend onder de projectnaam mGBA) mogelijk. Daarmee zal de bevolkingsadministratie de komende jaren migreren van een GBA-stelsel naar een BRP-stelsel. De kern van deze modernisering houdt in dat de gegevens van personen op termijn landelijk worden opgeslagen, onder beheer van de minister én onder toepassing van moderne techniek. Dit laatste is belangrijk voor de ontwikkeling van de e-overheid. Gemert-Bakel heeft voor de mGBA de keuze gemaakt om via Dimpact met een leverancier in zee te gaan, die een integrale oplossing zal bieden voor het verwerken van de aanvragen in de e-suite. In 2015 zullen hiervoor de eerste stappen gezet worden.

Automatisering

2014 heeft voor wat betreft automatisering grotendeels in het teken gestaan van verdergaande integratie van de systemen en applicaties van de gemeente Gemert-Bakel en de gemeente Laarbeek. Oude zaken worden op natuurlijke momenten vervangen door een

systeem/applicatie dat voor beide gemeenten inzetbaar is. Voorbeelden daarvan zijn Cognos (managementinformatie) en het gebruik van Topdesk (registratiesysteem ICT). Zo heeft er ook voor het eerst een gezamenlijke uitwijk plaatsgevonden op basis van een nieuw gezamenlijk uitwijkcontract met gecentraliseerde back-up systemen. Ook is er een centraal Wi-Fi-netwerk gekomen dat voor beide gemeenten op eenzelfde manier toegankelijk is. Daarnaast heeft 2014 ook in het teken gestaan van de voorbereiding van twee grote projecten welke in 2015 worden uitgevoerd, te weten de overgang naar een nieuwe Citrix-omgeving en de migratie van Oracle naar een nieuw databaseplatform.

Communicatie

Binnen de gemeente Gemert-Bakel is er aandacht voor strategische communicatie. Uitgangspunt is om aan de voorzijde van een project of het beleidsproces communicatie te integreren. Er is veel aandacht voor het betrekken van de burger bij al wat speelt binnen de gemeente, zowel beleidsmatig als uitvoerend. Communicatiewerkzaamheden zijn onder meer het ondersteunen van diverse projecten, advisering en het begeleiden van de wekelijkse perslunch tussen het college en de media. Op het gebied van bedrijfsvoering is dit geregeld door een communicatieadviseur te koppelen aan een team.

Verder is er aandacht voor marketingcommunicatie en sociale media, zoals Facebook en Twitter. Dit biedt kansen voor verdere optimalisatie van de externe communicatie.

In de communicatie met haar inwoners maakt de gemeente Gemert-Bakel onder meer gebruik van de volgende middelen:

website

gemeenterubriek in Gemerts Nieuwsblad

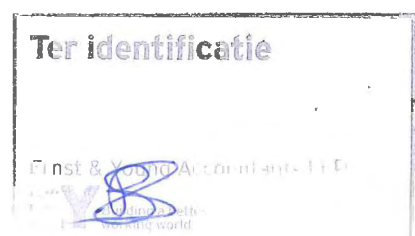
persberichten

nieuwsbrieven

publicaties in dag- en weekbladen

berichten via de lokale omroep

social media, zoals Twitter en Facebook

§ 6 Verbonden partijen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's wordt in deze paragraaf aandacht besteed aan andere rechtspersonen, waarmee de gemeente Gemert-Bakel een bestuurlijke én een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

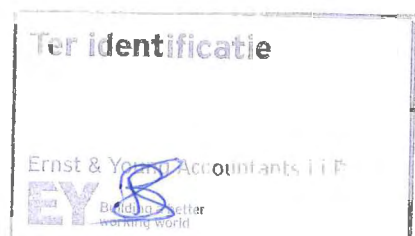
Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren in opdracht van de gemeente.. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Hieronder is weergegeven een overzicht van publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen. In het kader van wijziging van de BBV per 25 juni 2013 zijn er meer gegevens opgenomen dan voorheen. De vestigingsplaats is genoemd en (voor zover van toepassing) de veranderingen die zich gedurende het dienstjaar hebben voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft. Verder dient inzicht gegeven te worden in de vermogenspositie van de verbonden partijen. Dit zo actueel mogelijk gedaan. Van niet alle partijen is echter de balans per 31-12-2014 beschikbaar en is uitgegaan van de cijfers van 2013.

A Publiekrechtelijke rechtspersonen

Hieronder zijn 6 gemeenschappelijke regelingen vermeld waarin de gemeente Gemert-Bakel participeert. De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeenteraad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling:

1. Gemeenschappelijke regeling reiniging (Blink)
2. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost Brabant (VRBZO)
3. Samenwerkingsverband Atlant Groep
4. Samenwerkingsverband Metropoolregio Eindhoven (MRE)
5. Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuidoost
6. Gemeenschappelijke regeling Regionale uitvoeringsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
7. Gemeenschappelijke regeling Samenwerking Gemert-Bakel – Laarbeek
8. Gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Peelsamenwerking 6.1

Naam	Reiniging Blink	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Helmond	
Partners	Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren	
Aard activiteiten	Uitvoering afvalinzameling- en reinigingstaken. Deelnemende gemeenten betalen een bijdrage, gebaseerd op de kosten van de uitvoering van de werkzaamheden van deze gemeente.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Eén daartoe door de raad aangewezen lid van B&W is lid van het algemeen bestuur.	
Omvang deelname	Er vindt geen financiële deelname plaats in het aandelenkapitaal.	
Website	http://www.sita.nl/	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 0	€ 0
- Vreemd vermogen	€ 1.977.959	€ 1.606.833
- Resultaat	€ 0	€ 0
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 1.315.000 jaarlijkse bijdrage	
Risico's	Er zijn geen risico's voor de gemeente.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Veiligheidsregio Zuidoost Brabant	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Brandweer Brabant-Zuidoost, RAV Brabant-Zuidoosten en GHOR Brabant-Zuidoost	
Aard activiteiten	Zorg voor een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening bij ongevallen en rampen en voor een integraal ambulanciezorgsysteem in Zuidoost Brabant. Financiering geschiedt op basis van tarieven COTG en eventueel door deelnemende gemeenten bij een nadelig saldo (ambulancetransport) en door rijk en deelnemende gemeenten, (brandweer/rampenbestrijding).	
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemeenteraad wijst de burgemeester aan. De vervanging is geregeld via artikel 77 van de Gemeentewet.	
Website	http://www.veiligheidsregiobrabantzuidoost.nl	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 5.485.000	€ 7.348.000
- Vreemd vermogen	€ 21.477.000	€ 18.590.000
- Resultaat	€ + 1.921.000	€ + 3.357.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 1.021.000 jaarlijkse bijdrage	
Risico's	Gemeente is aansprakelijk voor tekorten op basis van aantal inwoners (50%) en aantal wooneenheden (50%) voor zover het de brandweertaken betreft en naar rato van het aantal inwoners voor wat betreft het ambulancetransport.	
Ontwikkeling	Op 26 september 2013 heeft het algemeen bestuur de opdracht tot visieontwikkeling opgedragen aan de bestuurlijke werkgroep	

	Toekomstvisie Brandweezorg. Centrale vraag voor deze bestuurlijke werkgroep was hoe de brandweezorg er in de toekomst uit zou moeten zien, met als perspectief 2018. Parallel aan de bestuurlijke lijn werd door de ambtelijke organisatie, in werkgroepen, gewerkt aan toekomstbeelden voor de brandweer, toegespitst op incidentbestrijding, risicobeheersing en brandveilig leven.
--	---

Naam	Atlant Groep	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Helmond	
Partners	Asten, Deurne, Helmond, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren en Geldrop-Mierlo	
Aard activiteiten	Integrale uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening, evenals activiteiten op het vlak van arbeidsreïntegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand staan van de reguliere arbeidsmarkt. Financiering geschiedt door bijdragen van derden en gemeenten.	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente wijst uit het college van burgemeester en wethouders één lid aan in het algemeen bestuur, die tevens lid is van het algemeen bestuur.	
Website	http://www.atlantgroep.nl	
Financiën	Bron: jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 13.161.000	€ 16.583.000
- Vreemd vermogen	€ 8.800.000	€ 7.834.000
- Resultaat	€ + 2.389.000	€ + 2.948.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 5.437.000 jaarlijkse bijdrage	
Risico's	Deelname in het exploitatieresultaat van Atlant. Er is een sterke afhankelijkheid van rijksbeleid m.b.t. de financiering. Met een wijziging van de WSW in 2008 is er meer beleids- en financiële verantwoordelijkheid bij de gemeente komen te liggen. Het samenwerkingsverband met STAP (Stichting Arbeidsplaatsen) vraagt om transparante verhoudingen. Daarnaast is de omzet afhankelijk van economische ontwikkelingen.	
Ontwikkeling	Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht de uitvoering van de totale participatie wet te laten uitvoeren door Atlant.	

Naam	Metropool Regio Eindhoven	
Vorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.	
Aard activiteiten	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropool Regio Eindhoven.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In de hoofdstukken vier e.v. van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door een regionaal platform en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in een onderliggend statuut.	

Website	http://www.sre.nl	
Financiën	Bron: Bestuursrapportage 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 10.264.046	€ 6.349.340
Vreemd vermogen	€ 190.528.941	€ 0 (vanwege BDU)
- Resultaat	Het resultaat 2013 bedroeg -/- € 2.988.000	Ingeschat resultaat 2014: € 814.908,- (excl. renteresultaat Bestuursrapportage toestand 1 september 2014)
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 243.000 voor 2014	
Risico's	In hoofdstuk 3.1 paragraaf weerstandvermogen van de herziene begroting 2014 zijn de risico's en bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd. Bij de Bestuursrapportage 2014 is de paragraaf weerstandvermogen geactualiseerd. De belangrijkste risico's worden gelopen bij de afbouw van het personeel en bij de garantstelling voor de vuilverbranding AVI –Moerdijk.	
Ontwikkeling	- Per 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen plus opgeheven. De bijbehorende taken zijn inmiddels overgegaan naar de provincie. - Met ingang van 2014 is de bestuurlijke transformatie naar de Metropoolregio ingang gezet. Door de deelnemende gemeenten is besloten om vooruitlopend op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling (februari 2015) al in 2014 te starten met de nieuwe werkwijze die behoort bij de Metropoolregio. - Per 1 januari 2016 loopt het huurcontract van het EOB gebouw ten einde. De organisatie van de Metropoolregio zal in de tweede helft van 2014 verhuizen naar het RHCE pand aan de Raiffeisenstraat. Dit pand is eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling.	

Naam	GGD Brabant Zuid-Oost	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	Deelnemende gemeenten binnen werkgebied ZO-Brabant	
Aard activiteiten	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de openbare gezondheidszorg), incl. jeugdgezondheidszorg. Financiering o.b.v. een bijdrage van deelnemende gemeenten en bijdragen particulieren.	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenteraad wijst een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen.	
Website	http://www.ggdbzo.nl	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 2.076.000	€ 2.250.000
- Vreemd vermogen	€ 13.669.000	€ 12.698.000
- Resultaat	€ + 65.000	€ + 150.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 455.000	
Risico's	Voorgenomen verkoop van Callenburgh	
Ontwikkeling	Begrotingswijzigingen hebben zich voorgedaan waarbij er sprake is geweest van een overdracht van GHOR-middelen van de Veiligheidsregio naar de GGD.	

Per identificatie

Naam	Regionale uitvoeringsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is een uitvoeringsdienst voor de gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de-Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant	
Aard activiteiten	dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken te verbeteren, evenals de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving. De gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2013 in werking getreden	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenteraad wijst een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen.	
Website	http://www.odzob.nl	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 402.000	€ 1.033.000
- Vreemd vermogen	€ 7.373.000	€ 6.754.000
- Resultaat	€ + 402.000	€ + 631.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 476.000	
Risico's	De gemeente is aansprakelijk voor eventuele tekorten. Toekomstige voordelen van de omgevingsdienst worden benut om de negatieve reserve op het gewenste weerstandsvermogen te brengen. De eerste jaren zal duidelijkheid moeten komen over het realiteitsgehalte van de begrote baten en lasten.	
Ontwikkeling	In het programma begroting opgenomen beleidsvoornemens: -Goed registratiesysteem (ODZOB) -Afspraken over servicenormen met uitvoeringsorganisaties Peel 6.1, Werkplein en ODZOB.	

Naam	Samenwerking Gemert-Bakel - Laarbeek	
Vorm	Dienstverleningsovereenkomst	
Vestigingsplaats	Gemert en Beek en Donk	
Partners	Gemeente Gemert-Bakel en Laarbeek	
Aard activiteiten	Samenwerking tussen 2 buurgemeenten Laarbeek en Gemert-Bakel op verschillende terreinen, gebaseerd op onderling vertrouwen. De volgende taken worden uitgevoerd door intergemeentelijke teams: • ICT • Personeel en organisatie • Juridische zaken • Financiën • Belastingen/Woz	
Bestuurlijke betrokkenheid	Geen. Wel periodiek intergemeentelijk overleg tussen zowel College als Managementteams.	
Website	Niet van toepassing	
Financiën	Niet van toepassing	
Risico's	Niet van toepassing	

Ontwikkeling	Geen	
Naam	Uitvoeringsorganisatie Peelsamenwerking 6.1 (i.o.)	
Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Helmond	
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, en Someren	
Aard activiteiten	Samenwerking tussen 6 buurgemeenten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek Asten en Someren. Als eerste stap is gestart om de samenwerking op de WMO vorm te geven.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel levert 2 (van de 12) bestuursleden voor het algemeen bestuur en 1 lid voor het dagelijks bestuur.	
Website	Geen.	
Financiën	Bron: begroting 2014 - 2015	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	Opgericht 2014 € 0	€ 0
- Vreemd vermogen	Opgericht 2014 € 0	€ 0
- Resultaat	Opgericht 2014 € 0	€ 0
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 67.000	
Risico's	Niet van toepassing	
Ontwikkeling	Met ingang van 1 juli 2014 is de gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 opgericht. Binnen de gemeenschappelijke regeling zijn de taken op het gebied van Wmo en de Jeugdzorg (de decentralisaties) georganiseerd door Peel 6.1. De samenwerking tussen de zes Peelgemeenten betreft een uitvoeringorganisatie. Het personeel dat de decentralisaties gaat uitvoeren, komt in deze gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in dienst. Op dit moment lopen de onderhandelingen onder welke voorwaarden personeel in deze gemeenschappelijke regeling te werk kunnen worden gesteld. Hier is, met de vakbonden en ondernemingsraden, nog geen akkoord over. Dit betekent dat de gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 op dit moment geen medewerkers in dienst kan nemen om de decentralisatie taken uit te voeren. Daarom is naar een tijdelijke oplossing gezocht. De gemeente Helmond is bereid om die verantwoordelijkheid op zich te nemen. Zij zal vanaf 1 januari 2015 de decentralisatie taken tijdelijk uitvoeren voor de zes gemeenten, daarvoor zijn afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten gesloten. Tijdelijk betekent tot het moment waarop de uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 deze taken zelfstandig op zich kan nemen	

Ter identificatie

B Privaatrechtelijke rechtspersonen

Hierbij gaat het om deelnemingen in naamloze of besloten vennootschappen en stichtingen voor de behartiging van in oorsprong gemeentelijke taken. Buiten beschouwing zijn gebleven de lidmaatschappen van de gemeente in verenigingen, zoals de VNG.

9. Stichting Halt
10. Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN)
11. Brainport Development
12. N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten
13. Brabant Water N.V.
14. Coöperatieve vereniging Dimpact
15. Stichting Bureau Inkoop Zuidoost Brabant (BIZOB)
16. Beheersstichting Golfbaan Stippelberg

Naam	Stichting Halt	
Vorm	Stichting	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	Regio Brabant	
Aard activiteiten	Vermindering en voorkomen van jeugdcriminaliteit en overlast van vuurwerk.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Niet van toepassing.	
Website	www.halt.nl	
Financiën	Bron: jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 2.077.000	€ 2.384.000
- Vreemd vermogen	€ 10.575.000	€ 9.375.000
- Resultaat	€ + 585.000	€ + 307.600
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 10.000	
Risico's	Eventueel een afbouwvergoeding bij een eenzijdige stopzetting van de gemeentelijke bijdrage.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN)	
Vorm	Stichting	
Vestigingsplaats	Hoevelaken	
Partners	Deelnemende gemeenten.	
Aard activiteiten	Het verstrekken van hypothecaire geldleningen t.b.v. starters op de woningmarkt.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Niet van toepassing.	
Website	www.svn.nl	
Financiën	Bron: jaarverslag 2013	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 54.760.000	€ 54.760.000
- Vreemd vermogen	€ 913.462.000	€ 913.462.000
- Resultaat	€ + 7.620.000	nog onbekend
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 28.000	
Risico's	De gemeente draagt dezelfde risico's als een regulier kredietverstrekker.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Brainport Development	
Vorm	Stichting	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Partners	Partners uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid.	
Aard activiteiten	Versterken van de sociaaleconomische structuur van de Regio Eindhoven en het exploiteren van bedrijventra en onroerend goed en het participeren in welke vorm dan ook in andere (rechts)personen. Financiering geschiedt door ondernemingsactiviteiten en jaarlijkse bijdragen van de aandeelhouders (MRE en gemeenten Eindhoven en Helmond).	
Bestuurlijke betrokkenheid	Indirect via MRE.	
Website	www.brainportdevelopment.nl	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 2.973.000	€ 3.254.000
- Vreemd vermogen	€ 2.245.000	€ 1.609.000
- Resultaat	€ - 392.000	€ + 283.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 59.000	
Risico's	Eventueel een afbouwvergoeding bij een eenzijdige stopzetting van de gemeentelijke bijdrage.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten NV	
Vorm	Deelneming door aandelenbezit	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Partners	Deelnemende gemeenten.	
Aard activiteiten	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname aan algemene aandeelhoudersvergadering.	
Website	www.bng.nl	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014 (x€1.000.000)	31-12-2014 (x€1.000.000)
- Eigen vermogen	€ 3.430	€ 3.582
- Vreemd vermogen	€ 127.753	€ 149.923
- Resultaat	€ + 283	€ + 126
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 58.000	
Risico's	Waardevermindering aandelen.	
Ontwikkeling	De winstuitkering voor 2014 is 55% lager uitgevallen dan 2013.	

Ter identificatie

Ernst & Young
Accountants
Werkt u hier?

Naam	Brabant Water	
Vorm	Deelneming door aandelenbezit	
Vestigingsplaats	Den Bosch	
Partners	Deelnemende gemeenten.	
Aard activiteiten	De missie van Brabant Water is het winnen, zuiveren, transporteren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit en het leveren van water op maat en water gerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname aan algemene aandeelhoudersvergadering.	
Website	www.brabantwater.nl	
Financiën	Bron: jaarverslag 2013	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 476.267.000	€ 483.813.000
- Vreemd vermogen	€ 370.897.000	€ 415.793.000
- Resultaat	€ + 38.585.000	€ + 30.071.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 0	
Risico's	Waardevermindering aandelen.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Dimpact	
Vorm	Coöperatieve Vereniging	
Vestigingsplaats	Enschede	
Partners	Deelnemende gemeenten.	
Aard activiteiten	Het leveren van een volledige oplossing voor gemeentelijke digitale dienstverlening aan haar leden, w.o. de gemeenten Enschede, Zwolle, Emmen, Oldenzaal, Borne, Hellendoorn, Oost-Gelre, Noord-Oost Polder, Coevorden, Leeuwarden, Helmond en Gemert-Bakel.	
Bestuurlijke betrokkenheid	lid van het bestuur van deze coöperatieve vereniging.	
Website	www.dimpact.nl	
Financiën	Bron: bedrijfsplan 2015	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 526.459	€ 525.955
- Vreemd vermogen	€ 634.320	€ 650.320
- Resultaat	€ + 118.612	€ - 505
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 6.000	
Risico's	lid is mede resultaatverantwoordelijke van Dimpact.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Bureau Inkoop Zuid Oost Brabant (BIZOB)	
Vorm	Stichting	
Vestigingsplaats	Enschede	
Partners	Deelnemende gemeenten.	
Aard activiteiten	De stichting BIZOB is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Zuid- Oost Brabant met als doel het begeleiden en ondersteunen in gemeentelijke inkoop- aanbestedingstrajecten, al dan niet in	

	gezamenlijkheid.	
Bestuurlijke betrokkenheid	2 zetels in het bestuur van de stichting BIZOB.	
Website	www.bizob.nl	
Financiën	Bron: jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ 959.400	€ 1.314.700
- Vreemd vermogen	€ 313.400	€ 323.800
- Resultaat	€ + 468.200	€ + 591.600
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 68.000	
Risico's	Exploitatierisico. Afkoopsom bij uittrading vooral vanwege personele verplichtingen.	
Ontwikkeling	Geen	

Naam	Golfbaan Stippelberg	
Vorm	Stichting	
Vestigingsplaats	Bakel	
Partners	Niet van toepassing.	
Aard activiteiten	Realisatie en exploitatie van de golfbaan in Bakel-Milheeze	
Bestuurlijke betrokkenheid	PPS constructie, gemeentesecretaris neemt namens de gemeente deel in bestuur van de beheersstichting.	
Website	http://golfbaan-stippelberg.com/	
Financiën	Bron: concept jaarverslag 2014	
	1-1-2014	31-12-2014
- Eigen vermogen	€ - 463.000	€ - 809.000
- Vreemd vermogen	€ 4.556.000	€ 4.831.000
- Resultaat	€ - 438.000	€ - 343.000
Bijdrage Gemert-Bakel 2014	€ 0	
Risico's	De beheersstichting heeft de golfbaan verkregen in erfpacht van de gemeente. Risico m.b.t. investeringen in de golfbaan en risico als kredietverstrekker m.b.t. hypothecaire geldlening aan de beheersstichting voor de opstellen. De overeenkomsten met betrekking tot de financiering zijn afgesloten in 2010.	
Ontwikkeling	Vanwege de slechte financiële resultaten heeft de gemeenteraad op 2 oktober 2014 besloten tot een set van maatregelen om zo de erfpacht en hypotheeklasten fors te verlagen. Het geïnvesteerde vermogen is weliswaar voor de gemeente met ruim 1,6 miljoen euro toegenomen maar het acute risico van een faillissement is afgewend door het raadsbesluit. Verder zal het toezicht van de gemeente geïntensiveerd worden. Op dit moment zien wij geen bijzondere risico's, behalve dat over 5 jaar een nieuw nu nog onbekende rentepercentage gaat lopen. Er zijn na de maatregelen van 2 oktober 2014 geen nieuwe betalingsachterstanden ontstaan. Verder is de begroting van 2015 en verder sluitend met daarbij nog kans op groei van leden zodat een overschot gecreëerd kan worden.	

Ter identificatie

8

§ 7 Grondbeleid

Inleiding

In 2007 is de eerste Kadernota Grondbeleid Gemert-Bakel vastgesteld. Inmiddels zijn de economische- en de marktomstandigheden dusdanig gewijzigd dat de Kadernota Grondbeleid Gemert-Bakel in februari 2014 is herzien. Deze nota is aangepast zodat er een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid gevoerd kan worden dat aansluit bij de huidige economische- en marktomstandigheden.

De voorraad bouwgrondexploitatie per 31 december 2014 bedraagt € 42.881.682 inclusief niet in exploitatie genomen gebieden (NIEGG).

Grondexploitatiewet

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro) zijn op 1 juli 2008 in werking getreden. De grondexploitatiewet (GREX) maakt daar onderdeel van uit. Met deze GREX-wet krijgen de gemeenten een publiekrechtelijk instrument tot o.a. kostenverhaal. Het instrument hiervoor is een exploitatieplan. Voorheen konden door de gemeente gemaakte kosten in exploitatiegebieden van derden enkel privaatrechtelijk worden verhaald.

Het instrument exploitatieplan is een aantal keren toegepast. Voor Doonheide Boekelseweg is een exploitatieplan opgesteld in verband met het vestigen van voorkeursrecht. Ook voor bedrijventerrein Wolfsveld is in 2010 een exploitatieplan opgesteld. Dit omdat niet met alle grondeigenaren een anterieure overeenkomst kon worden afgesloten. Er zullen in de toekomst vaker exploitatieplannen worden opgesteld. Dit sluit ook aan bij de lijn dat de gemeente een sturende grondpolitiek gaat voeren. Hierdoor loopt de gemeente minder risico's maar behoudt wel de regiefunctie.

Berekeningsgrondslagen

Voor 2015 is eenmalig een prijsverlaging doorgevoerd. Voor de verwachte verkopen in 2015 zijn de volgende bedragen gehanteerd.

Kern	Prijs per m2 voor de eerste 200 m2	Prijs per m2 voor de volgende 150 m2	Prijs per m2 voor de boven 350 m2
Gemert-Bakel	€ 240	€ 260	€ 265
Handel, De Mortel, Milheeze	€ 220	€ 240	€ 260
Elsendorp, De Rips	€ 200	€ 220	€ 240

De volgende parameters zijn meerjarig gehanteerd bij de exploitatieberekeningen. Deze zijn ongewijzigd ten opzichte van de berekeningen uit 2013. De genoemde grondprijzen zijn vanaf 2016 gezien bovengenoemde eenmalige prijsverlaging voor 2015.

Rente	4%
Opbrengststijging	0%
Inflatie kosten bouw- en woonrijpmaken	1%
Grondprijzen Gemert, Bakel, De Mortel, Handel, Milheeze (excl. 21% BTW)	€ 280,--
Grondprijzen Elsendorp, De Rips (excl. 21% BTW)	€ 220,-- / starters-sociaal € 235,-- / half vrijstaand € 250,-- / vrijstaand
Grondprijzen bedrijventerrein kerkdorpen (excl. 21% BTW)	€ 127,50 / normale ligging € 142,50 / goede ligging
Grondprijzen bedrijventerrein Gemert, (excl. 21% BTW)	€ 137,50 / normale ligging € 152,50 / goede ligging

Rente / Inflatie

Bij de rentetoerekening voor de complexen is in de jaarrekening 2014 een percentage van 4% gehanteerd welke overeenkomt met de rente voor middellange termijn (4%). Dit conform het uitgangspunt uit de visie herstelplan eigen vermogen en binnen de richtlijnen van de provincie.

Grondprijzen woningen en bedrijventerreinen

Eind 2014 zijn de grondprijzen voor 2015 en verder door de gemeenteraad bepaald en daarmee basis voor de berekeningen.

Waardering panden in grondexploitatie

In diverse exploitaties staan nog te verkopen woningen opgenomen. De berichtgeving van het Kadaster en de NVM zijn zorgwekkend voor wat betreft de huizenprijzen. Bij de bepaling van de verwachte verkoopprijs voor in de exploitatie opgenomen woningen is daarom wederom een gematigde opbrengst opgenomen.

Opslagpercentages voorbereiding en toezicht

In de visie herstelplan eigen vermogen is bepaald dat de kostentoerekening van eigen uren naar projecten waaronder de bouwgrondexploitatie wordt afgebouwd naar een niveau van € 500.000 per jaar. Dit met het doel om toekomstige projectoverschrijdingen te voorkomen en rentelasten te beperken.

Eind 2012 zijn de opslagpercentages voor voorbereiding en toezicht beoordeeld. Deze percentages bedragen 19% van de kosten van bouw- en woonrijpmaken voor uitbreidingslocaties en 25% van de kosten van bouw- en woonrijpmaken voor inbreidingslocaties. De conclusie hierbij was dat deze percentages niet meer toereikend zijn ten opzichte van de uit de begroting verwachte doorberekende personeelslasten. Op 12 december 2012 heeft de gemeenteraad besloten om de percentages niet aan te passen, maar de afbouw van toegerekende uren in de begroting vervroegd te laten plaatsvinden. Deze afbouw naar een niveau van € 500.000 is daarom vervroegd ingevoerd in de begroting 2013-2016 en daarna ongewijzigd overgenomen in de begroting 2014-2017.

Samenvatting exploitatieberekeningen bouwgrondexploitatie

nr.	Complex	Geïnvesteed vermogen 31-12-2014	Contante waarde van de Eindwaarde per 31-12-2014	
			Positief	Negatief
1	Gemert Bedrijvenpark Wolfsveld	315.636	366.913	
2	Gemert Gelind Pelikaan	780.067		549.347
3	Gemert Wolfsveld II	7.526.359	2.519.270	
4	Gemert Klooster Nazareth	3.654.299		1.666.829
5	Gemert Kruiseind	498.748		105.978
6	Gemert Doonheide Molenbroekse Loop	1.085.085	1.808.122	
7	Gemert Bloemerd	2.033.846		863.185
8	Gemert Irenestraat	2.003.840		1.292.302
9	Gemert Deel	86.275-	144.429	
10	Gemert Doonheide-Fielepien	77.530-	222.285	
11	Gemert Oudestraat-Bisonstraat	9.841-	69.586	
12	Gemert Molenrand	24.297	422.944	
13	Bakel Bedrijventerrein	1.264.628	799.232	
14	Bakel Neerakker	278.609-	3.665.216	
15	Milheeze Zuidrand	248.833	136.279	
16	Milheeze Bedrijventerrein	55.975-	579.662	
17	Milheeze Noord	1.603.615	286.132	
18	Handel Heerebosch	912.297	386.018	
19	Handel Centrumplan	2.799.143		2.265.000
20	Handel Kalkhoven	2.122.220		1.892.963
21	De Mortel Zuidrand	4.856.128		2.050.544
22	De Mortel Westrand	2.306.962		27.078

23	De Mortel Centrumontwikkeling	576.285	93.304	
24	De Rips Korhoenstraat/Paterslaan	9.264-	70.358	
25	Elsendorp Keizersberg	4.651.75		2.150.158
26	Elsendorp Noord	1.006.720	70.182	
	Totalen	39.753.266	11.639.933	12.863.385

Winstneming en afsluitingen bouwgrondexploitatie

Bij tussentijdse winstnemingen is het voorzichtigheidsprincipe toegepast. Er worden in deze jaarrekening winstneming gedaan bij 90% realisatie van het plan en dat deze winstneming 80% van het verwachte resultaat bedraagt. De kadernota grondbeleid geeft mogelijkheid tot ruimere tussentijdse winstnemingen, maar gezien de marktsituatie is gekozen voor een voorzichtigere winstneming. In deze jaarrekening hebben de volgende winstnemingen en afsluitingen plaatsgevonden:

- Winstneming Doonheide-Fieliepien voor € 100.000
- Winstneming Bisonstraat € 38.000
- Afsluiten Teutonenhof
- Winstneming € 36.704 en afsluiten Elsendorp Bedrijventerrein

Reserves bouwgrondexploitatie

Voor de exploitatiegebieden met een nadelig exploitatieresultaat wordt er voor het afdekken van de berekende verliezen een risicovoorziening getroffen. Daarnaast is er een minimum stand van de algemene reserve bouwgrond om risico's binnen de bouwgrondexploitatie te kunnen opvangen. Hiervoor wordt gekeken naar risico's per complex en worden deze risico's gewaardeerd. De risico's per 31 december 2014 zijn gewaardeerd op € 2.693.000. Per 31 december 2014 zijn er geen middelen aanwezig in de reserve bouwgrondexploitatie om deze risico's af te dekken.

Een belangrijk risico blijft momenteel het marktrisico als gevolg van de economische crisis. Er is onzekerheid over de afzet van woningen en kavels, zowel in woningtype als in termijn van afzet. In de berekeningen is al rekening gehouden met een langere afzetperiode en afwaardering. Dit vertaalt zich in toename van de rentekosten voor de gemeente. Daarnaast geeft herontwikkeling naar een ander woningtype in de regel extra ontwikkelkosten met zich mee. Er is geen garantie dat er in de toekomst geen afwaarderingen meer nodig zijn. De mate waarin dit moet gebeuren is sterk afhankelijk van het economisch klimaat.

In het coalitieakkoord is afgesproken dat de gemeente zich actief en creatief gaat opstellen voor een passend aanbod (wonen en werken) voor haar (toekomstige) inwoners en bedrijven.

Voorziening bouwgrondexploitatie

Voor de exploitatiegebieden met een nadelig exploitatieresultaat wordt voor het afdekken van de berekende verliezen een risicovoorziening getroffen. Alle voorzienbare verliezen zijn hiermee financieel afgedekt. De stand hiervan per 31 december 2014 bedraagt € 12.874.580.

Niet in exploitatie genomen complexen

De wetgever wil voorkomen dat gemeenten grote grondvoorraden opbouwen zonder dat er direct zicht is op ontwikkelingen. In februari 2012 heeft de commissie BBV bindende richtlijnen opgesteld hoe om te gaan met de waardering van NIEGG's binnen de bouwgrondexploitatie. Eén daarvan gaat over de termijn waarbinnen NIEGG's in exploitatie genomen worden. Deze richtlijn is: *'Voor het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd. Deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode'*.

Genoemde richtlijn wil niet zeggen dat gemeenten geen strategische gronden voor de lange termijn mogen kopen. De waardering mag dan echter niet hoger zijn dan de op dat moment geldende bestemming. Ook kunnen er bij dat soort gronden geen kosten zoals rente meer worden bijgeschreven. De commissie BBV heeft geen uitspraak gedaan wat zij beschouwen als 'nabije toekomst'. De accountant heeft aangegeven dat zij bij toetsing van de jaarrekening hiervoor een termijn van 5 tot 10 jaar gaan hanteren.

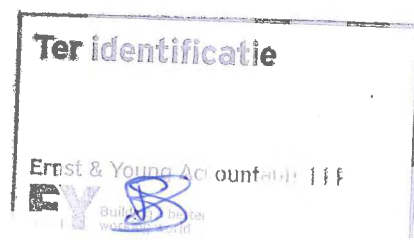

De met de gemeenteraad afgesproken limieten van € 4.000.000 voor strategische gronden, met maximaal € 1.000.000 per transactie en de limiet voor ruil en/of compensatie-gronden is van € 2.000.000 euro, met maximaal € 500.000 per transactie zijn komen te vervallen in 2014 bij vaststelling van het nieuwe grondbeleid.

Alle niet in exploitatie genomen gronden binnen de bouwgrondexploitatie dienen beschouwd te worden als strategisch grondaankoop. De totale voorraad NIEGG is gedaald naar € 3.128.416 Voor de mutaties, zie navolgend overzicht.

Complex NIEGG	Geïnvesteed bedrag per 31-12-2013	Geïnvesteed bedrag per 31-12-2014	prijs per m2
De Bloemerd/Komweg	€ 2.507.738	€ 0	--
Gemert, Fitlandterrein	€ 0	€ 1.136	n.v.t.
Gemert, Past. Attendorenstraat	€ 0	€ 75.010	n.v.t.
Bakel, Soersel (gebied De Vocht)	€ 7.773	€ 16.042	n.v.t.
Handel: Rooije Asch	€ 403.131	€ 0	--
De Fuik	€ 1.771.169	€ 1.844.265	n.v.t.
Uitbreiding Rips	€ 1.146.118	€ 1.191.963	€ 18
Totaal	€ 5.835.929	€ 3.128.416	

- De Bloemerd/Komweg is in exploitatie genomen en maakt daarom geen onderdeel meer uit van NIEGG.
- Handel Rooije Asch is overgebracht van NIEGG naar de categorie vaste materiële activa in deze jaarrekening. Dit betreft enkel een voorgenomen verkoop van een stuk grond en past daarom beter bij overige gronden.
- De Fuik is in de jaarrekening 2012 gewaardeerd naar marktwaarde van de huidige bestemming. Dit is nog actueel.

§ 8 handhaving

In 2010 is het handhavingsbeleidsplan vastgesteld. Vooruitlopend daarop is er al gekeken naar de plaats van de handhaving in de gemeentelijke beleidscyclus en de effecten die handhaving moet sorteren. Op basis van de uitkomsten uit de diverse discussies is een aantal uitgangspunten gedefinieerd die de basis hebben gevormd voor het handhavingsbeleidsplan 2010-2014.

Uitvoeringsprogramma handhaving 2014 en jaarverslag handhaving 2014

In het uitvoeringsprogramma 2014 zijn naast de meer reguliere werkzaamheden als bouwtoezicht, integrale milieucontroles, behandelen van klachten en meldingen ook een aantal projectmatige thema's opgenomen.

In het jaarverslag 2014 is verantwoording afgelegd over de geleverde inspanningen dat jaar. Onderstaand een korte beschrijving van de resultaten van de projecten.

Besluit huisvesting

Onder voorwaarden kan aan veehouders uitstel worden verleend om te voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting. Bij dit actieplan hoort een gedoogbeleid, waarin categorieën en voorwaarden zijn geformuleerd voor de bedrijven. Het toezicht op naleving van de voorwaarden is belegd bij de ODZOB. In 2014 is slechts 5% van het project uitgevoerd wegens capaciteitsgebrek bij de ODZOB. De resterende uitvoering loopt door in 2015.

Toezicht Drank- en Horecawet

Het toezicht op naleving van de Drank- en Horecawet is sinds 2013 een taak van de gemeenten. Het horecabeleid is in 2014 vastgesteld. Door de Stichting Stadswacht Helmond (SSH) zijn in 2014 controles uitgevoerd op naleving van de regels. Er is voor gekozen om vooralsnog niet handhavend op te treden maar te wijzen op de overtredingen.

Er zijn 61 lokaliteiten gecontroleerd op naleving van de regels.

Toezicht grote evenementen

Er is in 2014 gekozen voor extra inzet op het toezicht bij grote evenementen waarover eerder klachten zijn binnengekomen.

In 2014 heeft de SSH tijdens de carnavalsoptochten drie dagen algemeen toezicht gehouden en gecontroleerd op alcoholgebruik in de optocht. Bij enkele activiteiten rondom de viering van Bakel 1300 heeft de SSH extra gecontroleerd evenals bij de kermis in Gemert.

In 2014 zijn er bij 2 evenementen ook geluidmetingen uitgevoerd. Deze zijn uitgevoerd door een marktpartij.

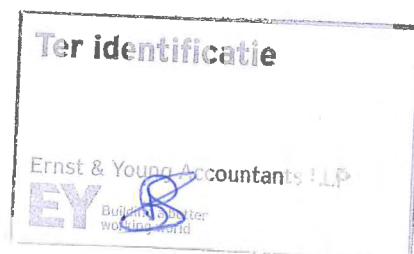
Samen Sterk In het Buitengebied (SSIB)

In 2014 is naast de reguliere surveillance in het buitengebied vooral capaciteit ingezet op wild crossen, afvaldumping en stroperij. In 20 gevallen is strafrechtelijk opgetreden.

Project aanpak vliegenoverlast

Het aantal klachten in 2014 is beduidend lager dan in 2013. In 2014 zijn alle nertshouderijen gecontroleerd die door de omwonenden als mogelijk bron van de vliegenoverlast zijn aangeduid. Hierbij zijn geen zaken aangetroffen die tot de vliegenoverlast zijn te herleiden.

Illegaal in gebruik genomen gemeentegrond

Is een project dat reeds in 2013 is opgestart en tot maart 2014 heeft doorgelopen. Een marktpartij is gestart met het project maar niet afgerond. De gemeente heeft de zaken overgenomen en zal deze afhandelen.

Project aanpak geuroverlast

Betreft de overlast veroorzaakt door een specifiek bedrijf. In 2014 is veel capaciteit ingezet om enerzijds juridisch aanvullende maatregelen af te dwingen en anderzijds een traject te starten om in onderling overleg met de ondernemer te komen aanvullende maatregelen. Beide trajecten lopen in 2015 nog door.

Recreatiepark De Rooye Asch

De exploitant van het park heeft veel illegale situaties beëindigd waar het zelf eigenaar van is. Voor de percelen waarover de exploitant geen zeggenschap heeft, heeft deze een handhavingsverzoek ingediend. De gemeente dient nu acties te gaan ondernemen. Deze acties richten zich op illegale bouwwerken en permanente bewoning van de recreatiewoningen. In 2014 is het aanbestedingstraject doorlopen en zijn de opdrachten aan marktpartijen gegund.

Recreatiepark De Kanthoeve

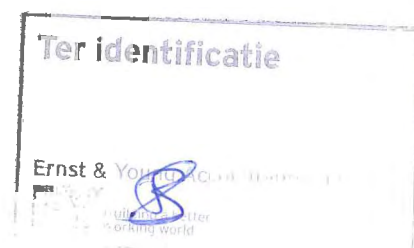
Evenals in 2013 is ook in 2014 is met grote regelmaat preventief toezicht gehouden om te voorkomen dat er nieuwe illegale situaties gaan ontstaan.

§ 9 Grootschalige projecten, stand van zaken lopende projecten en kredieten

In deze paragraaf wordt normaal gesproken een overzicht gegeven van lopende programma's voor de woningbouw en projecten, die zijn aangemerkt in de zin van projectmatig werken. Belangrijk zijn daarbij de looptijd en activiteiten in 2013.

In het verleden kon via de staat van overlopende kapitaalkredieten de voortgang ook worden gevolgd. Ook werden daar de afwijking van de ramingen toegelicht.

Vanaf 2012 presenteren wij navolgende opzet voor de voortgang van lopende kredieten en projecten.

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
Renovatie technische installatie gemeentehuis							
	7.000.034 BV/Gegevensb		2014		€ 0	€ 0	€ 0
Het krediet gaat over naar 2015.							
Warmte- en koudeopslag installatie gemeentehuis							
	7.000.035 BV/Gegevensb		2014		€ 0	€ 0	€ 0
Het krediet gaat over naar 2015.							
Software 2012							
	7000510 KCI/Teamm	prim. div U/I	2012		€ 306.623	€ 213.519	€ 177.019
Krediet gaat over naar 2015.							
Automatisering en informatisering hardware 2012							
	7.000.511 KCI/Teamm	prim. U/I	2012		€ 171.451	€ 116.068	€ 80.879
Krediet gaat over naar 2015.							
Automatisering en informatisering incidenteel 2012							
	7.000.512 KCI/Teamm	911 U	2012		€ 294.500	€ 16.063	€ 15.744
Krediet gaat over naar 2015.							
Automatisering en informatisering 2013							
	7.000.513 KCI/Teamm	5 U	2013		€ 123.750	€ 0	€ 123.750
Krediet gaat over naar 2015.							
Automatisering en informatisering incidenteel 2012							
	7.000.514 KCI/Teamm	5 U	2013		€ 175.750	€ 0	€ 175.750
Krediet gaat over naar 2015.							
Automatisering en informatisering hardware 2013							
	7.000.515 KCI/Teamm					€ 3.152	-€ 3.152
Krediet gaat over naar 2015.							
Randweg Noord-Om							
	7.210.169 SPP/Proj	div U	2008/2012		€ 554.181	€ 530.041	€ 38.026
	7.210.169 SPP/Proj	div I	2011/2012		€ 127.500	€ 127.109	€ 18.548
Het krediet gaat over naar 2015.							

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
Reconstructie De Bloemerde Gemert							
	7.210.185	OB/Beh	div U	2009/2012	€ 161.945	€ 11.704	€ 0
	7.210.185	OB/Beh	div. I	2009	€ 156.000	€ 10.424	€ 6.390
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Aanpassing Julianastraat/toegangsweg parkeergarage Ruijschenbergh							
	7.210.186	OB/Beh	div U	2009/2012	€ 285.625	€ 231.400	€ 8.142
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Reconstructie N604							
	7.210.187	OB/Beh	20e, 21e U	2011/2012	€ 799.690	€ 836.039	€ 4.045
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting omgeving IKC Gemert-Noord							
	7.210.190	OB/Beh	916 U	2013	€ 350.000	€ 4.564	€ 64.634
	7.210.190	OB/Beh	I	2014		-€ 779	€ 280.802
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting Groeskuilenstraat (wegen)							
	7.210.191	OB/Beh	U	2014	€ 0	€ 5.505	-€ 5.505
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting Groeskuilenstraat (verlichting)							
	7.210.192	OB/Beh		2014	€ 0	€ 0	€ 0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting Sprekstraat Mortel (wegen)							
	7.210.193	OB/Beh	U	2014	€ 0	€ 1.102	-€ 1.102
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting Sprekstraat Mortel (verlichting)							
	7.210.194	OB/Beh		2014	€ 0	€ 0	€ 0

Dit krediet gaat over naar 2015.									
Aanleg parkeergarage Ruijschenbergh									
	7.214.119	OB/Beh	div U	2009/2011	€ 5.567.013	€ 5.548.001	€ 0	€ 19.012	
	7.214.119	OB/Beh	div I	2009/2011	€ 3.165.609	€ 3.041.611	€ 0	€ 123.998	
Dit krediet is afgerond in 2014.									
Voortgangrapportage									
Lopende kredieten/projecten									
krediet		afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant	
Beleefbaar maken riviertje De Rips Gemert									
	7.240.130	OB/Beh	div U	2009/2012	€ 534.723	€ 522.362	€ 225	€ 12.136	
	7.240.130	OB/Beh	div I	2009/2012	€ 0	€ 73.605	€ 15.436	-€ 89.040	
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Nieuwbouw MFA De Mortel									
	7.423.134	SPP/Proj	16 U	2012	€ 5.524.000	€ 4.168.666	€ 900.692	€ 454.642	
	7.423.134	SPP/Proj	div I	2012	€ 310.000	€ 0	€ 288.424	€ 21.576	
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Inrichting nieuwbouw MFA De Mortel									
	7.423.135	SPP/Proj					€ 272.050	-€ 272.050	
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Nieuwbouw IKC Gemert-Noord									
	7.423.136	SPP/Progr	4 U	2013	€ 3.867.500	€ 1.860.098	€ 2.023.937	-€ 16.535	
	7.423.136	SPP/Progr	I	2014	€ 7.500	€ 0	€ 7.500	€ 0	
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Nieuwbouw MFA Handel									
	7.423.139	SPP/Progr	19 U	2012	€ 4.962.517	€ 2.481.108	€ 1.613.029	€ 868.380	
	7.423.139	SPP/Progr	19 I	2012	€ 832.500	€ 565.566	€ 150.000	€ 116.934	
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Kultuurhuis (verhuizing bibliotheek)									
	7.511.111	SPP/Proj	21 U	2012	€ 13.450	€ 18.644	€ 0	-€ 5.194	
Dit krediet is afgerond in 2014.									
Vervangen vloer sporthal Molenbroek Gemert									

	7.530.411	OB/Teamm		2014	€0	€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Renovatie dakconstructie sporthal Molenbroek Gemert							
	7.530.412	OB/Teamm		2014	€0	€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
Vervangen vloer sporthal de Beek Bakel							
	7.530.421	OB/Teamm	2014	€0	€0	€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Vervanging dakafwerking Sporthal de Beek Bakel							
	7.530.422	OB/Teamm	2014	€0	€0	€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Vervanging toplagen tennisbanen TV de Rips							
	7.531.129	OB/Teamm	2013	€0	€33.370		-€ 33.370
Dit krediet is afgerond in 2014.							
vervanging toplagen tennisbanen TV Millus							
	7.531.130	OB/Teamm	2014	€0	€45.738	€ 599	-€ 46.337
Dit krediet is afgerond in 2014.							
Vervanging top laag semi-waterveld veld 2 HCG							
	7.531.131	OB/Teamm		€0		€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Vervanging toplagen 2 tennisvelden TV Elsendorp							
	7.531.132	OB/Teamm		€0		€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Vervanging top laag atletiekbaan GAC							
	7.531.133	OB/Teamm		€0		€0	€0
Dit krediet gaat over naar 2015.							

Grotere vervanging toplagen 4 tennisvelden TV de Sprenk					
	7.531.134	OB/Teammm		€ 0	€ 0
Dit krediet gaat over naar 2015.					
geldlening Beh Stg Golfbaan Stippelberg betalingsregeling verstrekking geldlening					
	7.531.421	BV/Fin&Contr	10U	2014	€ 2.000.000
Dit krediet gaat over naar 2015.					
				2014	€ 2.179.965
Dit krediet gaat over naar 2015.					
					-€ 179.965

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
vervanging auto bomenploeg 2014							
	7.560.114	OB/Teamma	3U	2014	€ 35.000	€ 0	€ 35.000
Dit krediet gaat over naar 2015.							
vervanging 3 auto's wijkteams 2014							
	7.560.115	OB/Teammm	3U	2014	€ 105.000	€ 0	€ 105.000
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Aanleg extra hondenuitlaatvoorzieningen							
	7.560.132	OB/OH	6 en 909 U	2011	€ 39.200	€ 2.008	€ 8.773
Dit restant van het krediet gaat over naar 2015. Er moeten nog zaken uitgevoerd worden. Onder andere in Bakel.							
Integraal gebiedsplan Bakel-Milheeze							
	7.560.300	SPP/Proj	div U	2005/2012	€ 2.904.168	€ 28.077	€ 167.635
	7.560.300	SPP/Proj	div I	2005/2012	€ 1.986.749	€ 28.077	-€ 527.573
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Integraal gebiedsplan Beekherstel Esperloot							
	7.560.301	SPP/Proj	901 U	2013	€ 200.000	€ 31.101	€ 122.303
	7.560.301	SPP/Proj	I	2013	€ 0	€ 31.101	-€ 46.170
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Integraal gebiedsplan; Wijktherstel Geneneindse Heide Bakel							

7.560.302	SPP/Proj	901 U	2013	€ 250.000	€ 114.296	€ 147.604	-€ 11.900
7.560.302	SPP/Proj	I	2013	€ 0	€ 114.296	€ 147.604	-€ 261.900
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Integraal gebiedsplan; EVZ Esperloop BO2							
7.560.303	SPP/Proj	901 U	2013	€ 250.000	€ 248.237	€ 196.597	-€ 194.834
7.560.303	SPP/Proj	div I	2013	€ 1	€ 0	€ 196.597	-€ 196.596
Dit krediet gaat over naar 2015.							

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
EVZ peelse Loop							
7.560.350	SPP/Proj	13 U en 916 U	2013/2014	€ 252.000	€ 2.848	€ 27.654	€ 221.499
7.560.350	SPP/Proj	13 I	2013	€ 214.000	€ 0	€ 0	€ 214.000
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Breuken Beleven							
7.560.351	SPP/Proj	916 U	2014	€ 65.000	€ 0	€ 15.523	€ 49.477
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Verbouwing Eendracht tbv huisvesting bibliotheek							
7.630.113	SD/Team	14 U	2014	€ 105.000		€ 0	€ 105.000
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Randvoorzieningen riolering De Pandelaar							
7.722.100	OB/Beh	div U	1997/2012	€ 636.457	€ 372.694	€ 0	€ 263.763
Dit krediet is afgerond in 2014.							
Relining riolering St. Janstraat/Elsendorpseweg							
7.722.138	OB/Beh	div U	2009/2012	€ 122.047	€ 28.276	€ 0	€ 93.771
7.722.138	OB/Beh	911 I	2009/2012	€ 28.276	€ 28.276	€ 0	€ 0

Dit krediet gaat over naar 2015.									
Relining riolering Ruijschenberghstraat									
7.722.139	OB/Beh	911 U	2010	€ 55.000	€ 0	€ 0	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
7.722.139	OB/Beh	911 I	2010	€ 55.000	€ 0	€ 0	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
Dit krediet gaat over naar 2015.									
Gemert Centrum herinrichting (riolering)									
7.722.144	OB/Beh	21 U	2012/2013	€ 869.000	€ 487.807	€ 248.394	€ 132.799	€ 49.407	-€ 55.462
7.722.144	OB/Beh	I		€ 0	€ 6.055	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Knelpunt riolering Kruiseind, W. de Haasstraat en Vondellaan									
7.722.145	OB/Beh	913 U	2012	€ 380.000	€ 145.011	€ 176.626	€ 58.363	€ 0	€ 0
Dit krediet is afgerond in 2014.									
Rioolverbetering Molenakerstraat									
7.722.146	OB/Beh	U	2013	€ 0	€ 33.816	€ 181.268	-€ 147.452	€ 0	€ 0
7.722.146	OB/Beh	I	2013	€ 0	-€ 33.816	€ 0	-€ 33.816	€ 0	-€ 33.816
Dit krediet is afgerond in 2014.									

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
Aanleg riool infiltratie Gelind							
7.722.147	OB/Beh	U	2013	€ 0	€ 25.380	€ 5.700	€ 19.680
7.722.147	OB/Beh	I	2013	€ 0	-€ 25.380	€ 0	-€ 25.380
Dit krediet is afgerond in 2014.							
Herinrichting Groeskuilenstraat (riolering)							
7.722.148	OB/Beh		2014	€ 0	€ 0	€ 119.749	-€ 119.749
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Herinrichting Sprekstraat Mortel (riolering)							
7.722.149	OB/Beh		2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Vervanging auto milieuwachter 2014							
7.723.311	OB/Teammm	3 U	2014	€ 28.000	€ 0	€ 0	€ 28.000
Dit krediet gaat over naar 2015.							

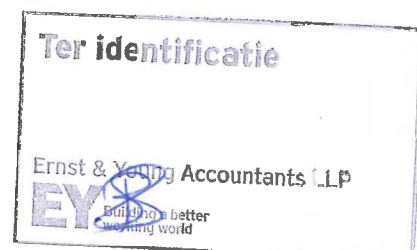
Structuurvisie /IDOP Handel + uitvoering						
7.810.122	SD/Teamm	907 U +912 U	2012/2013	€ 43.043	€ 19.254	€ 23.789
7.810.122	SD/Teamm	907 U +912 U	2012/2013	€ 43.043	€ 25.088	€ 17.955
Dit krediet gaat over naar 2015.						
Pand beschutsveld 28						
7.820.271	SPP/VG	I	2012	€ 0	€ 230.000	-€ 230.000
Dit pand is verkocht. Hiermee is dit krediet afgerond in 2014.						
Verkoop bossen						
7.820.279	SPP/VG	15 I	2014	€ 20.440	€ 0	€ 20.440
Dit krediet gaat over naar 2015.						
Landbouwgronden						
7.820.280	SPP/VG			€ 0	€ 47.818	-€ 47.818
Dit krediet gaat over naar 2015.						
Overige gronden met bijzondere bestemming; aankoop						
7.820.286	SPP/VG	15 U	2013	€ 1.002.176	€ 1.002.176	€ 412.259
7.820.286	SPP/VG	15 I	2013	€ 443.660	€ 443.660	€ 0
Dit krediet gaat over naar 2015.						

Lopende kredieten/projecten

Voortgangrapportage

krediet	afdeling	Begr. wijz. U = uitg.	Jaar	krediet	Uitgaven t/m 2013 Inkomsten t/m 2013	Uitgaven 2014 Inkomsten 2014	Restant
Pand Berglarenstraat 30 Gemert							
7.820.294	SPP/VG	I	2014	€ 0	€ 0	€ 300.000	-€ 300.000
Dit pand is verkocht. Hiermee is dit krediet afgerond in 2014.							
Pand Kruisveld 39							
7.820.302	SPP/VG	I	2014	€ 0	€ 0	€ 120.000	-€ 120.000
Dit pand is verkocht. Hiermee is dit krediet afgerond in 2014.							
Vitalisering: Veltuinen							

7.821.161	SPP/Progr	18 U	2010	€ 65.225	€ 59.020	€ 0	€ 6.205
Dit krediet gaat over naar 2015. De laatste uitgaven zijn in 2015.							
Starterslening via Svn							
7.822.512	SPP/VG	6 U	2013	€ 800.000	€ 94.032	€ 0	€ 705.968
7.822.512	SPP/VG	151	2013	€ 581.071	€ 502.165	€ 160.660	-€ 81.754
Dit krediet gaat over naar 2015.							
Woonwagens: 7 chalets							
7.822.623	SD/RB	14 U	2009	€ 422.200	€ 394.830	€ 0	€ 27.370
7.822.623	SD/RB			€ 0	€ 40.288	€ 0	-€ 40.288
Krediet gaat over naar 2015.							

Overzicht van baten en lasten

Programma	Raming begroting		
	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	1.112.528	7.471.192	-6.358.664
Mens	13.605.384	31.378.429	-17.773.045
Ruimte	5.712.647	14.800.551	-9.087.904
Economie	10.179.088	9.219.042	960.046
totaal programma's	30.609.647	62.869.214	-32.259.567
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen			
OZB	7.600.494		7.600.494
Algemene uitkeringen	25.024.214		25.024.214
Dividend	57.820		57.820
Renteopbrengst van eigen vermogen	1.105.786		0
Saldo Financieringsfunctie	1.105.786		1.105.786
totaal algemene dekkingsmiddelen	33.788.314	0	33.788.314
Onvoorzien			
Gerealiseerd resultaat voor bestemming			1.528.747
Toevoeging/onttrekking aan reserves:			
Algemeen	354.867	410.601	-55.734
Mens	1.975.988	669.643	1.306.345
Ruimte	896.374	464.214	432.160
Economie	1.300.206	4.282.112	-2.981.906
totaal mutaties reserves	4.527.435	5.826.570	-1.299.135
Gerealiseerd resultaat			229.612

	Realisatie begrotingsjaar	
Baten	Lasten	Saldo
1.234.376	7.485.758	-6.251.382
14.294.662	31.832.189	-17.537.527
5.913.911	14.299.813	-8.385.902
7.375.461	6.537.162	838.299
28.818.410	60.154.922	-31.336.512
7.816.515		7.816.515
25.601.728		25.601.728
57.752		57.752
1.032.035		0
1.032.035		1.032.035
34.508.029	0	34.508.029
		3.171.517
164.405	417.638	-253.233
1.493.455	658.116	835.339
995.125	1.162.889	-167.764
2.182.432	4.506.308	-2.323.876
4.835.417	6.744.951	-1.909.534
		1.261.983

Overzicht van baten en lasten

Programma	Raming begroting		
	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	1.112.528	7.471.192	-6.358.664
Mens	13.605.384	31.378.429	-17.773.045
Ruimte	5.712.647	14.800.551	-9.087.904
Economie	10.179.088	9.219.042	960.046
totaal programma's	30.609.647	62.869.214	-32.259.567
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen			
OZB	7.600.494		7.600.494
Algemene uitkeringen	25.024.214		25.024.214
Dividend	57.820		57.820
Saldo Financieringsfunctie	1.105.786		1.105.786
totaal algemene dekkingsmiddelen	33.788.314		33.788.314
Onvoorzien			
Gerealiseerd resultaat voor bestemming			1.528.747
Toevoeging/onttrekking aan reserves:			
Algemeen	354.867	410.601	-55.734
Mens	1.975.988	669.643	1.306.345
Ruimte	896.374	464.214	432.160
Economie	1.300.206	4.282.112	-2.981.906
totaal mutaties reserves	4.527.435	5.826.570	-1.299.135
Gerealiseerd na bestemming			229.612

	Realisatie begrotingsjaar	
Baten	Lasten	Saldo
1.234.376	7.485.758	-6.251.382
14.294.662	31.832.189	-17.537.527
5.913.911	14.299.813	-8.385.902
7.375.461	6.537.162	838.299
28.818.410	60.154.922	-31.336.512
7.816.515		7.816.515
25.601.728		25.601.728
57.752		57.752
1.032.035		0
1.032.035		1.032.035
34.508.029	0	34.508.029
		3.171.517
164.405	417.638	-253.233
1.493.455	658.116	835.339
995.125	1.162.889	-167.764
2.182.432	4.506.308	-2.323.876
4.835.417	6.744.951	-1.909.534
		1.261.983

Ter identificatie

Toelichting op overzicht van baten en lasten

Programma 1: Algemeen

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar	saldo
Baten	1.112.528	1.234.376	
Lasten	7.471.192	7.485.758	
Resultaat voor bestemming	-6.358.664	-6.251.382	
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-55.734	-253.233	
Resultaat na bestemming	-6.414.398	-6.504.615	-90.217

Deelprogramma 1.1. Bestuur en bestuursondersteuning

	raming	realisatie	saldo
Gemeenteraad	806.942	770.538	36.404
College van burgemeester en wethouders	1.493.024	1.486.012	7.012
Intergemeentelijke samenwerking	181.626	321.535	-139.909
Representatie en voorlichting	510.139	503.551	6.588
Ondernemingsraad	116.056	110.722	5.334
Verkiezingen	86.925	69.589	17.336
	3.194.712	3.261.947	-67.235

Deelprogramma 1.2. Dienstverlening

	raming	realisatie	saldo
Visie op dienstverlening	280.641	270.483	10.158
Burgerlijke stand	102.918	92.260	10.658
Bevolkingsadministratie	333.035	310.269	22.766
Begraafplaatsen en lijkschouw	32.980	16.195	16.785
Beheer en exploitatie gemeentearchief	446.075	445.889	186
	1.195.649	1.135.096	60.553

Deelprogramma 1.3. Veiligheid en integrale handhaving

	raming	realisatie	saldo
Juridische zaken	568.201	492.158	76.043
Openbare orde en veiligheid	325.178	306.303	18.875
Brandweer	1.054.907	1.055.879	-972
	1.948.286	1.854.339	93.947

Zerobudgeting programma Algemeen

	raming	realisatie	saldo
Zerobudgeting progr. Algemeen	20.017	0	20.017

Mutaties reserves programma Algemeen

	raming	realisatie	saldo
Mutaties reserves programma Algemeen	55.734	253.233	-197.499

Programma 2: Mensen

	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar	saldo
Baten	13.605.384	14.294.662	
Lasten	31.378.429	31.832.189	
Resultaat voor bestemming	-17.773.045	-17.537.527	
Toevoeging/onttrekking aan reserves	1.306.345	835.339	
Resultaat na bestemming	-16.466.700	-16.702.188	-235.488

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants
 Making a better working world

Deelprogramma 2.1. Werk en Inkomen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Inkomensdeel WWB	4.952.327	5.264.978	-312.651
Inkomensdeel WIJ	8.579	8.579	0
BBZ	68.535	52.588	15.947
Wet I.O.A.Z.	77.057	79.058	-2.001
Wet I.O.A.W.	292.635	346.787	-54.152
B.B.Z. gevestigd decl.	63.502	32.629	30.873
Algemeen beheer SZW	-3.893.643	-3.710.118	-183.525
Algemeen beheer Minima	15.393	15.393	0
Bijzondere Bijstand	459.171	569.155	-109.984
Minimaregelingen	710.757	596.523	114.234
Sociale werkvoorz. (Atlant)	21.486	-259.421	280.907
Inburgering (WI)	0	130.086	-130.086
Werkdeel WWB (Atlant)	37.940	74.367	-36.427
Educatie (Web)	8.550	9.851	-1.301
Kinderopvang	27.576	6.971	20.605
	<u>2.849.865</u>	<u>3.217.427</u>	<u>-367.562</u>

Deelprogramma 2.2. WMO en gezondheid

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
WMO Algemeen	371.735	319.727	52.008
WMO prestatieveld 1 Leefbaarheid	290.850	290.483	367
WMO prestatieveld 2 Jeugd	916.221	903.566	12.655
WMO prestatieveld 4 Vrijwilligers	151.509	151.034	475
WMO prestatieveld 5 Coll. Voorzieningen	524.867	522.453	2.414
WMO prestatieveld 6 Indiv. Voorzieningen	3.340.430	3.138.018	202.412
WMO prestatieveld 7 Maatsch. Opvang	78.595	76.635	1.960
WMO prestatieveld 8 GGZ	20.255	16.114	4.141
WMO prestatieveld 9 Verslavingsbeleid	478.180	442.156	36.024
Ambulancevervoer	13.783	13.783	0
Lokaal gezondheidsbeleid	23.735	20.135	3.600
	<u>6.210.160</u>	<u>5.894.103</u>	<u>316.057</u>

Deelprogramma 2.3. Huisvesting en leefbaarheid

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Taakstelling en huisvesting	21.474	33.680	-12.206
Volkshuisvesting algemeen	14.947	14.521	426
Woonwagens Sinti	270.352	288.154	-17.802
Uitvoering woningbouwprogramma	78.422	78.422	0
Starterslening	102.415	68.088	34.327
Huisvesting onderwijs	3.925.540	3.735.528	190.012
Sportaccommodaties	1.296.633	1.286.601	10.032
Vastgoed kunst en cultuur	564.881	466.627	98.254
Subsidies vrijwilligers	341.195	345.461	-4.266
LEV-groep	13.118	-10.926	24.044
	<u>6.628.977</u>	<u>6.306.156</u>	<u>322.821</u>

Deelprogramma 2.4. Onderwijs, sport en cultuur

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Kunst	109.370	106.715	2.655
Muziek, dans en theater onderwijs	425.248	444.786	-19.538
Subsidie locale media	20.590	20.575	16
Openbare bibliotheekvoorziening	352.835	423.956	-71.121
Lokaal onderwijsbeleid	78.024	64.790	13.234
Randvoorzieningen onderwijs	13.387	12.052	1.335
Leerlingenvervoer	701.962	709.897	-7.935
Leerplicht	72.202	71.369	833
Subsidie sportverenigingen	254.992	265.703	-10.711
	<u>2.028.610</u>	<u>2.119.842</u>	<u>-91.232</u>

Zerobudgeting programma Mensen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Zerobudgeting progr. Mensen	55.433	55.433	0

Mutaties reserves programma Mensen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Mutaties reserves programma Mensen	-1.306.345	-835.339	-471.006

Programma 3: Ruimte

	<u>Raming</u> <u>begrotingsjaar</u>	<u>Realisatie</u> <u>begrotingsjaar</u>	<u>saldo</u>
Baten	5.712.647	5.913.911	
Lasten	14.800.551	14.299.813	
Resultaat voor bestemming	-9.087.904	-8.385.902	
Toevoeging/onttrekking aan reserves	432.160	-167.764	
Resultaat na bestemming	-8.655.744	-8.553.666	102.078

Deelprogramma 3.1. Milieu

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Milieu	839.871	1.034.896	-195.025
Geografische informatie	138.379	132.181	6.198
Plattelandsontwikkeling	176.508	138.131	38.377
Bestemmingsplannen	886.555	841.773	44.782
Water en natuur	395.424	395.286	138
Omgevingsvergunning	-334.041	-210.479	-123.562
Handhaving	313.360	251.840	61.520
Bouwen overig	244.918	241.763	3.155
Monumenten	260.793	255.615	5.178
Archeologie	19.453	17.710	1.743
	2.941.220	3.098.717	-157.497

Deelprogramma 3.2. Milieu

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Verkeer en vervoer	526.704	529.506	-2.802
Onderhoud wegen, straten en pleinen	2.928.043	2.630.373	297.670
Openbare verlichting	424.268	563.205	-138.937
Onderhoud overige voorzieningen openbare ruimte	342.424	344.291	-1.867
Werken derden	-2.352	-15.163	12.811
Afval	395.027	-294.122	689.149
Riolering	-40.208	-208	-40.000
Onderhoud groen	1.513.103	1.529.304	-16.201
	6.087.009	5.287.184	799.825

Zerobudgeting programma Ruimte

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Zerobudgeting progr. Ruimte	59.675	0	59.675

Mutaties reserves programma Mensen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Mutaties reserves programma Ruimte	-432.160	167.764	-599.924

Programma 4: Economie

	<u>Raming</u> <u>begrotingsjaar</u>	<u>Realisatie</u> <u>begrotingsjaar</u>	<u>saldo</u>
Baten	43.967.402	41.883.490	
Lasten	9.219.042	6.537.162	
Resultaat voor bestemming	34.748.360	35.346.328	
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-2.981.906	-2.323.876	
Resultaat na bestemming	31.766.454	33.022.452	1.255.998

Ter identificatie

Deelprogramma 4.1. Economie en vestigingsklimaat

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Economie	482.466	413.686	68.780
Toeristische en recreatieve festiviteiten	284.704	297.924	-13.220
	<u>767.170</u>	<u>711.609</u>	<u>55.561</u>

Deelprogramma 4.2. Financiering en dekkingsmiddelen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Lokale heffingen	-7.762.503	-7.624.859	-137.644
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	-25.017.557	-25.556.989	539.432
Financiering en beleggingen	-1.152.721	-1.078.901	-73.820
Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.981.966	-4.035.435	2.053.469
Bestuurlijke Informatievoorziening	772.802	756.894	15.908
	<u>-35.141.945</u>	<u>-37.539.291</u>	<u>2.397.346</u>

Deelprogramma 4.3. Grondexploitatie en vastgoed

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Bouwgrondexploitatie	88.898	1.437.596	-1.348.698
Beheer gemeentelijke gronden en woningen	-455.755	43.758	-499.513
	<u>-366.857</u>	<u>1.481.353</u>	<u>-1.848.210</u>

Zerobudgeting programma Economie

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Zerobudgeting progr. Economie	-6.728	0	-6.728

Mutaties reserves programma Mensen

	<u>raming</u>	<u>realisatie</u>	<u>saldo</u>
Mutaties reserves programma Economie	2.981.906	2.323.876	658.030

Overzicht aanwending post Onvoorzien/incidentele baten en lasten

Volgens BBV-artikel 28, lid b moet in de toelichting op de baten en lasten een overzicht van de aanwending van de het begrotingsbedrag voor onvoorzien worden opgenomen.

Primitieve begroting

begroot onvoor:
70.000

Deze begrotingspost voor onvoorzien is in 2014 niet aangewend.

Volgens BBV-artikel 28, lid c moet in de toelichting op de programmarekening een overzicht van de incidentele baten en lasten worden opgenomen.

<u>Incidentele baten</u>	Realisatie begrotingsjaar
Vrijval voorziening deb. golfbaan n.a.v. van raadsbesluit 2 oktober 2014	600.000
Vrijval voorziening juridische procedures	111.000
Vrijval voorziening groot onderhoud school gebouwen	171.000
Vrijval voorziening combinatiefuncties	51.000
Vrijval voorziening WW verplichtingen	183.000
Vrijval voorziening groot onderhoud speeltoestellen	219.000
Vrijval voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	496.000
Winstuitkering Atlant	306.000
	<u>2.137.000</u>

<u>Incidentele lasten</u>	Realisatie begrotingsjaar
Verhoging voorziening dubieuze debiteuren, onder andere ten behoeve van huurvorderingen	197.500
	<u>197.500</u>

Voor een inhoudelijke toelichting op de belangrijkste incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de inleiding op de programmarekening.

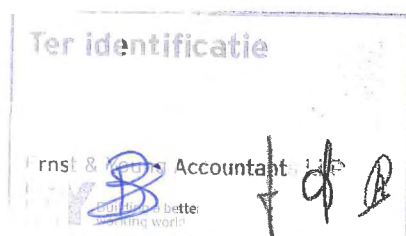
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x €1.000

	2014	2015	2016	2017	2018
Stortingen					
Afwaardering gronden	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Vernieuwing automatisering	225	225	225	225	225
Huisvesting onderwijs	620	1.015	1.015	1.015	1.015
Parkeerterreinen-/plaatsen	4	4	4	4	4
Rollend materieel en gereedsch. onderh.	48	48	48	48	48
Openbare verlichting	34	34	183	186	189
Egalisatiereserve bossen	1	7	7	7	7
Monumenten (ozb)	103	103	103	103	103
Afvalstoffen	19	27	35	36	37
Ondernemersreserve centrum	45	45	45	45	45
	2.199	2.608	2.765	2.769	2.773
Onttrekkingen					
Vernieuwing automatisering	278	288	298	230	208
Huisvesting onderwijs	652	1.218	1.167	1.155	1.145
Openbare verlichting	204	88	50	34	34
Monumenten (ozb)	66	75	75	75	75
Afvalstoffen	410	200	200	-	-
Ondernemersreserve centrum	44	45	45	45	45
Reserves kapitaallasten	215	215	215	215	215
	1.869	2.129	2.050	1.754	1.722
Totaal structurele reserve mutaties	330	479	715	1.015	1.051

Volgens BBV-artikel 28, lid d moet in de toelichting op de baten en lasten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden opgenomen

Balans per 31 december 2014

Balans per 31 december		2014	2013
Activa (x € 1.000)			
<u>Vaste activa</u>			
<u>Immateriële vaste activa</u>		1.250	1.250
- overige immateriële activa	1.250		1.250
<u>Materiële vaste activa</u>		84.590	83.345
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.853		7.317
- Overige investeringen met een economisch nut	65.418		66.405
- Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	10.498		9.482
- In erfpacht uitgegeven	821		141
<u>Financiële vaste activa</u>		52.412	52.473
- deelnemingen	106		106
- deposito BNG	754		878
- verstrekte leningen aan Woningbouwcorporaties	14.052		14.709
- Overige langlopende leningen	37.500		36.780
Totaal vaste activa		138.252	137.068
<u>Vlottende activa</u>			
<u>Voorraden</u>		32.050	35.914
- Gronden en hulpstoffen:			
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden, grond- en hulpstoffen	3.128		5.283
- Gronden bijzondere bestemming	2.022		2.006
- Onderhanden werk inzake grondexploitatie	26.890		28.615
- Gereed product en handelsgoederen	10		10
<u>Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar</u>		6.487	6.006
- Vorderingen op openbare lichamen	95		185
- Overige vorderingen	5.159		5.152
- Rekening couranten derden	1.001		669
- Uitzetting in 's Rijks schatkist	233		
<u>Liquide middelen</u>		4	17
- Kassaldi	4		17
<u>Overlopende activa</u>		3.673	3.490
- Nog te ontvangen posten □	3.672		3.471
- Vooruitbetaalde bedragen	1		19
Totaal vlottende activa		42.215	45.427
Totaal generaal		180.466	182.495

Ter identificatie

Balans per 31 december	2014	2013
Passiva (x € 1.000)		
<u>Vaste passiva</u>		
<u>Eigen vermogen</u>	424	-1.432
Reserves		
- Algemene reserve	-9.045	-11.675
- Bestemmingsreserves	8.208	9.943
- Nog te bestemmen resultaat	1.262	300
 <u>Voorzieningen</u>	15.121	14.252
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.990	7.823
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	6.131	6.429
 <u>Vaste schulden met een rente typische looptijd van een jaar of langer</u>	146.499	155.678
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	146.460	153.013
- overige geldleningen	19	2.619
- Waarborgsommen	20	46
Totaal vaste passiva	162.045	168.498
<u>Vlottende passiva</u>		
<u>Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>	10.330	4.964
- Overige schulden	2.330	4.964
- Kasgeldleningen	8.000	
 <u>Liquide middelen</u>	4.376	3.987
- Banksaldi	4.376	3.987
 <u>Overlopende passiva</u>	3.716	5.046
- Nog te betalen posten	3.291	4.617
- Vooruit ontvangen bedragen	422	429
- Kruisposten	3	
Totaal vlottende passiva	18.422	13.997
Totaal generaal	180.466	182.495
Waarborgsommen en garanties (x 1.000)	34.154	32.064

Grondslagen voor waardering

Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn activa gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Alleen bij de voorraad in exploitatie genomen gronden (bouwgrond) met een boekwaarde aan het begin van het jaar, is er sprake van activering van rente. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd als de boekwaarde boven de marktwaarde komt, dus als er sprake is van een duurzaam lagere marktwaarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft.

De afschrijvingstermijn op kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio is maximaal 5 jaar. Ook de afschrijvingstermijn van kosten onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste 5 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief) en/of beschikkingen over reserves (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft). Tot en met jaar 2003 zijn eventuele beschikkingen over de reserves op alle geactiveerde investeringen in mindering gebracht. Daarna zijn specifieke reserves gevormd om de kapitaallasten af te dekken. Deze worden specifiek geduïd in de staat van reserves en voorzieningen.

De in erfpacht uitgegeven gronden van vóór 1999 zijn gewaardeerd tegen een vaste prijs van € 1,13 per m².

Gronden in erfpacht uitgegeven na 1-01-1999 zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs.

De voorraden gronden welke in eigendom van de gemeente waren vóór 01-01-1999 zijn gewaardeerd tegen vaste prijzen, te weten:

- Landbouwgronden	€	2,27 per m ²
- Tuinen achter woningen	€	11,34 per m ²
- Volkstuinen	€	4,54 per m ²
- Toekomstige uitbreiding	€	11,34 per m ²
- Bosgronden	€	0,11 per m ²
- Bouwgrond	€	68,07 per m ²

De geactiveerde investeringen in activa met een maatschappelijk nut zijn geactiveerd op basis van het gestelde in de verordening ex art. 212 dan wel op basis van afzonderlijke raadsbesluiten.

De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex art. 212. Indien hierop extra wordt afgeschreven (afgewaardeerd) is daarvoor een afzonderlijk besluit genomen en wordt dit toegelicht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen, leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele aflossingen.

Deelnemingen worden in afwijking hiervan gewaardeerd tegen marktwaarde indien deze waarde lager is dan de verkrijgingprijs. Een waardeverandering wordt direct verwerkt in de verlies- en winstrekening.

De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met afschrijvingen.

Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs dan wel lagere marktwaarde.

Bouwgrond

De lasten en baten verband houdende met **grondexploitaties** worden in de exploitatie verantwoord en via een tegenboeking als onderhanden werk naar de balans gemuteerd.

Voor het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden (**NIEGG**) moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd. Deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. Het activeren van vervaardigingskosten op NIEGG is aanvaardbaar, maar dient beperkt te blijven tot het niveau van de huidige marktwaarde van de grond. De boekwaarde kan nooit hoger zijn dan de verwachte marktwaarde in de toekomstige bestemming. Als de waardering het niveau van de marktwaarde al heeft bereikt en de marktwaarde daalt, dan wordt een verlies getroffen c.a. afgewaardeerd. Dat gaat ook op als de door de raad voorgenomen bestemming in het geheel niet of slechts voor een deel wordt gerealiseerd en daardoor een lagere marktwaarde ontstaat.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen voor oninbaarheid (dubieuze debiteuren) worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

De bespaarde rente over de algemene reserve wordt structureel aangewend in de exploitatie. De vrije besteedbaarheid van de algemene reserve wordt hierdoor beperkt. Het verschil tussen de toe te voegen rente en de bespaarde rente is beschikbaar voor eenmalige uitgaven.

Voorzieningen

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten.
 - Op de balansdatum bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
 - Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
4. Aan voorzieningen wordt geen rente toegevoegd.

Alle in het verleden gevormde voorzieningen voor niet bestede gelden van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel zijn met ingang van 2008, als gevolg van een wijziging van de BBV, verantwoord onder overlopende passiva.

De raad heeft in zijn vergadering van 10 januari 2013 de nota reserves en voorzieningen 2012 vastgesteld. Daarin zijn de normen en kaders voor reserves en voorzieningen opnieuw in kaart gebracht. De vorige nota dateert van 2010.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling zijn gebaseerd op het toerekeningbeginsels. Dit wil zeggen dat de baten en lasten in de jaarrekening worden opgenomen onafhankelijk of zij tot ontvangsten of uitgaven in het boekjaar hebben geleid. De baten en lasten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kostenverdeelstaat

De toerekening van baten en lasten vanaf de kostenplaatsen aan de exploitatie en aan investeringen en projecten geschiedt via doorberekening van de kapitaallasten, urenverantwoording en diverse verdeelsleutels. De methodiek van doorbelasten in de jaarrekening 2014 volgt die van de begroting 2014. Via registratie van direct productieve uren worden specifieke producten en projecten belast.

Winstneming bouwgrondexploitatie

Tot en met de jaarrekening 2004 was het gebruikelijk de winst op een complex boekhoudkundig pas te nemen nadat de laatste kosten voor het complex waren gemaakt. Dit was een erg voorzichtige methode van winstneming. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven veel ruimere mogelijkheden in het nemen van winst. Voorwaarde hiervoor is dat deze vervroegde winstneming op consistente wijze plaats vindt.

Met ingang van 2005 wordt naar rato winst genomen wanneer 90 % van de opbrengst uit de grondverkoop in het betreffende plangebied is gerealiseerd. Voorwaarde hiervoor is wel dat alle kosten van bouwrijp maken zijn gemaakt en er enkel de kosten van het woonrijpmaken resteren. De ervaring leert dat daar geringe risico's op worden gelopen. Om hiervoor toch nog een buffer te hebben wordt niet de volledige winst genomen maar maximaal 80% van de winst op het complex.

Waardering risicovoorziening bouwgrondexploitatie

Tot en met de jaarrekening 2004 werd de risicovoorziening bouwgrondexploitatie gewaardeerd tegen de boekwaarde van de complexen ultimo de looptijd van het complex. Vanaf 2005 is de voorziening gewaardeerd tegen de contante waarde van de negatieve saldi van de complexen op 31 december van elk jaar. In 2014 is daarvoor resp. € 1.612.299 toegevoegd en € 73.691 onttrokken aan de risicovoorziening grondexploitatie. De voorziening komt daarmee op het beoogde niveau van € 12.863.384.

Afschrijvingen

De afschrijvingen vinden plaats voor het eerst in het jaar volgend op het jaar van gereedkomen van het activum. De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur.

Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en het saldo van agio en disagio worden lineair in 5 jaar afgeschreven.
2. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven in:
 - Gebouwen: permanente bebouwing 40 jaar; semi-permanente bebouwing 15 jaar en renovatie-investeringen 20 jaar;
 - Wegen en verkeer: wegen 25 jaar; verkeersmaatregelen / straatmeubilair 10 jaar; verlichting 25 jaar; groenvoorzieningen 25 jaar;
 - Installaties: mechanische / elektrische installaties / CV / verlichting 15 jaar; tractiemiddelen 7 jaar; rioleringen 40 jaar; liften 25 jaar; energiebesparende maatregelen 10 jaar;
 - Inrichting: apparatuur 10 jaar; meubilair / inrichting 10 jaar; telecommunicatie 10 jaar; leerpakketten onderwijs 10 jaar;
 - Automatisering: bekabeling 10 jaar; hardware 4 jaar; software 5 jaar;
 - Gronden en terreinen: wordt niet op afgeschreven;
 - Immateriële vaste activa 5 jaar.
3. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd investeringen betreffende tractie, gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Bij permanente gebouwen wordt voor wat betreft bestaande scholen, de thans gehanteerde afschrijvingstermijn van 60 jaar gehandhaafd tot het moment waarop nieuwe ingrijpende investeringen aan het gebouw worden aangebracht.

4. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting) wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.
5. Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur.

De huidige financiële verordening dateert van 2009. Er hebben zich sindsdien ontwikkelingen voorgedaan, die het noodzakelijk maakten om zowel de financiële verordening, de notitie activering, waardering en afschrijving als het Treasurystatuut aan te passen. Bij raadsbesluit van 19 december 2013 is de nieuwe notitie 'afschrijving, waardering en afschrijving 2014' vastgesteld.

Op 5 februari 2009 heeft de raad de 1^e wijziging van de financiële verordening vastgesteld, waarmee is bepaald dat het uitzetten van overtollige middelen uitsluitend kan gebeuren bij financiële instellingen met minimaal een AA-rating, afgegeven door tenminste twee gezaghebbende rating agency's. Met ingang van 2014 geldt een nieuw treasurystatuut (raadsbesluit van 19 december 2013), waarin rekening is gehouden met de laatste ontwikkelingen, waaronder de invoering van het verplichte schatkistbankieren. Ook zijn de bepalingen van het dominant beleidskader 'Herstelplan eigen vermogen' in het nieuwe statuut verwerkt.

Toelichting op de balans per 31 december 2014

(bedragen X € 1.000,00)

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde 1-1-2014	Boekwaarde 31-12-2014
1.250	1.250

Voor de ruimte voor ruimte kavels in Gemert-Bakel zijn in het verleden bouwtitels in de vorm van certificaten afgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 1-1-2014	Boekwaarde 31-12-2014
- Investerings met economisch nut	66.405	65.417
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.317	7.853
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	9.623	11.319
	83.345	84.589

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 1-1-2014	Investerings	Desinves- terings	Afwaardering	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2014
MVA: Gronden en terreinen EN	12.716		1.699		48	10.969
MVA: Bedrijfsgebouwen EN	44.514	4.538	431	817	1.425	46.378
MVA: Woonruimten EN	5.059		650	16	174	4.219
MVA: Machines-apparaten-install. EN	1.687				423	1.264
MVA: Overige mat.vaste activa EN	2.430	549		13	378	2.588
	66.406	5.087	2.780	846	2.448	65.418

De investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kan als volgt worden weergegeven:

MVA: Grond-, weg- en waterb.kundige werken EN	7.317	732	49	146	7.853
---	-------	-----	----	-----	-------

De investeringen met maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 1-1-2014	Investerings	Desinves- terings	Afwaardering	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2014
MVA: Gronden en terreinen MN	1.165	681			73	1.773
MVA: Bedrijfsgebouwen MN	366				27	339
MVA: Machines-apparaten-install. MN	4				2	2
MVA: Grond-, weg- en waterb.kundige werken MN	6.616	2.240	566		500	7.791
MVA: Overige mat.vaste activa MN	1.473	447	403	28	74	1.414
	9.623	3.367	969	28	675	11.319

Op 2 oktober 2014 heeft de gemeenteraad besloten tot een schattingswijziging bij de activa golfbaan. Op de inrichting en installaties van de baan wordt vanaf 2014 niet meer afgeschreven. Deze activa behouden namelijk hun waarde.

Kenmerk van een golfbaan is dat bij voldoende onderhoud de baan in de loop van de jaren volgroeider wordt. Via de erfpachtovereenkomst is vastgelegd dat de beheerstichting verantwoordelijk is voor instandhouding van deze activa.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het verslagjaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2014	Inves- teringen	Desinves- teringen	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
FVA: Kap.verstr aan deelnemingen	106				106
FVA: Deposito BNG	878			124	754
FVA: Leningen aan woningbouwcorporaties	14.709			657	14.052
FVA: Overige langlopende leningen	36.760	2.585	161	1.685	37.500
	52.453	2.585	161	2.465	52.412

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 1-1-2014	Boekwaarde 31-12-2014
Gronden en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
-Niet in exploitatie genomen gronden	5.835	3.128
Risicovoorziening grondexploitatie	-552	
-Diverse gronden	2.006	2.022
-Overige grond- en hulpstoffen	10	10
-Onderhanden werk inzake grondexploitatie	39.387	39.754
Risicovoorziening grondexploitatie	-10.772	-12.863
	35.914	32.051

Specificatie Niet in exploitatie genomen gronden:

	Geïnvesteed vermogen 31-12-2013	Geïnvesteed vermogen 31-12-2014	prijs per m2
Complex NIEGG			
De Bloemerd/Komweg	2.507.738		n.v.t
Handel: Rooije Asch	403.131		n.v.t
Fitland		1.136	n.v.t
Attendorenstraat		75.010	n.v.t
Soersel	7.773	16.042	n.v.t
Fuik	1.771.169	1.844.265	n.v.t
Uitbreiding De Rips	1.146.118	1.191.963	18
Totalen	5.835.929	3.128.416	

Specificatie Onderhanden werk inzake grondexploitatie:

	Geïnvesteed vermogen 31-12-2014	Geprognostiseerd eindresultaat	
Complex		Positief	Negatief
Gemert Bedrijvenpark Wolfsveld	315.636	366.913	
Gemert Gelind Pelikaan	780.067		549.347
Gemert Wolfsveld II	7.526.359	2.519.270	
Gemert Klooster Nazareth	3.654.299		1.666.829
Gemert Kruiseind	498.748		105.978
Gemert Doonheide Molenbroekse Loop	1.085.085	1.808.122	
Gemert Bloemerd	2.033.846		863.185
Gemert Irenestraat	2.003.840		1.292.302
Gemert Deel	-86.275	144.429	
Gemert Doonheide-Fielepjen	-77.530	222.285	
Gemert Oudestraat-Bisonstraat	-9.841	69.586	
Gemert Molenrand	24.297	422.944	
Bakel Bedrijventerrein	1.264.628	799.232	
Bakel Neerakker	-278.609	3.665.216	
Milheeze Zuidrand	248.833	136.279	
Milheeze Bedrijventerrein	-55.975	579.662	
Milheeze Noord	1.603.615	286.132	
Handel Heerebosch	912.297	386.018	
Handel Centrumplan	2.799.143		2.265.000
Handel Kalkhoven	2.122.220		1.892.963
De Mortel Zuidrand	4.856.128		2.050.544
De Mortel Westrand	2.306.962		27.078
De Mortel Centrumontwikkeling	576.285	93.304	
De Rips Korhoenstraat/Paterslaan	-9.264	70.358	
Elsendorp Keizersberg	4.651.750		2.150.158
Elsendorp Noord	1.006.720	70.182	
Totalen	39.753.266	11.639.932	12.863.384

f d d

Uitzettingen korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Gecorrigeerd saldo	Saldo	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo
	31-12-2013	31-12-2014		31-12-2014
Vorderingen op openbare lichamen	185	95		95
Overige vorderingen	949	759		759
Belastingdebiteuren				
Debiteuren Werkplein	1.021	1.845	717	1.127
Overige debiteuren	3.182	3.584	312	3.272
Rekening courant SVN	575	916		916
Rekening courant STARO	94	85		85
BNG Schatkistbankieren		233		233
	6.006	7.516	1.029	6.487

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x€ 1000)

Verslagjaar 2014

Drempelbedrag 498,72

Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	499	483	499	483
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

Verslagjaar 2014

(4a) Begrotingstotaal verslagjaar	66.496
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan	66.496
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te bo	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 Drempelbedrag	498,72

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden m (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	1.471	-	1.477
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehou	-	16	-	16

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Kassaldo Leges afdeling publiekszaken

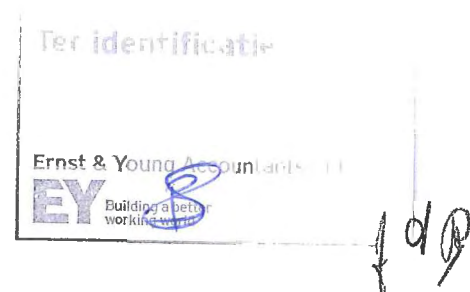
Saldo	1-1-2014	31-12-2014
	17	4
	17	4

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Vooruitbetaalde bedragen
Nog te ontvangen bedragen

Saldo	1-1-2014	31-12-2014
		1
	3.471	3.672
	3.471	3.673

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Saldo	
	1-1-2014	31-12-2014
Algemene reserve	-11.675	-9.045
Bestemmingsreserves	9.943	8.208
Resultaat na bestemming	300	1.262
	-1.432	424

Het verloop in het verslagjaar wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

	Saldo 1-1-2014	Toe- voeging	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2014
Algemene reserves				
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	188	1.752	81	1.859
Saldo rekening	300		300	
Afwaardering gronden	-11.862	2.581	1.623	-10.904
	-11.374	4.334	2.005	-9.045

Toelichting Algemene reserve

De algemene reserve van de gemeente dient als weerstandscapaciteit voor het opvangen van risico's van de totale organisatie, exclusief de risico's van de bouwgrondexploitaties. Die risico's moeten in principe worden opgevangen door de algemene reserve bouwgrond. De algemene reserve op de balans in deze jaarrekening bedraagt ruim € 9,0 miljoen negatief. Dit is de stand voor resultaatbestemming 2014. Via resultaatbestemming bepaald de gemeenteraad vervolgens welk deel van het voordeel in de jaarrekening van € 1.262.000 in de algemene reserve wordt gestort.

Herstelplan en achtergrond kwetsbare vermogenspositie

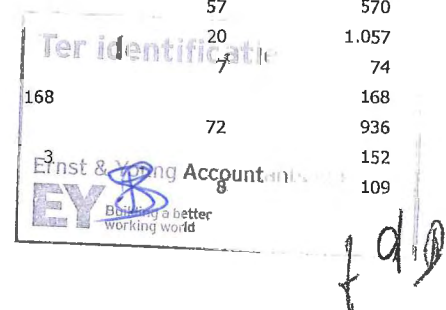
De noodzakelijke afwaardering van gronden en het verhogen van de verliesvoorzieningen op de grondexploitaties in 2012 met ruim € 11 miljoen kon niet worden gedekt door vrije algemene reserves. Na overleg met de provincie, in haar rol als toezichthouder, is besloten de verliezen uit de grondexploitatie voor een bedrag van € 11.693.765 als een negatieve 'reserve afwaardering gronden' te verantwoorden. Deze negatieve reserve moet binnen een termijn van 10 jaar weer worden aangezuiverd naar € 0. Daarvoor is in de begroting jaarlijks € 1,1 miljoen vrijgemaakt. De gemeente valt vanaf 2013 onder preventief toezicht. Dit houdt in dat vanaf 2013 voor de begroting en alle begrotingswijzigingen de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig is en uitgaven pas na de ontvangen goedkeuring mogen worden gedaan. De toezichthouder bepaalt jaarlijks of dit preventieve toezicht gehandhaafd blijft.

Op 5 april 2012 zijn de kaders van het herstelplan eigen vermogen 2012-2025 door de raad vastgesteld. Dit heeft een vervolg gekregen met concrete voorstellen vanuit de werkgroep financiën in de raadsvergadering van 14 juni 2012 en 5 juli 2012. Er zijn 31 uitgangspunten geformuleerd. Het herstelplan is aangemerkt als dominant kader. Dit houdt in dat alle besluitvorming van de gemeente getoetst wordt aan deze 31 uitgangspunten. Op basis van het met de provincie afgesproken herstelplan had de stand van de algemene reserve per eind 31-12-2014 € 8,8 miljoen euro moeten bedragen ten opzichte van de huidige stand van € 9,0 miljoen. Na bestemming van het gerealiseerd resultaat 2014 loopt de gemeente echter voor op dit schema.

Kwetsbare reservepositie

Dat de reservepositie van de gemeente uiterst kwetsbaar is, moge uit het vorenstaande al duidelijke zijn. Er is geen weerstandsvermogen aanwezig om tegenvallers op te vangen. Dit is zorgelijk gezien de in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing beschreven risico's in ondermeer de bouwgrondexploitatie, gemeentefonds en realisatie van de bezuinigingen. Bij het eventueel voordoen van deze risico's houdt dit in dat de bestemmingsreserves weer aangesproken moeten worden. Het afroemen van bestemmingsreserves is al diverse malen gebeurd en raakt echter direct de beleidskeuzes van de gemeente. Eventuele lucht in deze reserves is namelijk niet meer aanwezig. De bestemmingsreserves voor kapitaallasten zijn niet vrij inzetbaar.

	Saldo 1-1-2014	Toe- voeging	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2014
Bestemmingsreserves				
Inrichting gemeentehuis	58	22		80
Vernieuwing automatisering	962	302	92	1.172
Plattegrondkaarten	3	0		3
Brandweer (voertuigen en overigen)	352	94		446
Fbv: groen	132	3	38	96
Parkeerterreinen/-plaatsen (parkeerfonds)	23	4		27
Openb. verlicht.(vervanging/remplace)	296	90	205	182
Rollend materieel/gereedsch. onderh. dst.	661	61	168	555
Startersregeling zelfstandigen	24	0		25
Huisvesting onderwijs	1.757	655	1.429	983
Reconstructie platteland	28	1	29	
Egalisatie bossen	66	1	9	59
Bodemsaneringen	4	0		4
Monumenten (ozb)	69	104	66	108
Leefbaarheid Binnengebied	21	0		22
Algemene reserve bouwgrond		138	138	
Eenmalige middelen	26	1		26
Sporthal Gemert (kap. lst)	627		57	570
Aanleggen randvoorzieningen (kap. lst)	1.077		20	1.057
Economische projecten (kap. lst)	81		7	74
Vervanging traktie (kap. lst)		168		168
Gemeentearchief (kap. lst)	1.008		72	936
Wet inburgering nieuwkomers	149			152
Tribune De Eendracht (kap. lst)	116			109

Parkeerkelder Ruijschenbergh (kap.lst)	1.080		51	1.029
EVZ 2010-2015	286	6		292
Uganda	2	0		2
BIO-fonds	8	0		9
Ondernemersreserve centrum Gemert	23	45	44	23
Afvalstoffen	1.002	724	1.726	
Totaal bestemmingsreserves	9.943	2.422	4.158	8.208

Toelichting bestemmingsreserves

Naam	Aard en reden
Reserve kapitaallasten sporthal Gemert	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten van activa renovatie sporthal in Gemert
Reserve kapitaallasten randvoorzieningen	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten van activa aanleg randvoorzieningen
Reserve kapitaallasten economische projecten	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten activa economisch actieprogramma
Reserve kapitaallasten vervanging tractie	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten activa tractiemiddelen
Reserve kapitaallasten gemeentearchief	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten activa gemeentearchief
Reserve kapitaallasten tribune De Eendracht	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten activa tribune De Eendracht
Reserve kapitaallasten parkeerkelder Ruijschenbergh	Bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten activa parkeerkelder Ruijschenbergh
Reserve inrichting gemeentehuis	Bestemmingsreserve ter vervanging en vernieuwing inrichting gemeentehuis
Reserve vernieuwing automatisering	Bestemmingsreserve t.b.v. vernieuwing hardware en software automatisering uit het informatiseringsbeleidsplan
Reserve plattegrondkaarten	Bestemmingsreserve ter vervanging en vernieuwing plattegrondkaarten
Reserve brandweer	Bestemmingsreserve ter vervanging en vernieuwing van gereedschappen en technische middelen, kleding en voertuigen.
Reserve Fbv groen	Bestemmingsreserve voor de aanleg van ecologische verbindingzones.
Reserve parkeerterreinen/-plaatsen (parkeerfonds)	Bestemmingsreserve voor aanleg en uitbreiding van nieuwe parkeerplaatsen en -terreinen
Reserve openbare verlichting (vervanging/remplace)	Bestemmingsreserve t.b.v. de vervanging van lichtmasten en armaturen
Reserve rollend materieel en gereedschappen onderhoudsdienst	Bestemmingsreserve ter vervanging en vernieuwing van tractie
Reserve startersregelingen zelfstandigen	Bestemmingsreserve voor ondersteunen startende ondernemers
Reserve huisvesting onderwijs	Bestemmingsreserve voor huisvesting onderwijs. Bij de invoering decentralisatie van huisvestingsvoorzieningen onderwijs van rijk naar gemeenten is besloten de door het rijk via de algemene uitkering beschikbaar gestelde bedragen te oormerken. Ook dekking voor de lasten m.b.t. de MFA's.
Reserve reconstructie platteland	Bestemmingsreserve ter medefinanciering uitvoeringsplan reconstructie Gemert-Bakel. Is opgeheven per 31/12/2014.
Reserve egalisatie bossen	Bestemmingsreserve ter egalisatie van de exploitatielasten van de gemeentelijke bossen
Reserve bodemsaneringen	Bestemmingsreserve voor kosten van bodemsaneringen
Reserve monumenten (OZB)	Bestemmingsreserve voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke en rijksmonumenten. De reserve wordt gebruikt ter egalisatie van de uitgaven volgens de regeling van het monumentenspaarfonds (vergoeding betaalde OZB voor monumenteigenaren).
Reserve leefbaarheid binnengebied	Bestemmingsreserve voor afwikkeling projecten vitalisering binnengebied.
Reserve éénmalige middelen	Bestemmingsreserve: het niet uitgegeven deel wordt in de reserve gestort om te voorkomen dat éénmalige begrotingsruimte vrijvalt ten gunste van rekeningssaldo
Reserve wet inburgering nieuwkomers	Bestemmingsreserve t.b.v. opleidingen en cursussen
Reserve EVZ 2010-2015	Bestemmingsreserve voor verwerving en aanleg van ecologische verbindingzones langs waterlopen cf de Kaderrichtlijn Water
Reserve Uganda	Bestemmingsreserve ter bekostiging van uitgaven inzake Uganda
Reserve BIO-fonds	Bestemmingsreserve voor het bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied
Ondernemersreserve centrum Gemert	Bestemmingsreserve voor financiering van activiteiten en voorzieningen van de ondernemersvereniging die collectieve doelen dienen
Afvalstoffen	Bestemmingsreserve voor de kosten inzamelen en verwerken afval en baten. Saldo reserve overgeheveld naar voorziening.
Algemene reserve bouwgrond	Bestemmingsreserve voor opvangen algemene risico's binnen de bouwgrondexploitatie. Daar- naast ter egalisering van de lasten en baten in de reguliere begroting

Ter identificatie

f d A

Voorzieningen

	Saldo 1-1-2014	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2014
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>				
Opbouwen pensioenrechten wethouders	1.501	166	107	1.560
Wachtgeld voormalig bestuurders	163	131	192	103
Rijksbijdrage klantmanagement	5			5
Vervanging riolering	3.714	448	6	4.156
Studie (legaat)	4			4
IGP: Bakelse Plassen	1.652	183	160	1.674
Risicovoorziening grondexploitatie	11.325	1.612	74	12.863
Stedelijke vernieuwing: invest.budget	49		49	
WW-verplichtingen personeel	351	27	239	139
Juridische procedures	386	126	512	
Uganda		22		22
Afvalstoffen		1.327		1.327
	19.149	4.043	1.339	21.853
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</u>				
Onderhoud wegen	4.520	664	323	4.862
Onderh.straatverlichting (schilderen)	98	34	32	101
Onderh.straatmeubilair centrum Gemert	28	4		32
Onderhoud sport	564	79	61	582
Onderh.gem.eigendommen (overige)	468	113	531	50
Onderhoud welzijnsgebouwen	265	56	8	313
Groot onderh.schoolgebouwen	278	97	241	133
Beheer speeltoestellen	187	39	226	
Groot onderhoud MFA's	20	39	1	59
	6.429	1.125	1.422	6.131
	25.577	5.168	2.760	27.985

Totaal generaal voorzieningen

Toelichting voorzieningen

Naam	Aard en reden
Voorziening opbouw pensioenrechten wethouders	Voorziening voor uit te betalen pensioenverplichtingen ex-wethouders. Op basis van berekeningen door een extern bureau vindt jaarlijks een storting plaats en worden de bestaande verplichtingen uitbetaald.
Voorziening wachtgeld voormalige bestuurders	Voorziening voor uit te betalen wachtgeld voormalige bestuurders. Op basis van berekeningen door een extern bureau vindt jaarlijks een storting plaats en worden de bestaande verplichtingen uitbetaald.
Voorziening rijksbijdrage klantmanagement (activering en uitstroom)	Voorziening (rijksbijdrage)
Vervanging riolering	Storting van de ontvangen gelden die per balansdatum nog niet zijn besteed door later investeren en of uitvoeren dan voorzien. Tot een nieuw watertakenplan wordt opgesteld worden eventuele tekorten of overschotten verrekend met deze voorziening.
Voorziening studie	Voorziening voor bijdrage in kosten opleiding van minder draagkrachtigen (legaat)
Voorziening IGP Bakelse plassen	Financiële borging van het Integraal Gebiedsprogramma Bakel-Milheeze. Bij het project Integraal Gebiedsprogramma Bakel-Milheeze zijn meerdere partijen betrokken; het waterschap Aa en Maas, De Peelhorst (ontgronder) en de gemeente. Storting via ontgrondingsrechten voor de Bakelse plassen. Het betreft hier een meerjarig project dat is gestart in 2006.
Voorziening risico grondexploitatie	Voorziening ter afdekking nadelige exploitatiesaldi van diverse complexen
Voorziening stedelijke vernieuwing (investeringsbudget)	Voorziening t.b.v. stedelijke vernieuwing. Voorziening is opgeheven per 31/12/2014.
Voorziening ww-verplichtingen personeel	Voorziening voor uit te betalen ww-verplichtingen oud personeel
Voorziening juridische procedures	Voorziening is opgeheven per 31/12/2014.
Voorziening Uganda	Van de VNG ontvangt de gemeente een bijdrage voor de financiering van het project Uganda/ millenniumdoelen. Dit project loopt tot en met 2016 en daarna zal de definitieve afrekening met VNG International plaatsvinden.
Voorziening afvalstoffen	Voorziening voor egalisatie van de kosten inzamelen en verwerken afval en baten. Overschotten komen t.g.v. de voorziening en tekorten t.l.v. de voorziening
Voorziening onderhoud wegen	Voorziening ter borging van het kwaliteitsniveau van wegen op de lange termijn. Onderbouwing via beheerplan wegen.

f d B

Voorziening onderhoud straatverlichting (schilderen)	Voorziening voor schilderen van lichtmasten. Het onderhoud vindt plaats op basis van een aanbesteding van meerdere jaren.
Voorziening onderhoud straatmeubilair centrum Gemert	Voorziening t.b.v. niet jaarlijkse vervanging van straatmeubilair centrum Gemert.
Voorziening onderhoud sport	Voorziening t.b.v. groot onderhoud sportaccommodaties.
Voorziening onderhoud overige gem. eigendommen	Voorziening t.b.v. groot onderhoud overige gemeentelijke eigendommen
Voorziening onderhoud welzijnsgebouwen	Voorziening t.b.v. groot onderhoud welzijnsgebouwen
Voorziening groot onderhoud schoolgebouwen	Voorziening voor groot onderhoud schoolgebouwen
Voorziening beheer speeltoestellen	Voorziening t.b.v. groot onderhoud, vervanging en vernieuwing speeltoestellen Voorziening is opgeheven per 31/12/2014.
Voorziening groot onderhoud MFA's	Voorziening voor groot onderhoud Multi Functionele Accommodaties.

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het verslagjaar

	Saldo 1-1-2014	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2014
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	153.013	8.650	15.203	146.460
Overige geldleningen	2.619		2.601	18
Waarborgsommen	46		26	20
	155.678	8.650	17.830	146.498

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

		Saldo 1-1-2014	Saldo 31-12-2014
Crediteuren		4.964	2.330
Kasgeldlening			8.000
		4.964	10.330
Liquide middelen			
Banksaldi:	Bank Nederlandse Gemeenten	3.946	4.519
	ING	13	-20
	Rabobank	41	-124
		4.000	4.376

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Saldo	
	1-1-2014	31-12-2014
Nog te betalen bedragen	4.617	3.291
Vooruitontvangen bedragen	432	422
Kruisposten		3
	5.049	3.716

Specificatie vooruitontvangen bedragen:

	1-1-2014	Mutaties	31-12-2014
<i>Subsidies</i>			
Waterschap Aa en Maas subsidie rivier De Rips	251	-15	236
Provincie NB subsidie Wijstherstel Geeneneindse Heide	86	-86	-
<i>Overige</i>	95	91	186
	432	-10	422

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het niet in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantiestellingen:

Onderdeel

	Garantierisico	
	1-1-2014	31-12-2014
Woningbouw	31.285	33.436
Verpleeghuizen	596	565
Overige	183	154
	32.064	34.154

In 2014 is er niets betaald wegens verstrekte borg- en garantiestellingen.

WNT-verantwoording 2014

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Laarbeek van toepassing zijnde regelgeving WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2014 voor de gemeente Gemert-Bakel is € 230.474. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

naam	Boxtel PJGM van	Jansen AATG
beloning	66.756	95.262
sociale verzekeringspremies	7.234	7.234
belastbare vaste onkostenvergoeding	n.v.t.	n.v.t.
belastbare variabele onkostenvergoeding (piket)	n.v.t.	1.784
onbelast variabel (reiskosten / parkeer)	n.v.t.	2.149
voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	11.314	17.727
functie	Griffier	Gemeentesecretaris
duur van het dienstverband in het boekjaar	01-01 t/m 31-12-2014	01-01 t/m 31-12-2014
omvang van het dienstverband in het boekjaar	36 uur	36 uur

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd.

De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Langlopende contracten

Binnen de gemeente zijn diverse langlopende contracten afgesloten. Hierbij kan gedacht worden aan langlopende onderhoudscontracten, langlopende huurcontracten, operationele leasecontracten e.d.

Contracten worden vastgelegd in het zaaksysteem DigiNET. Contractbeheerders worden op de hoogte gebracht van de einddatum van contracten.

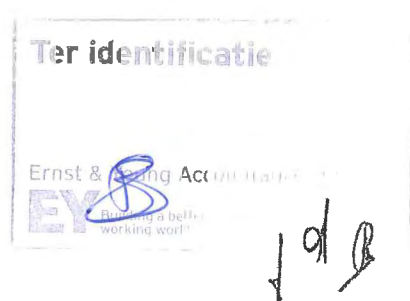
Risico's van het niet tijdig beëindigen van contracten en overeenkomsten worden hierdoor beperkt.

bedragen * € 1.000

Specificatie vooruitontvangen bedragen

	Saldo 1-1-2014	Mutaties	Saldo 31-12-2014
<i>Subsidies</i>			
Waterschap Aa en Maas subsidie rivier De Rips	251	-15	236
Provincie NB subsidie Wijstherstel Geeneneindse Heide	86	-86	-
<i>Overige</i>	95	91	186
	432	-10	422

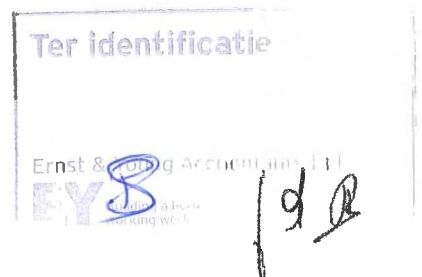
Sisa-verantwoording

Vanaf het jaar 2006 zijn de gemeenten verplicht om in de jaarrekening verantwoording af te leggen over de bestedingen in het kader van een aantal regelingen/specifieke uitkeringen. Door het betrekken van deze verantwoording bij de jaarrekening spreekt men over Single information Single Audit; oftewel 1 toetsmoment en 1 verantwoordingsmoment.

De Sisa-verantwoording voor een aantal specifieke uitkeringen wordt volgens een speciaal model afgelegd. Jaarlijks maakt het ministerie van Bzk bekend voor welke regelingen de gemeente verantwoording af dient te leggen. Daarbij is aandacht gevraagd voor de juistheid en volledigheid van de uitkeringen uit die specifieke uitkeringen, al dan niet via een gemeenschappelijke regeling, waarin de gemeente participeert.

Van de lijst van specifieke uitkeringen waarvoor Sisa geldt voor het verantwoordingsjaar 2014, dient onze gemeente verantwoording af te leggen voor 6 onderdelen, te weten:

1.	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)
2.	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gemeentedeel 2014
3.	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2013
4.	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB gemeentedeel 2014
5.	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2014
6.	Wet participatiebudget (WPB) gemeentedeel 2014

Sisa-bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnormen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussenliggende afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 97.940	€ 0	€ 694	€ 0	
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw), gemeente 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de werkdag staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1 / 02			
			0,00	Nee			
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de rekenkamer	Hieronder per regel één gemeente (code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam		
			Aard controle R Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03		
			1	61652 Gemert-Bakel	206,36	25,00	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WvB gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	
			€ 4.863.212	€ 92.478	€ 310.810	€ 400	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	
			€ 40.034	€ 18.893	€ 0	Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2014 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	
			€ 42.436	€ 0	€ 15.538	€ 56.418	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	€ 15.221	
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) gemeente 2014 Wet participatiebudget (WPB) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte constructuren Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07 Aard controle R Indicatornummer: G5 / 01				
			369				
			Besteding (jaar T) participatiebudget Aard controle R Indicatornummer: G5 / 02	Waaraan besteding (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04	Waaraan baten (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05	
			€ 514.863	€ 52.459	€ 0	€ 0	
						Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: G5 / 06	
						Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06 Aard controle R Indicatornummer: G5 / 07	
						Ja	

Ter identificatie